

Dokumentin sisältö

OSA I HYVINVOINTIKERTOMUS 2013-2017 JA -SUUNNITELMA 2019-2021

....1 JOHDANTO

....2 HYVINVOINTIKERTOMUS 2013-2017

....3 SUUNNITELMA 2019-2021

....4 SUUNNITELMATAULUKKO

OSA II Liitteet

....5 AKSELI

....6 MASKU

....7 MYNÄMÄKI

....8 NOUSIAINEN

....9 Kertomuksen laatijat

....10 Indikaattorit

....11 Kuntastrategiat hyvinvoinnin näkökulmasta

OSA III VALTUUSTOKÄSITTELY

OSA I HYVINVOINTIKERTOMUS 2013-2017 JA -SUUNNITELMA 2019-2021

1 JOHDANTO

Terveydenhuoltolain 12 §:n mukaan kunnan on seurattava asukkaistensa terveyttä ja hyvinvointia sekä niihin vaikuttavia tekijöitä väestöryhmittäin sekä kunnan palveluissa toteutettuja toimenpiteitä, joilla vastataan kuntalaisten hyvinvointitarpeisiin. Kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista sekä toteutetuista toimenpiteistä on raportoitava valtuustolle vuosittain, minkä lisäksi valtuustolle on kerran valtuustokaudessa valmisteltava laajempi hyvinvointikertomus. Vastaava säännös sosiaalisen hyvinvoinnin ja sosiaalisten ongelmien tiedon välittämisestä on sosiaalihuoltolain 7 §:ssä.

Tämä Akselin (Masku, Mynämäki, Nousiainen) laaja hyvinvointikertomus on vuosilta 2013-2017 ja hyvinvointisuunnitelma on ajalle 2019-2021. Hyvinvointikertomus ja -suunnitelma on tehty yhteistyössä Akselin kuntien, Akselin hallinnon sekä sekä Varsinais-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen (Vasson) kanssa. Akselin hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman tekemiseen on haluttu osallistaa lisäksi eri toimialojen edustajia ja kuntayhtymän työntekijöitä sekä muita alueen toimijoiden edustajia. Kertomuksen johtoryhmän jäsenet on mainittu liitteessä. Lisäksi lausuntoja saatiin lautakunnista, vaikuttajatoimielimistä sekä Akselin yhtymähallitukselta.

Hyvinvointikertomuksessa on ajan tasalla olevat vertailutiedot myös vertailukunnista, maakunnasta ja koko maasta. Hyvinvointikertomus sisältää suunnitelman hyvinvoinnin edistämistä: painopisteet sekä niitä koskevat kehittämiskohteet, tavoitteet ja arviointimittarit sekä toimenpiteet, resurssit ja niiden mittarit. Tarkoitus on, että hyvinvoinnin edistäminen liitetään osaksi kuntien toiminnan ja talouden suunnittelua.

Hyvinvointisuunnitelma on ylätasoinen suunnitelma, jota voidaan täydentää kunnissa ja toimialoilla ylätasoinen tavoitteet huomioiden.

Hyvinvointikertomus ja -suunnitelma täydentyy nuorten osalta omalla Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmalla. Tämän vuoksi tässä dokumentissa nuoret on sisällytetty lapsiin ja lapsiperheisiin (0-15v lapset) sekä työikäisiin (+15v).

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen painopisteet Varsinais-Suomessa ovat:

1. Yhteisöllisyyden ja osallisuuden lisääminen
2. Päihteiden käytön vähentäminen
3. Ylipainon ja liikkumattomuuden vähentäminen

Lisätietoa saa Alueellisesta hyvinvointikertomuksesta tai Varsinais-Suomen Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen -työryhmältä.

Varsinais-Suomen painopisteet noudattelevat valtakunnallista näkemystä, mutta lisäksi kansallisella tasolla on painotettu mielenterveysongelmien kasvua ja yleisen luottamuksen vähentymistä koko väestön tasolla sekä huono-osaisimpien mahdollisuuksia terveyden ja hyvinvointinsa edistämiseen.

Tässä Akselin hyvinvointikertomuksessa 2013-2017 on käytetty tilastotietoa aikajaksolta 2012-2017. Liitteenä olevista indikaattoreista on nähtävillä, miltä vuosilta missäkin indikaattorissa on ollut saatavilla tietoa. Hyvinvointisuunnitelma valtuustokaudelle 2017-2021 on tehty tämän hyvinvointikertomusanalyysin pohjalta, sekä hyödyntäen kunnan muita ohjelmia ja suunnitelmia.

Hyvinvointikertomus ja -suunnitelma on tiivistys laajasta liitetekstistä ja indikaattoreista.

2 HYVINVOINTIKERTOMUS 2013-2017

Lapset ja lapsiperheet

Kouluterveyskyselyjen tulokset kertovat oikea-aikaisen ja ennaltaehkäisevän tuen tarpeen lisääntymisestä. Kouluissa opiskeluhoollon tehtävien määrä on lisääntynyt merkittävästi.

Liikunnan lisääminen koulupäivän aikana on todettu edistävän oppimista ja hyvinvointia. Kouluissa tätä on toteutettu Liikkuva Koulu- sekä kerhotoiminnan avulla.

Yksinäisyyden ja syrjäytymisen ehkäisyyn on kouluissa käytössä tukioppilas- ja kummioppilastoiminta. Etsivä nuorisotyö ehkäisee 9. luokkalaisten ja lukiolaisten syrjäytymistä.

Koulut tukevat omalta osaltaan vanhemmuutta toimimalla yhteistyössä huoltajien kanssa erilaisten toimintamallien kautta.

Kirjasto- ja kulttuuripalvelut tarjoavat matalan kynnyksen avoimia kirjastopalveluita ja kulttuuritoimintaa ja -tapahtumia lapsille ja nuorille.

Työikäiset

16–24-vuotiaiden mielenterveysperusteisesti työkyvyttömyyseläkettä saavien osuus on kasvanut, ja maan keskitasoa korkeampi.

Koulutuksen ulkopuolelle jäävien osuus on maan keskiarvoa matalampi.

Nuorten kannabiskokeilujen (Nousiainen 9 %, Masku 6,5 %, Mynämäki 3 %) ja tosi humalassa vähintään kerran kuukaudessa olleiden osuudet (16–18 %) ovat maan keskitasoa (15 % ja 20 %) alhaisemmat.

Nuorisotoimen nettokäyttömenot per nuori olivat vuonna 2017 Maskussa 73€, Mynämäki 121€ ja Nousiainen 106€. Valtakunnallinen luku on 97€/nuori.

Etsivää nuorisotyötä ja nuorten työpajatoimintaa järjestetään 15–29-vuotiaille.

Nuorisopalvelut järjestävät vapaa-ajantoimintaa, ohjauspalveluita sekä ehkäisevää päihdetyötä, ja tukevat nuorten osallisuutta.

Pitkäaikaistyöttömien osuus kaikista työttömistä vuonna 2017 oli Akselikunnissa maan keskiarvoa alhaisempi, noin 34 prosenttia, mutta luku on tuplaantunut viiden vuoden takaisesta. Työttömillä on tarjolla erilaisia tukitoimenpiteitä ja palveluita, joilla pyritään edistämään työttömän työllistymistä. Toimia tulevaisuuteen kuitenkin tarvitaan, kuten alueellinen työllisyyden hoidon suunnitelma.

Työikäisten terveydestä on saatavilla vain vähän tietoa. Työikäisten terveydenhuolto on pirstoutunut ja tietoa on vaikea kerätä eri indikaattoreista. Kuntakohtaisesti ennaltaehkäisevillä palveluilla pyritään ylläpitämään toimintakykyä, kuten: kulttuuri-, kirjasto-, liikunta ja vapaa-ajan palvelut. Sekä käyntimääriä ja vaikuttavuutta on hankala mitata ja seurata, koska mm. erilaisissa tietokantapalveluissa voi olla ongelmia luotettavan tiedon saatavuudessa.

Perusturvakuntayhtymän ja kunnan välisen yhteistyön lisääminen koetaan erittäin tärkeänä.

Kuntien alueilla laajat monipuoliset liikuntamahdollisuudet. Palveluita tarjoaa kunta, yksityiset palveluntuottajat, ja kolmannen sektorin toimijat, Raison opisto ym.

Erilaisia päällekkäisiä palveluita on tarjolla, ja asiakkaan voi olla hankala löytää ja ohjautua oikeiden palveluiden piiriin.

Kuntien sisällä pitkät välimatkat, heikot lähiliikennepalvelut, sekä kevyen liikenteen väyliä ei ole riittävästi.

Kolmannen sektorin roolin tärkeys tunnistetaan ja kuntien sisällä on paljon monipuolista toimintaa. Tiedottaminen toiminnasta osin puutteellista ja yhteistyön kehittäminen tarpeen.

Ennaltaehkäisy: Erilaiset hankkeet (Kuten LIPAKE, MATKE, ProSOS, rajattomasti liikuntaa ja Kompassi) tukevat ennaltaehkäisevää toimintaa. Ennaltaehkäisevän näkökulman tulisi näkyä enemmän kuntakohtaisessa päätöksen teossa ja hyvien hankkeiden tuomat käytänteet ja hyödyt turvattaisiin hankeajan päätyttyä.

Osallisuutta kuntakohtaisesti on kuten asiakasraati, mutta edelleen tärkeäksi koetaan kuntalaisten osallistuttaminen päätöksen tekoon.

Ikäihmiset

Yhteistyötä Akselin, kuntien, seurakuntien ja kolmannen sektorin kanssa on, mutta sitä tarvitaan lisää.

Parannettavaa palveluista tiedottamisesta ja palveluiden koordinoinnissa Akselin sisällä, Akselin ja kuntien välillä, Akselin, kuntien ja kolmannen sektorin välillä niin, että asiakas löytää helposti tarvitsemansa tiedon.

Ikäihmisten sitouttaminen ja vastuuttaminen oman hyvinvoinnin ja terveytensä ylläpitoon ja parantamiseen ennaltaehkäisevästä näkökulmasta on tärkeää ja sitä tulee tehdä jatkossa vielä tavoitteellisemmin.

Elinvoima

Elinvoima muodostuu monista erilaisista tekijöistä. Siihen liittyy mm.:

Palveluiden laatu ja tarjonta: palveluiden tarpeen ja tarjonnan kohtaaminen, lapsiperheille suunnatut palvelut ja perheiden ja vanhemmuuden tukeminen, sekä palveluiden laatu ja oikea-aikaisuus.

Kuntalaisten osallistaminen päätöksentekoon ja palveluiden kehittämiseen.

Työpaikat, yritykset, asukasmäärä ja väestörakenne.

Monimuotoisuus ja sen tukeminen: alueellisten vahvuuksien huomioiminen ja hyödyntäminen.

Viihtyisä ympäristö: arjen liikuntamahdollisuudet ja luonnon merkitys.

Kunnan tuottamista palveluista, rakenteista ja ympäristöstä huolimatta elinvoima lähtee aina myös ihmisestä itsestään.

3 SUUNNITELMA 2019-2021

Lapset ja lapsiperheet

Lapsiperhepalveluissa on noussut esiin ennaltaehkäisevien palveluiden kehittämisen ja erityisesti vanhemmuuden tukemisen tarve. Tavoitteena tehostaa sitä, että lapsiperheet saavat palvelua, joka vastaa todellista tarvetta. Toimenpiteenä tarvitaan moniammatillista yhteistyötä entistä tehokkaammin.

Opetuksen osalta vanhemmuuden tukeminen yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa myös tärkeää-> Matalan kynnyksen palvelut. Oppilaiden osallistumisedellytysten edistäminen entisestään monipuoliseen kerhotoimintaan yhteistyössä kolmannen sektorin kanssa.

Lasten ja nuorten osalta suunnitelma täydentyy erillisellä Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmalla.

Työikäiset

Etsivä nuorisotyö tavoittaa koulutuksen ja työelämän ulkopuolelle jääneitä tai muuten tuen tarpeessa olevia, ja tarjoaa heille laadukasta ohjaus- ja tukipalvelua yksilö- ja ryhmäohjauksessa.

Nuorten työpaja parantaa nuoren valmiuksia päästä koulutukseen tai työelämään, ja edistää hänen elämänhallintataitojaan ryhmämuotoisen ohjauksen ja yksilövalmennuksen keinoin.

Ennaltaehkäisevää päihdetyötä tehdään ehkäisevän päihdetyön työryhmillä ja niiden järjestämällä toiminnalla.

Nuorten osallisuutta edistetään nuorisovaltuustotoiminnalla. Nuorten tieto- ja neuvontatyötä tehdään kivitalkapisteillä ja liikkuvalla työmuodolla.

Nuoriso-, liikunta-, kirjasto- ja kulttuuripalveluita ylläpidetään ja kehitetään aktiivisesti vastaamaan kuntalaisten tarpeisiin.

Tiedonkulun parantaminen organisaation sisällä, sekä organisaatioiden välillä - toimenpiteet: Päivittyvä palvelukartta, yhteiset kokoukset, tiedotteet: organisaation sisäiset, organisaatioiden yhteiset (kunta -Akseli). Näillä toimenpiteillä saadaan parannettua yhteistyötä organisaatioiden sisällä ja välillä, parannettua asiakkaan palvelun laatua, sekä lisättyä tietoisuutta tarjottavista palveluista.

Työttömien aseman parantaminen - toimenpiteet: Alueellinen työllisyyden hoidon suunnitelma. Kuntien tulisi myös kouluttaa työntekijöitään työpaikkaohjaajiksi. Näillä toimenpiteillä kuntien kustannuksia saadaan pienennettyä, palveluja kohdennettua oikein sekä työttömän hyvinvointia edistettyä.

Kolmannen sektorin, seurakunnan ja kunnan/ kuntayhtymän välisen yhteistyön lisääminen - toimenpiteet: Yhdyshenkilöiden nimeäminen ja vastuuttaminen. Yhdyshenkilöiden palaverit. Näillä toimenpiteillä monipuolistetaan ja kohdennetaan asiakkaalle tarjottavia palveluita. Voidaan poistaa päällekkäisiä palveluita sekä kohdentaa organisaation palveluita ja resursseja.

Tavoittaa terveytensä vuoksi liian vähän liikkuvat työikäiset - toimenpiteet: Tiedottamisen lisääminen palveluista eri organisaatioissa, oikeiden palveluiden tarjoaminen kohderyhmälle, asiakkaan ohjaaminen palveluiden piiriin. Näillä toimenpiteillä voidaan mm. lisätä työikäisen hyvinvointia, palveluihin ohjautumista sekä palveluiden kohdentuminen oikeille ryhmille.

Vastuuhenkilöiden nimeäminen/ rekrytointi eri tehtäviin. Yhdysheikilöiden vastuuttaminen ja nimeäminen on todella tärkeää, jotta muutosta tapahtuu. Vastuu henkilöille on myös annettava työaikaressurssia työtehtävän hoitoa varten.

Ikäihmiset

Yhteistyötä tulee lisätä Akselin, kuntien, seurakuntien, 3.sektorin sekä yksityisten kanssa. Ikäihmiset tulee lisäksi vastuuttaa oman hyvinvointinsa ja terveytensä ylläpitoon ja parantamiseen. Kuntien matalankynnyksen hyvinvointipalveluita tulee kehittää ikäihmislähtöisiksi ja kehittää uusia toimintamalleja esim. informaiva ikäneuvola. Kun kuntien ja kolmannen sektorin tuottamat palvelut eivät enää riitä, tarvitaan tavoitteellisempia ja kohdennettumia toimintamalleja tukemaan ikäihmisten kotona asumista esim. kuntouttavaa päivätoimintaa.

Elinvoima

Hyvinvoinnin edistämisen ja turvaamisen kannalta on tärkeää, että kunnan tarjoamat palvelut ovat oikea-aikaisia ja laadukkaita. Huomiota on kiinnitettävä ennen kaikkea kuntalaisten osallistamiseen ja kolmannen sektorin hyödyntämiseen palveluita suunniteltaessa. Myös sähköisten palveluiden kehittäminen ja markkinointi samoin kuin kokonaisvaltainen ja resurssiviisas suunnittelu ovat tärkeitä – palveluiden tarpeen ja tarjonnan tulisi vastata toisiaan.

Tulisi edistää tonttitarjonnan ja vuokra-asuntojen saatavuutta. Väkilukuaan kasvattava paikkakunta tarvitsee monipuolista asuntovalikoimaa ja kokonaisvaltaisesti toimivaa kuntarakennetta.

Viihtyisä ympäristö, liikunta ja luonnon läheisyys ovat hyvinvoinnin ja elinvoiman kannalta tärkeitä, ja niitä tulisi arvoina vaalia lähiliikuntapaikkojen kunnossapidon ja kehittämisen sekä paikkojen tuotteistamisen ja markkinoinnin avulla.

Kuntaidentiteetin vahvistaminen ja asukkaiden aktiivisuuden ja osallisuuden tukeminen tapahtuu paikallisia tapahtumia ja vaikutusmahdollisuuksia lisäämällä. Tärkeää olisi uusien kuntalaisten huomiointi ja liittäminen osaksi yhteisöä. Paikallista innovatiivisuutta ja aktiivisuutta tulisi tukea. Kunnan profiloituminen ja kuntabrändäys voivat toimia välineinä yhteisen jaetun identiteetin muodostumisessa ja vahvistumisessa.

4 SUUNNITELMATAULUKKO

Hyvinvointisuunnitelma on rakennettu hyvinvointikertomusprosessissa opittujen asioiden pohjalta. **Suunnitelma nostaa esiin ajankohtaisia ilmiöitä, mutta pyrkii samalla jatkuvuuteen myös valtuustokauden yli.** Suunnitelmaan on nostettu suunnitelmaryhmien tärkeimpiä havaintoja tilastojen ja oman työn pohjalta. Tavoitemääriä ja niiden mittaamista tullaan täydentämään vuosittaisissa suunnitelman tarkastuksissa.

Hyvinvointisuunnitelma on yltäson suunnitelma, jota voidaan täydentää kunnissa ja toimialoilla yltäson tavoitteet huomioiden.

Hyvinvointikertomus ja -suunnitelma täydentyy nuorten osalta omalla Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmalla. Tämän vuoksi tässä dokumentissa nuoret on sisällytetty lapsiin ja lapsiperheisiin (0-15v lapset) sekä työikäisiin (+15v).

Lapset ja lapsiperheet

Tavoite	Toimenpiteet	Resurssit ja vastuutaho	Arviointimittarit
1. Varhaiskasvatuspalveluiden monipuolistaminen kysyntää vastaavaksi.	Avointen varhaiskasvatuspalvelujen kehittäminen.	Varhaiskasvatus	Onko palvelu toiminnassa. Käyttäjien määrän kasvu.
Perhetyön palveluiden yhteistyön tiivistäminen.	Prosessien läpikäyminen ja tarpeiden mukaiset toimenpiteet.	Akselin hallinto	Läpikäytyjen prosessien määrä.

Tavoite	Toimenpiteet	Resurssit ja vastuutaho	Arviointimittarit
Vanhemmuuden tukeminen.	Yhteistyö huoltajien kanssa, vanhempainyhdistystoiminta, yhteiset vanhempainillat, opiskeluhuollon palvelut, yhteistyö kolmannen sektorin kanssa.	Opetustoimi, Akseli, kolmannen sektorin toimijat.	Yhteistyön määrä.
Ennaltaehkäisevät palvelut.	Opiskeluhuollon palvelut, KiVa-koulu, kerhotoiminta, Liikkuva Koulu -toiminta, yhteistyö kolmannen sektorin kanssa.	Akseli, opetustoimi, kolmannen sektorin toimijat	Toiminnan määrä.
Yksinäisyyden ja syrjäytymisen vähentäminen.	Koulujen kerhotoiminta, tuki- ja kummioppilastoiminta, opiskeluhuollon palvelut, yhteistyö kolmannen sektorin kanssa.	Opetustoimi, Akseli, kolmannen sektorin toimijat.	Kouluterveyskyselyn tulokset, KiVa-koulu kartoitukset, 5. luokan laajojen terveystarkastuksien koonti.
Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman toteuttaminen.	Toteutetaan erillisessä Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmassa hyväksytyt toimenpiteet.		

Työikäiset +15v

Tavoite	Toimenpiteet	Resurssit ja vastuutaho	Arviointimittarit
Tavoittaa koulutuksen ja työelämän ulkopuolelle jääneitä tai muuten tuen tarpeessa olevia, ja tarjota heille laadukasta ohjausta ja tukea.	Yksilöohjaus ja ryhmämuotoinen toiminta.	Etsivä nuorisotyö.	Vuosittainen asiakasmäärä (asiakas- ja tilastointijärjestelmä PARent). Sosiaalisen vahvistumisen mittari Sovari (otetaan käyttöön 2019, jolloin ensimmäiset tulokset saadaan vuoden 2020 alussa).

Tavoite	Toimenpiteet	Resurssit ja vastuutaho	Arviointimittarit
Parantaa nuoren valmiuksia päästä koulutukseen tai työelämään , ja edistää hänen elämänhallintaitojaan	Ryhmämuotoinen ohjaus ja yksilövalmennus.	Nuorten työpajatoiminta.	Vuosittainen asiakasmäärä (asiakas- ja tilastointijärjestelmä PARty) Otetaan käyttöön laadun mittaamisen mittari (oma tai Sovari) vuonna 2019.
Tehostaa ennaltaehkäisevää päihdetyötä .	Ehkäisevän päihdetyön työryhmät ja niiden järjestämä toiminta.	Nuorisopalvelut ja moniammatilliset työryhmät / yhteistyötahot.	Kannabiskokeilut (Kouluterveyskysely). Alkoholinkäyttö, tosihumalassa vähintään kerran kuukaudessa (Kouluterveyskysely).
Lisätä nuorten osallisuutta sekä nuorten tieto- ja neuvontatyötä .	Nuorisovaltuustot, kivitalkapisteet sekä liikkuva työ nuorten tieto- ja neuvontatyössä.	Nuorisopalvelut	Kouluterveyskyselyn kysymys 'kokemus osallistumisesta'. Nuorisotilastot.fi 'Mitä osallistumisen ja vaikuttamisen mahdollisuuksia nuorille tarjotaan kunnassa'.
Ylläpitää ja kehittää nuorisotoimintaa, liikunta-, kirjasto- ja kulttuuritoimintaa .	Vapaa-ajantoiminta, ohjauspalvelut.	Vapaa-aikapalvelut, kirjasto- ja kulttuuripalvelut.	Kokee, että asuinalueella järjestetään kiinnostavaa vapaa-ajantoimintaa (Kouluterveyskysely). Avoimen nuorisotoiminnan kävijämäärät (Logbook, otetaan käyttöön vuonna 2019). Kuntien nuorisotoimien nettokäyttömenot/nuori. (Nuorisotilastot.fi). Vähintään tunnin päivässä liikuntaa harrastavat (Kouluterveyskysely). Kirjastojen käyntimäärät.

Tavoite	Toimenpiteet	Resurssit ja vastuutaho	Arviointimittarit
Tiedonkulun parantaminen organisaation sisällä, sekä organisaatioiden välillä.	Päivittyvä palvelukartta Yhteiset kokoukset Tiedotteet; organisaation sisäiset sekä organisaatioiden yhteiset (kunta - Akseli)	Nimetty henkilö/henkilöt. Vastuutettu koolle kutsuja. Tiedotusvastaava.	Puolivuositain laajempi tarkistus.
Työttömien aseman parantaminen.	Alueellinen työllisyyden hoidon suunnitelma.	Kuntien työllisyystiimit sekä Akselin sosiaaliohjaajat ja asianosaiset esimiehet.	Päivitys joka toinen vuosi. Työttömyysaste. Kelalistan maksusuudet. Kuntouttavan työtoiminnan osallistujat.
Kolmannen sektorin, seurakunnan ja kunnan/ kuntayhtymän välisen yhteistyön lisääminen.	Yhdyshenkilöiden nimeäminen ja vastuuttaminen. Yhdyshenkilöiden palaverit.	Kunnat, 3.sektori.	Toimijoiden oma arvio.
Tavoittaa terveytensä vuoksi liian vähän liikkuvat työikäiset.	Tiedottamisen lisääminen palveluista eri organisaatioissa. Oikeiden palveluiden tarjoaminen kohderyhmälle. Asiakkaan ohjaaminen palveluiden piiriin.	Jokainen työntekijä vastuussa. Kuntien hyvinvoinnista vastaavat henkilöt.	Tavoitetut asiakkaat.

Ikäihmiset

Tavoite	Toimenpiteet	Resurssit ja vastuutaho	Arviointimittarit
Kuntien matalan kynnyksen hyvinvointipalveluiden kehittäminen.	Kulttuurikaverien, vertaisliikuttajien ym vapaaehtoisten määrän kasvattaminen ja saattajakorttimäärien lisääntyminen.	Kunnat, Akseli.	Kulttuurikaverien, vertaisliikuttajien ym vapaaehtoisten määrän lisääntyminen. Saattajakorttimäärien lisääntyminen .

Tavoite	Toimenpiteet	Resurssit ja vastuutaho	Arviointimittarit
Akselin päiväkuntoutuksen käynnistäminen kotona asuville ikäihmisille tukemaan kotona asumista.	Luodaan malli moniammatilliseen, tavoitteelliseen päivä kuntoutukseen joka toimii viitenä arkipäivänä viikossa. Resurssien siirtäminen Akselin sisällä huomioiden tarve moniammatilliseen osaamiseen (lähihoitajat, fysioterapeutti, toimintaterapeutti). Kuntoutujien kulkeminen päivä kuntoutukseen -> Akselin leasing-autojen ja kuskien lisääminen vai kuljetus kuntien vastuulle?	Toiminnan vastuu pääasiassa Akselilla. -> Yhteistyö kuntien kanssa toiminnan sisältöjä suunniteltaessa mm. kulttuuripalvelut, kirjasto, liikuntatoimien tuominen Akselin toiminnan tueksi -> esim. kirjasto/ kulttuuripalvelut liikkuvat. Lisäksi huomioidaan yhteistyö kolmannen sektorin kanssa.	Kuntoutujien liikkumis- ja toimintakyvyn muutokset yksilötasolla (lihasvoima, tasapaino). Kotihoidon käyntimäärien vähentyminen.

Elinvoima

Tavoite	Toimenpiteet	Resurssit ja vastuutaho	Arviointimittarit
Laadukas ja oikea-aikainen palveluntuotanto .	Kuntalaisten osallistaminen palveluiden suunnitteluun. Yhteistyö kolmannen sektorin kanssa. Kokonaisvaltainen ja resurssiviisas suunnittelu.	Kunnat, Akseli ja 3.sektori.	Kuntalaiskysely. Vaikuttamistoimielinten näkemys.
Väkiluku kasvuun.	Tonttitarjonnan markkinointi ja kehittäminen. Vuokra-asuntojen tarjonnan kehittäminen. Monipuolinen asuntovalikoima ja täsmätarjonta.	Kunnat ja markkinat.	Väkiluku. Kaavoitetut tontit .

Tavoite	Toimenpiteet	Resurssit ja vastuutaho	Arviointimittarit
Viihtyisä ympäristö .	Lähiliikuntapaikkojen kehittäminen ja kunnossapito. Liikunta- ja luontomahdollisuuksien tuotteistaminen ja markkinointi.	Kunnat, 3.sektori ja 4.sektori (epäviralliset kansalaisliikkeet).	Kuntalaiskysely. Vaikuttamistomielinten näkemys. Kävijämäärät.
Kuntaidentiteettien kehittäminen ja aktiivinen osallistuva asukas.	Paikalliset tapahtumat. Uusien kuntalaisten huomioiminen ja vastaanotto. Erlaisia mahdollisuuksia osallistua. Profiloituminen ja kuntabrändäys.	Kunnat, kuntalaiset, 3.sektori ja oppilaitosyhteistyö.	Toteutuneet merkittävät tapahtumat . Yhdistysten määrä. Kuntaan muuttaneet, kunnasta pois muuttaneet.
Esteettömät hyvinvointipalvelut.	Joukkoliikenteen ja uusien liikkumismuotojen kehittäminen, esim. föli (alueen laajentaminen kuntiin).	Kunnat, Turun seudun joukkoliikenne, ELY ja markkinat.	Vuorojen määrä, palvelun saavutettavuus.
	Kevyen liikenteen väylien monipuolistaminen.	Kunnat, valtio, MAL-yhteistoiminta-alue, markkinat.	Uusien väylien valmistuneet kilometrit.

OSA II Liitteet

Sote-Akselin kuntien (Masku, Mynämäki, Nousiainen) Hyvinvointikertomuksen 2013-2017 ja -suunnitelman 2019-2021 liitteet.

5 AKSELI

Yleistä

Akselikuntien yhteenlaskettu väestömäärä oli vuonna 2017 noin 22 300. Lasten ja nuorten sekä ikääntyneen väestön osuudet koko väestöstä vaihtelevat kuntien kesken jonkin verran. Alle 16-vuotiaiden osuus oli Akselikunnissa maan keskitasoa korkeampi ja korkeampi kuin monissa vertailukunnissa. Sen sijaan 16 – 24-vuotiaiden osuus oli valtakunnallista tasoa alhaisempi. Ainoastaan Mynämäellä lasten osuus on muita Akselikuntia alhaisempi. Ikääntynyt väestö korostuu Mynämäellä, jossa yli joka kymmenes asukas oli yli 75-vuotias.

Demografinen huoltosuhde on heikentynyt Akselikunnissa ja kaikilla vertailualueilla koko tarkasteluajanjakson ajan. Vuonna 2017 Akselikunnissa oli 64 alle 15-vuotiaista ja 65 vuotta täyttäneitä sataa 15–64-vuotiaista (työikäistä) kohti. Huoltosuhteen nousu ja yli 75-vuotiaiden määrän kasvu lisäävät muun muassa terveyspalvelujen tarvetta tulevaisuudessa. Synnyttäneisyys ilmaisee vuosittain synnytysten lukumäärän tuhatta hedelmällisyydessä olevaa (15–49 -vuotiaista) naista kohti. Akselikunnissa synnyttäneisyys on jonkin verran maakunnan ja valtakunnan keskiarvoa korkeampaa. Synnyttäneisyys oli korkeinta Nousiaisissa kaikista vertailualueista. Naantalissa puolestaan synnyttäneisyys oli kaikkia Akselikuntia huomattavasti alhaisempaa.

Akselikuntien nettomuutto on ollut vuodesta 2012 lähtien negatiivinen. Nettomuutto saadaan vähentämällä alueelle muuttaneista (tulomuuttajat) alueelta pois muuttaneet (lähtömuuttajat). Näin nettomuutto on positiivinen, jos alueelle on muuttanut enemmän kuin alueelta on muuttanut pois. Masku ja Nousiainen olivat vielä vuonna 2012 muuttovoittoisia kuntia, mutta 2017 ainoastaan Mynämäellä oli pientä muuttovoittoa.

Maskussa, Mynämäellä ja Nousiaisissa asuvista perheistä 41 prosentilla oli alle 18-vuotiaita lapsia. Osuus on valtakunnallista ja maakunnallista keskiarvoa suurempi, myös vertailukunnissa osuus oli Akselikuntia alhaisempi. Perheen muodostavat yhdessä asuvat avio- tai avoliitossa olevat henkilöt ja heidän lapsensa, jompikumpi vanhemmista lapsineen sekä avio- ja avopuolisot ilman lapsia. Maskussa lapsiperheiden osuus kaikista perheistä oli noin 45 prosenttia vuonna 2017, kun taas Mynämäellä noin 36 prosenttia. Kaikista lapsiperheistä noin 15 prosenttia oli yksinhuoltajaperheitä vuonna 2017. Yksinhuoltajaperheiden osuus kaikista lapsiperheistä on kasvanut Akselikunnissa. Avioeroja oli 2017 huomattavasti maan keskiarvoa vähemmän (11 vs 18%). Samana vuonna yhden hengen asuntokuntia oli noin 29 prosenttia kaikista asuntokunnista, mikä on myös huomattavasti maan keskiarvoa vähemmän.

Maskussa väestö oli selkeästi koulutetumpaa kuin Nousiaisissa ja Mynämäellä. Akselikuntien keskimääräinen koulutustaso on myös noussut tasaisesti edelleen koko tarkasteluajanjakson ajan. Vuonna 2012 koulutustasomittaimen luku oli noin 320 Akselikunnissa kun taas 2017 jo 347, mikä tarkoittaa, että teoreettinen koulutus aika henkeä kohti on noin 3,5 vuotta peruskoulun suorittamisen jälkeen. Koulutustasomittain ilmaisee väestön koulutustason, joka on mitattu laskemalla perusasteen jälkeen suoritetun korkeimman koulutuksen keskimääräinen pituus henkeä kohti.

Gini-kerroin on yksi yleisimmin käytetyistä tuloerojen mittareista. Se kertoo tarkasteltavan alueen kotitalouksien käytettävissä olevien rahatulojen jakautumisesta. Mitä suuremman arvon Gini-kerroin saa, sitä epätasaisempi tulonjako on. Akselikuntien ginikertoimen keskiarvo vuonna 2012 oli noin 22, joka on koko maan keskiarvoa (27) pienempi. Näin ollen tulonjako on tasaisempaa Akselikunnissa kuin koko maassa keskimäärin.

Kunnan yleinen pienituloisuusaste taas kuvaa pienituloisiin kotitalouksiin kuuluvien henkilöiden osuutta kaikista alueella asuvista kuntalaisista. Pienituloisuuden raja on 60 % suomalaisten kotitalouksien käytettävissä olevista keskimääräisistä tuloista. Pienituloisuuden raja oli 14 500 euroa eli noin 1 210 euroa kuussa kulutusyksikköä kohden vuonna 2016. Toisin sanoen yhden hengen taloudessa asuva on pienituloinen, jos hänen tulonsa ovat alle 1210 euroa kuukaudessa. Pienituloisuusasteet vaihtelevat Akselikunnissa jonkin verran. Maskussa oli alhaisin pienituloisuusaste, 5,4 prosenttia. Mynämäellä pienituloisuusaste oli vuonna 2017 noin 10 prosenttia ja Nousiaisissa noin 8 prosenttia. Varsinais-Suomen ja koko maan keskiarvo pienituloisuusasteessa oli noin 13 prosenttia vuonna 2017.

THL:n sairastavuusindeksi kuvaa suomalaisten kuntien ja alueiden väestön sairastavuutta suhteessa koko maan tasoon. Indeksissä on otettu huomioon seitsemän eri sairausryhmää ja neljä eri painotusnäkökulmaa. Indeksissä sisältyvät sairausryhmät ovat syöpä, sepelvaltimotauti, aivoverisuonisairaudet, tuki- ja liikuntaelinsairaudet, mielenterveyden ongelmat, tapaturmat ja dementia. Indeksissä kunkin sairausryhmän yleisyyttä painotetaan sen perusteella, mikä on ko. sairausryhmän merkitys väestön kuolleisuuden, työkyvyttömyyden, elämänlaadun ja terveydenhuollon kustannusten kannalta. Vuonna 2017 Maskussa, Mynämäellä ja Nousiaisissa väestö oli terveempää kuin koko maassa keskimäärin (91 vs 100). Mynämäki ja Nousiainen olivat kaikkein lähimpänä koko maan keskiarvoa, kun taas Maskussa oltiin Akselikuntien terveimpiä. Kaikkiin erityiskorvattaviin lääkkeisiin oikeutettuja 25–64-vuotiaita henkilöitä Perusturvakuntayhtymä Akselin alueella oli likimain saman verran kuin Varsinais-Suomessa ja koko maassa vuonna 2017.

Erilaisten vammaispalveluiden piirissä olevien asiakkaiden lukumäärä Akselikunnissa on pääsääntöisesti hieman suurempi kuin vastaavankokoisissa vertailukunnissa, kunnissa tai kuntayhtymissä. Vuonna 2017 henkilökohtaisen avun asiakkaita oli Akselikunnissa selkeästi koko maata enemmän, vertailukunnista vain Naantali ylsi samalle tasolle. Samana vuonna myös vaikeavammaisten palveluasumisen piirissä oli Akselikunnissa asiakkaita vertailukuntia enemmän. Sen sijaan vaikeavammaisten kuljetuspalveluita käytti keskimäärin 156 henkilöä vuonna 2017, joka oli vähemmän kuin vertailukunnissa ja kuntayhtymissä. Omaishoidon tuen piirissä olevien 0–17 -vuotiaiden osuus oli vuonna 2017 vertailukuntia hieman suurempi, sen sijaan 18–64 -vuotiaiden osuus oli Raisiota ja Naantalia pienempi.

Akselin Sosiaalipalveluissa on koottu alkuvuodesta 2018 uutena toimintana asiakasraati. Asiakasraati on asiakkaita ja sosiaalipalveluiden ammattilaisista koostuva työryhmä, joka kokoontuu säännöllisin väliajoin. Asiakasraadissa käsitellään ajankohtaisia, sosiaalityön palveluihin liittyviä asioita ja ilmiöitä. Asiakasraadin tavoite on tuoda esiin asiakkaiden näkemyksiä sosiaalipalveluiden järjestämisestä, toteutumisesta ja osallisuudesta. Asiakasraadin kautta on mahdollista viedä kehittämis- ja muutosehdotuksia eteenpäin sosiaalityön ammattilaisille, johdolle, päättäjille ja medialle.

Akselin koko toiminta tähtää eri-ikäisten ihmisten hyvinvoinnin ylläpitämiseen monipuolisilla keinoin. Hyvinvointi ylläpitää elinvoimaa ja päinvastoin->

- Peruspalveluiden piiriin täytyy päästä helposti.
- Akselin yhteistyö kuntien ja kolmannen sektorin kanssa on tärkeää elinvoiman ja monipuolisten palveluiden toteuttamisessa.

Lapset, varhaisnuoret ja lapsiperheet

Lapsiperheiden taloudellinen tilanne on hieman parantunut Akselikunnissa viime vuosina. Lasten pienituloisuusasteella kuvataan pienituloisiin kotitalouksiin kuuluvien alle 18-vuotiaiden henkilöiden osuutta prosentteina kaikista alueella asuvista alle 18-vuotiaista henkilöistä. Pienituloisuuden raja oli 13 990 euroa kulutusyksikköä kohden vuonna 2012. Kotitalouden kulutusyksikköasteikon mukaan kotitalouden ensimmäinen aikuinen saa painon 1, muut 14 vuotta täyttäneet kotitalouden jäsenet painon 0,5 ja kotitalouden alle 14-vuotiaat lapset painon 0,3. Vuonna 2016 noin seitsemän prosenttia alle 18-vuotiaista kuului pienituloisiin kotitalouksiin Akselikuntien alueella, mikä oli selkeästi vähemmän kuin maakunnassa keskimäärin (n.12%). Maskussa lasten pienituloisuusaste on ollut alhaisin eli noin viisi prosenttia, Nousiaisissa noin kahdeksan ja Mynämäellä noin 10 prosenttia.

Toimeentulotukea saaneiden lapsiperheiden osuus on Akselikunnissa tippunut myös viime valtuustokaudelta kolmeen prosenttiin. Maskussa toimeentulotukea saaneita lapsiperheitä oli alle kaksi prosenttia kaikista lapsiperheistä, Nousiaisissa 2,9 ja Mynämäellä 4,5 prosenttia vuonna 2016. Kaikista toimeentulotukea saaneista kotitalouksista pitkäaikaisesti toimeentulotukea saaneiden yksinhuoltajaperheiden osuus on vähentynyt Akselikuntien alueella, mutta on edelleen maakunnan ja koko maan yläpuolella.

Uusi sosiaalihuoltolaki 30.12.2014/1301 tuli käytäntöön keväällä 2015 järjestettyjen koulutuskierrosten myötä perusturvakuntayhtymä Akselissa. Perustoimeentulotuki siirtyi vuoden 2017 alusta Kelan hoidettavaksi. Siirron myötä perusturvakuntayhtymä Akselin aikuissosiaalityö laajeni yleiseksi sosiaalityöksi ja erillinen arviointitiimi aloitti lastensuojeluilmoitusten ja sosiaalihuoltolain mukaisten yhteydenottojen käsittelyn Mynämäen, Maskun ja Nousiainen kuntien alueella. Yleisen sosiaalityön asiakkaaksi siirtyi nuorten ja aikuisten lisäksi sosiaalihuoltolain mukaisia palveluja saavat lapsiperheet. Yleisessä sosiaalityössä kartoitetaan lapsiperheiden elämäntilannetta sekä

järjestetään tarvittavia tukitoimia. Yhdessä asiakkaan kanssa laaditaan palvelutarpeen arvio ja/tai asiakassuunnitelma, jonka perusteella sosiaalipalveluja järjestetään. Lapsiperheille myönnettäviä sosiaalihuoltolain mukaisia palveluita voivat olla esimerkiksi lapsiperheiden kotipalvelu, perhetyö, tukiperhe, tukihenkilö ja taloudellinen tuki. Työskentelyssä etsitään elämäntilanteeseen sopivia vaihtoehtoja, kannustetaan muutokseen ja tehdään tarvittaessa yhteistyötä asiakkaan verkostojen kanssa.

Perusturvakuntayhtymä Akselin lastenvalvojan tehtäviin kuuluu isyyden selvittämiseen ja isyyden tunnustamisen vastaanottamiseen kuuluvat asiat sekä sopimukset lapsen huollosta, asumisesta, tapaamisoikeudesta sekä elatuksesta.

Varhaiskasvatus

Kaikkien kunnan kustantamassa varhaiskasvatuksessa olevien lasten osuus oli Akselikutien alueella valtakunnallista tasoa korkeampi, noin 66 prosenttia vuonna 2017. Myös varhaiskasvatuksessa olleiden 3-5 -vuotiaiden osuus vastaavan ikäisestä väestöstä on valtakunnallisesti korkea: 75 prosenttia. Osuus on huomattavasti maan keskiarvoa ja vertailukuntia korkeampi. Vertailukunnista ainoastaan Naantalissa osuus on suurempi.

Kotihoidontukea saaneita perheitä oli Akselikunnissa yhteensä 413 vuonna 2017. Määrä on laskenut viime vuosina tasaisena. Yksityisen hoidon tuen kuntalisän käyttö kertoo palvelujärjestelmän ulkopuolella hoidettujen lasten määrästä, sillä he eivät käytä kunnallista varhaiskasvatustax. Akselikunnissa yksityisen hoidon tuella hoidettujen lasten osuus ja sitä käyttäneiden perheiden määrä on edelleen ollut kasvussa viiden vuoden takaiseen tilanteeseen verrattuna. Myös Kelan maksamaa kuntalisää on käytetty aiempaa enemmän. Määrä on silti edelleen Naantalia ja Raisiota vähäisempi. Kelan kuntalisää maksetaan Maskussa ja Mynämäellä. Sen sijaan hoitolisää saaneiden perheiden määrä on edelleen laskussa. Hoitolisä on kotihoidon tulosidonnainen lisä, jota saaneiden perheiden vähäisempi määrä kertoo näin ollen perheiden taloudellisen tilanteen kohentumisesta.

Leikkitoiminnan piirissä olleiden lasten määrä oli keskimäärin 9 vuonna 2017, joka on selkeästi vähemmän kuin Naantalissa, ja Raisiossa.

Esiopetuksessa olevien lasten määrä on ollut 306 vuonna 2014 ja lukumäärä on ollut laskussa. Tämä johtunee esiopetusikäisten määrän laskusta. Esiopetuksessa olevien lasten määrän lasku viitoittanee tietä alkuopetuksen ja mahdollisen koululaisten aamu- ja iltapäivähoidon tarpeen vähentymiseen jatkossa.

Varhaiskasvatuksessa on otettu käyttöön uusi varhaiskasvatussuunnitelma 1.8.2017. Siinä korostuu vanhempien ja lasten osallisuus. Jokaiselle lapselle tehdään oma varhaiskasvatussuunnitelma.

Päivähoidon käsite on muuttunut varhaiskasvatukseksi ja varhaiskasvatus on merkittävä osa lapsen oppimisen polkua. Kotihoidon tuen käyttö on vähentynyt ja alle 3-vuotiaiden määrä on lisääntynyt varhaiskasvatuksessa. Lasten kuntoutustyöryhmän toiminta aloitettiin 2017. Kolmannen sektorin kanssa tehdään yhteistyötä. Avoimien varhaiskasvatuspalvelujen leikkitoimintaa järjestään Maskussa ja Mynämäellä. Erityislasten osalta sijoitukset on tehty pienennettyihin tai integroituihin erityisryhmiin. Erityislasten sijoituksissa on huomioitu henkilöstö- ja ryhmärakenne. Yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen tarjonta on monipuolistunut vähitellen. Lisääntynyt varhaiskasvatuksen kysyntä on tuonut myös tilaongelmia. Varhaiskasvatus on ollut kiinteästi mukana laajennetussa perhevalmennuksessa.

Opetus

Akselikunnissa toimii yhteensä 20 perusopetuksen koulua sekä kaksi lukiota. Perusopetuksen päätavoitteena on, että kaikki perusopetuksen päättävät 9. -luokkalaiset saavat päättötodistuksen ja sen jälkeen jatko-opintopaikan jossakin nuorisosaasteen oppilaitoksessa. Lukio-opetuksessa tavoitteena on ylioppilastutkinnon suorittaminen.

Kouluterveyskyselyn tulokset kertovat 8. ja 9. luokan sekä lukion 1. luokan oppilaiden hyvinvoinnista ja terveydestä heidän oman arvionsa perusteella. Vuonna 2017 noin yhdeksän prosenttia Akselin yläkouluikäisistä ilmoitti olevansa ilman yhtään läheistä ystävää. Luku on yli kaksinkertaistunut viiden vuoden takaisesta ja vastaa nyt maan keskiarvoa. Lisäksi noin 15 prosenttia 8. ja 9. luokan oppilaista koki oman terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi vuonna 2017, kun taas koko maan keskiarvo oli noin 19 prosenttia. Pahoinvointi on viimeisen viiden vuoden aikana kasvanut varsinkin Nousiaisissa ja Mynämäellä. Lukiolaisilla on mittarien mukaan enemmän läheisiä ystäviä kuin keskimäärin Varsinais-Suomessa.

Lastenpsykiatrian erikoissairaanhoidon avokäyntien suhteellinen määrä oli Akselikunnissa vuonna 2017

valtakunnallisella tasolla. Nousiaisissa taas käyntejä oli suhteessa hieman valtakunnallista tasoa vähemmän ja Mynämäellä selkeästi enemmän. Akselikunnissa käyntejä oli suhteessa selvästi enemmän kuin Raisiossa ja Naantalissa. Akselikuntien suuremmat käyntimäärät selittyvät sillä, että Raisiossa ja Naantalissa toimii psykiatrin sairaanhoitaja. Sen sijaan nuorisopsykiatrian avohoitokäyntien suhde tuhanteen 13-17-vuotiaaseen oli Akselikunnissa maan keskitasoa alhaisempi. Myös vertailukunnissa nuorisopsykiatrian avokäyntejä on enemmän. Sekä lasten- että nuortenpsykiatrian avohoitokäyntien osuudet ovat edelleen kasvaneet hieman viiden vuoden takaiseen tilanteeseen verrattuna.

- Uusi perusopetuksen opetussuunnitelma käyttöön 2016-2018 portaittain, uudet arviointimenetelmät käyttöön, lisää osallisuutta vanhemmille.
- KiVa-koulutoiminta käytössä kaikissa kouluissa.
- Move-mittaukset 5. ja 8. luokilla.
- Oppilaiden selviytyminen ja hyvinvointi koulussa-lomake, hoidetaan 1,5 ja 8. luokkien laajan terveystarkastuksen yhteydessä.
- Koulujen terveellisyys ja turvallisuus-kierrokset 3.vuoden välein, tarkistus kerran vuodessa (THL-lomake).
- Avopediatri aloitti 2017 syksyllä toimintansa. Lasten kuntoutusryhmä aloitti 2017, vuodesta 2018 toiminut täysillä.
- Varhaisen puuttumisen malli otettu käyttöön poissaolojen suhteen.
- Aamu- ja iltapäivätoimintaa koulujen yhteydessä
- Kehitysvammapalveluita oppilaille ostetaan tarvittaessa muilta opetuksenjärjestäjiltä
- Yrityskylä-opintokokonaisuus käytössä kolmessa kunnassa.
- Yhteistyö kirjastojen ja koulujen välillä (esim. kirjavinkkaus, lukumammat)
- Koulujen kerhotoiminta on aktiivista ja siihen on haettu valtionavustusta
- Kouluissa toimii Liikku Koulu ja Liikkuva Lukio -hankkeet
- Erityisen tuen oppilaiden opetus on inklusion hengessä pääsääntöisesti järjestetty oppilaiden lähikoulussa. Tarvittaessa voi saada myös luokkamutoista erityisopetusta. Suuri osa erityisen tuen pienryhmien oppilaista integroituu osa-aikaisesti ylesopetuksen ryhmiin erityisopettajan/koulunkäynninohjaajan tuella. Laaja-alaista erityisopetusta annetaan kaikissa kouluissa.
- Moniammatillinen aktiivinen nivelvaiheyhteistyö ja tiedonsiirto siirryttäessä eskarista kouluun, alakoululta yläkouluun ja perusopetuksesta lukiokoulutukseen sekä muissa siirtymissä
- Armeijan alkutarkastukset tehdään lukioissa, time out-liikuntaan ohjaava palvelu käytössä

Lapsiperheet

Akselikunnissa tehtyjen lastensuojeluilmoitusten määrä on edelleen vuodesta 2014 vuoteen 2017 tultaessa kasvanut noin 50 prosenttia. Sijoitettujen lasten ja nuorten osuus oli Akselikunnista vuonna 2017 yksi prosentti vastaavan ikäisestä väestöstä. Kaikissa Akselikunnissa kodin ulkopuolelle sijoitetuista aiheutuvat lastensuojelukustannukset laskivat aiemmista vuosista.

Kasvatus- ja perheneuvonnan asiakkaiden suhteellinen osuus on pysynyt tasaisena viime vuosina. Määrä on Akselikunnissa edelleen sekä maan että Varsinais-Suomen keskiarvoa ja esimerkiksi Raisiota selvästi alhaisempi. Toisaalta osuus on suurempi kuin Naantalissa.

Kouluterveyskyselyn tulokset kertovat 8. ja 9. luokan oppilaiden hyvinvoinnista ja terveydestä heidän oman arvionsa perusteella. Vuonna 2017 noin yhdeksän prosenttia Akselin yläkouluikäisistä ilmoitti olevansa ilman yhtään läheistä ystävää. Luku on yli kaksinkertaistunut viiden vuoden takaisesta ja vastaa nyt maan keskiarvoa. Lisäksi noin 15 prosenttia 8. ja 9. luokan oppilaista koki oman terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi vuonna 2017, kun taas koko maan keskiarvo oli noin 19 prosenttia. Pahoinvointi on viimeisen viiden vuoden aikana kasvanut varsinkin Nousiaisissa ja Mynämäellä.

Lastenpsykiatrian erikoissairaanhoidon avokäyntien suhteellinen määrä oli Akselikunnissa vuonna 2017 valtakunnallisella tasolla. Nousiaisissa taas käyntejä oli suhteessa hieman valtakunnallista tasoa vähemmän ja Mynämäellä selkeästi enemmän. Akselikunnissa käyntejä oli suhteessa selvästi enemmän kuin Raisiossa ja Naantalissa. Sen sijaan nuorisopsykiatrian avohoitokäyntien suhde tuhanteen 13-17-vuotiaaseen oli Akselikunnissa maan keskitasoa alhaisempi. Myös vertailukunnissa nuorisopsykiatrian avokäyntejä on enemmän. Sekä lasten- että nuortenpsykiatrian avohoitokäyntien osuudet ovat edelleen kasvaneet hieman viiden vuoden takaiseen tilanteeseen verrattuna. Ennaltaehkäiseville ei-terveydenhuollon palveluille olisi tarvetta.

Nuoret

Mielenterveysperustaisesti työkyvyttömyyseläkettä saavien 16–24 -vuotiaiden osuus on korkea Akselikunnissa ja se on edelleen kasvanut huomattavasti viiden vuoden ajanjaksolla. Osuus on korkea varsinkin Mynämäellä ja Nousiaisissa. Maskussa osuus on vertailukuntiin nähden alhaisin. Sen sijaan koulutuksen ulkopuolelle jääneiden määrä, nuorisotyöttömien määrä ja toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneiden määrä on maan keskiarvoa alhaisempi. Nuorisotyöttömien määrä on vähentynyt, mutta toimeentulotukea saaneiden 18–24-vuotiaiden nuorten osuus vastaavan ikäisestä väestöstä on kuitenkin kasvanut huomattavasti viime vuosina. Toimeentulotukea saaneiden ja pitkäaikaisesti toimeentulotukea saaneiden osuudet olivat korkeimmat Mynämäellä, jossa toimeentulotukea oli saanut 15 prosenttia ja pitkäaikaisesti yli 3,6 prosenttia vastaavan ikäisestä väestöstä. Osuudet mukailevat kuitenkin valtakunnallista keskiarvoa tai jäävät sen alle.

Kokee, että asuinalueella järjestetään kiinnostavaa vapaa-ajan toimintaa nuorille 8.- ja 9., sekä lukio- ja ammattikoululuokista tulokset 2017 olivat seuraavat: Masku tytöt 23% ja pojat 48%, Mynämäki tytöt 38% ja pojat 52%, sekä Nousiainen tytöt 30% ja pojat 35%.

Kannabista on samanikäisistä nuorista kokeillut 2017: Masku 6,5%, Mynämäki 3%, Nousiainen 9%. Valtakunnallinen keskiarvo on noin 15%. Kannabiksen käyttö näyttää lisääntyvän jokaisessa uudessa 10-vuotisikäryhmässä. Vuosina 1945–1954 syntyneistä kannabista on kokeillut ainakin kerran elässään noin viisi prosenttia kohortista. Kymmenen vuotta nuoremmissa kokeilijoita on yli 10 prosenttia ja seuraavassa ikäkohortissa yli 15 prosenttia. Vuosina 1975–1984 syntyneistä kannabista on kokeillut 30 prosenttia ja nuorimmasta syntymäkohortista jo lähes 40 prosenttia. Perusopetusikäisistä pojista selkeästi tyttöjä suurempi osa on kokeillut kannabista ja kansallisesti kannabiksen kokeilu yleistyy aina uudemmilla sukupolvilla.

Tosi humalassa vähintään kerran kuussa on: Masku 18%, Mynämäki 18%, Nousiainen 16%. Valtakunnallinen keskiarvo noin 20%.

Nuorisopalvelut

Tarjoaa vapaa-ajantoimintaa, tukea, ohjausta ja neuvontaa. Avointa nuorisotilatoimintaa järjestetään kaikissa kunnissa. Retki-, kerho-, tapahtuma- ja leiritoimintaa järjestetään ympäri vuoden. Liikuntatoimintaa, liikuntakerhoja ja uimakouluja. Mihi-toiminta, maksutonta liikuntaa 13–18-vuotiaille. Etsivä nuorisotyö 2014 alkaen - tavoittaa noin kaksi prosenttia 15–28-vuotiaista, joka on valtakunnallista keskiarvoa. Turun läntisten kuntien moniammatillinen operatiivinen työryhmä. TimeOut! -toiminta, liikuntamahdollisuuksia kutsuntaikäisille. Nuorten työpaja 2015 alkaen. Tavoittaa noin 1,4 prosenttia nuorista Varsinais-Suomessa. Työpajaan ohjaudutaan pääasiassa (n.65%) etsivästä nuorisotyöstä ja sosiaalitoimesta (29%). Työpajanuorten koulutustausta on useimmiten peruskoulu (58%) ja ammattillinen tutkinto 22%. Peruskoulu on keskeytynyt prosentilla ja ylioppilastutkinto kuudella prosentilla. Työpajan jälkeen sijoitutaan pääosin koulutukseen (40%) sekä työelämään 20% ja muuhun ohjattuun toimenpiteeseen 20%. Työttömäksi jää 12%.

Muita palveluja: Turun seudun nuorisotoimialojen verkosto Turbo ja Urpot. Seutukunnallinen nuorisokortti. Pointti.info-sivusto ja Aloitekanava. Teemaviikot Vanhemmuuden viikko ja ehkäisevän päihdetyön viikko. Kouluyhteistyötä tehdään kaikissa kunnissa. Nuorisovaltuusto lakiin 2015: Nousiaisissa aloittanut 2015, Mynämäessä aloittanut nuorisoparlamentti 2006, Masku nuorisofoorumi. Ehkäisevän päihdetyöntöryhmä Maskussa 2012. Nousiaisissa ei ja Mynämäki? Paikalliset liikuntaseurat ja nuorisojärjestöt palvelun tarjoajina. Kirjastot tarjoaa toimintaa lapsille ja nuorille satutuntien, kirjavinkkausten ja muiden tapahtumien myötä.

Nuorisotoimen nettokäyttömenot olivat Akselissa vuonna 2017: Masku 73€, Mynämäki 121€ ja Nousiainen 106€ per nuori. Valtakunnallinen luku 97€/nuori.

Työikäiset

Akselikuntien työttömyysaste kääntyi nousuun vuonna 2009, mutta on sen jälkeen laskenut tasaisesti vuoteen 2012 tultaessa, jolloin työttömiä oli 5,5 prosenttia työvoimasta. Vuonna 2013 työttömyysaste oli kuitenkin noussut 6,9 prosenttiin ja vuonna 2016 se oli jo yhdeksän prosenttia. Vuonna 2017 työttömyys alkoi vähetä ja on jo loppuvuodesta 2018 noin viisi prosenttia. Akselikuntien työttömyysaste on vertailukuntia Raisiota ja Naantalia sekä maan keskiarvoa alhaisemmalla tasolla.

Pitkäaikaistyöttömien osuus kaikista työttömistä vuonna 2017 oli Akselikunnissa maan keskiarvoa alhaisempi, noin 34 prosenttia, mutta luku on tuplaantunut viiden vuoden takaisesta. Pitkäaikaistyötön on työtön työnhakija, joka on ollut työttömänä vähintään 12 kuukautta ja työttömäksi luetaan 15–64-vuotiaat työttömät. Vertailukunnissa Naantalissa ja Raisiossa osuus oli alhaisempi. Vaikeasti työllistyvien osuus 15–64-vuotiaiden väestöstä on ollut laskussa nousemaan pitkään ja osuus on edelleen maan keskiarvoa alhaisempi. Vaikeasti työllistyviä oli vuonna 2013 Akselikunnissa noin 2 prosenttia 15 - 64-vuotiaasta väestöstä, 2016 neljä prosenttia ja 2017 kolme prosenttia. Vaikeasti työllistyyiin kuuluvat pitkäaikaistyöttömät, rinnasteiset pitkäaikaistyöttömät, toimenpiteeltä työttömäksi jääneet ja toimenpiteeltä toimenpiteelle siirtyneet.

Toimeentulotukea sai Akselikunnissa noin kolme prosenttia koko 25–64-vuotiaasta väestöstä vuonna 2017. Osuus on vertailukunnista alhaisin ja myös valtakunnallista tasoa huomattavasti alhaisempi. Eniten toimeentulotukea suhteessa kunnan väestöön saatiin Mynämäellä, sielläkin tosin maan keskiarvoa vähemmän. Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneiden 25–64-vuotiaiden osuus vastaavasta väestöstä oli Akselikunnissa sekä maan että Varsinais-Suomen keskiarvoa alhaisempi.

Päihdehuollon avopalveluiden piirissä olleiden asiakkaiden osuus kaikkiin asukkaisiin nähden on huomattavasti maan keskiarvoa ja vertailukuntia alhaisempi. Aikuisten mielenterveyden avohoitokäyntien osuus 18 vuotta täyttäneestä väestöstä on vertailukuntia alhaisempi.

Perusturvakuntayhtymän ja kunnan välisen yhteistyön lisääminen koetaan erittäin tärkeänä. Kuntien hyvät käytännöt yhtenäiseksi koko Perusturvakuntayhtymä Akselin alueella. Yhteistyön lisääminen kuntien välillä ja palveluiden keskittäminen. Sekä eriarvioisuuden vähentäminen kuntien välillä.

Elinvoimaiset kunnat: Hyvät palveluiden tarjoajat. Lyhyet välimatkat. Huonot julkiset liikenne palvelut. Rakennusvalvonta toimii. Työpaikkoja on tarjolla, mutta kuntien välisiä eroja on.

Kehittämisideoita: kumppanuuspöydät, markkinoiden tehostaminen,

Liikunta: Liikuntapalveluita on monipuolisesti kunnilla, yksityisillä toiminnantuottajilla ja järjestöillä. Kuitenkin päällekkäisyyttä eri palveluntuottajien välillä on. Kuntien alueella on mahdollisuus liikkuu monipuolisesti ja alueellisia eroja kuntien välillä on. Luonnonläheisyys mahdollistaa monipuolisen liikunnan.

Työttömyys: Tällä hetkellä alueella on työttömien terveystarkastukset. Akselin sosiaaliohjaaja, jonka tarkoituksena on mm. kartoittaa palveluiden tarve ja jatkosuunnitelmat. Kehitysvammaisten työnhakijoiden apuna toimii mm. työhönvalmentaja. Paja-toiminta tukee 15-29 vuotiaita löytämään jatkosuunnitelmia. Etsivä nuorisotyö 15-29v. MATKE: Maskun Työkyvyttömyyseläkeläisten kerho, joka kokoontuu viikoittain yhteisen tekemisen merkeissä. Maskun kunta on tarjonnut tiloja ja tukenut toimintaa.

Kehittämisideat: Alueellinen työllisyyden suunnitelma.

Ennaltaehkäisy: Erilaiset hankkeet tukevat ennaltaehkäisevää toimintaa. Ennaltaehkäisevän näkökulman tulisi näkyä enemmän kuntakohtaisessa päätöksen teossa ja sen tärkeys tulisi näkyä. Perusturvakuntayhtymä Akselilla on erilaisia hankkeita tai prosesseja ennaltaehkäisevän työn näkökulmasta, kuten liikuntaneuvoja työikäisille. Hankkeet ovat tärkeitä kuten mm. LIPAKE, LIKU, MATKE, ProSOS, rajattomasti liikuntaa ja Kompassi. Hankkeiden pohjalta jäänyt päätöksentekoon ja toimintaan hyviä käytänteitä. Saattajakortti. (Lähi-)kirjastot ja kulttuuripalvelu.

Työikäisten terveys: Työikäisten terveydestä on vähän tietoa ja pääsääntöisesti työikäisten terveyttä seuraa työnantajakohtainen työterveys. Työikäisten terveyttä seuraa usea taho ja tarkkaa seuranta on mahdotonta tällä hetkellä tehdä.

Kolmassektori ja seurakunta: Alueella toimii lukuisia aktiivisia kolmannen sektorin toimijoita, mutta alueellisia eroja kuntien välillä on. Yhteistyötä on sekä seurakunnan, kolmannen sektorin ja kunnan välillä, mutta kehittämiskohteena nähdään kolmannen sektorin aktivoiminen.

Kehittämiskohteita: Kolmannen sektorin, seurakunnan ja kunnan välisen yhteistyön lisääminen, jolloin päällekkäisiä toimintoja voitaisiin poistaa.

Osallisuus: Asiakasraati toimii Perusturvakuntayhtymä Akselin alueella, joka kokoontuu n. 1x kuukaudessa. Asiakasraati koostuu pääsääntöisesti sosiaalipuolen asiakkaista ja asiantuntijoista. Asiakasraadit tehtävänä on saada asiakkaiden ääni kuuluviin sekä osallistaa asiakkaita päätöksen tekoon. Pöytäkirjat löytyvät Perusturvakuntayhtymä Akselin verkkosivuilta. Kylien neuvottelukunta osallistuminen päätöksentekoon sekä

vammaisneuvosto.

Ikäihmiset

Väestöennusteen mukaan 75 vuotta täyttäneitä henkilöitä tulee olemaan Akselikunnissa noin 12 prosenttia vuonna 2020 ja vuonna 2030 14 prosenttia. Ennusteet ovat nousseet vuosi vuodelta. Vuonna 2030 eniten 75 vuotta täyttäneitä tulee olemaan Mynämäellä, noin 17 prosenttia väestöstä. Maskussa ja Nousiaisissa osuus tulee olemaan noin 12 prosenttia väestöstä. Vuonna 2020 85 vuotta täyttäneitä tulee saman väestöennusteen mukaan olemaan noin kolme prosenttia väestöstä ja vuonna 2030 osuus on jo lähes neljä prosenttia. Mynämäellä 85 vuotta täyttäneitä tulee olemaan lähes viisi prosenttia koko väestöstä, Nousiaisissa ja Maskussa noin kolme prosenttia vuonna 2030. Väestöennusteiden mukaan iäkkäitä henkilöitä tulee asumaan Akselikuntien alueella keskimäärin vertailukuntia vähemmän vuosina 2020 ja 2030.

Ikäihmisille suunnattuja palveluja tuotetaan jokaisessa kunnassa mm. kirjasto, kulttuuri-, vapaa-aika- ja liikuntatoimen saralla. Jokaisessa kunnassa toimii oma vanhusneuvosto. Perusturvakuntayhtymä Akselissa ikäihmisille kohdennettuja palveluja tuottaa sekä ikäihmisten palvelulinja, mutta myös terveystalujen ja sosiaalityö - ja perhepalvelujen palvelulinja. Ikäihmisten palvelulinjan toimintoihin kuuluvat ehkäisevä vanhustyö, kotihoito sekä ympärivuorokautiseen hoitoon liittyvät asiat (palveluasuminen ja laitoshoido). Terveystalujen palvelulinjaan kuuluvat mm. akuutti vuodeosaston, kotisairaalan ja terapiapalveluiden toiminta. Sosiaalityö- ja perhepalvelujen palvelulinjalla hoidetaan ikäihmisten kohdalla mm. sosiaalietuuksiin liittyvää selvittelyä ja päätöksiä.

Ehkäisevä vanhustyö

Ehkäisevä vanhustyö on tarjonnut ikäihmisille matalan kynnyksen neuvonta- ja ohjaus- sekä veteraanikuntoutustoimintaa sekä kerhotoimintaa. Toiminnassa on otettu huomioon yhteistyö Akselin, kuntien, seurakuntien, järjestöjen ja vapaaehtoistoimijoiden välillä, mutta yhteistyön kehittämisessä olisi vielä paljon kehittämisen varaa. Tarkoituksena on ollut, että toiminta olisi avointa, kaikille ikäihmisille tarkoitettua, joka tarjoaisi tietoa mm. sosiaali- ja terveystaluiden, seurakuntien ja eri yhdistysten ja järjestöjen toiminnasta sekä harrastustoiminnoista. Ikäihmisille suunnatun toiminnan kokonaiskoordinointi eri toimijoiden tuottamien palveluiden kokoamiseksi ei ole kuitenkaan kuulunut kokonaisuutena kenenkään työnkuvaan, minkä vuoksi tieto ikäihmisille suunnatuista palveluista ja tukitoimista on ollut hyvin hajallaan ja täten vaikeasti hyödynnettävää.

Perusturvakuntayhtymä Akseli on kehittänyt kotona annettavien kuntoutuspalveluiden sisältöä lisäämällä kotihoidossa työskentelevien fysioterapeuttien toimia ja ottamalla kotihoidon asiakkaille käyttöön liikuntasopimuksen. Lisäksi ennaltaehkäisevään vanhustyöhön kuuluvat terveystarkastukset 73-vuotiaille, Toimiva-testit 70- ja 75-vuotiaille ja 80-vuotiaiden hyvinvointikartoitukset. Toimivatestien perusteella osa ikäihmisistä osallistuu Akselin järjestämiin tasapainoryhmiin. Vuonna 2016 Akselissa tehdyissä TOIMIVA-testeistä voidaan vetää yhteen seuraavat johtopäätökset: kaikkien Akseli kuntien kyseiseen testiin osallistuneiden 70- ja 75-vuotiaiden miesten ja naisten alaraajojen lihasvoima ja kävelynopeus ovat selkeästi samanikäisten viitearvojen alapuolella. Toisaalta, TOIMIVA-testistä nousi esille myös se, että tasapainonhallinta yhdellä jalalla seisten oli molemmissa ikäryhmissä, kaikissa Akseli kunnissa yli valtakunnallisten viitearvojen.

Lisäksi tavoitteena on ollut kehittää ikäihmisille suunnattua päivätoimintaa. Päivätoiminta on koostunut erityyppisistä ryhmistä ja luentotyypisistä tapahtumista mm. omaishoidettavien ryhmät, Akselin teemailtapäivät, Akseli päivät sekä erilaiset kotihoidon asiakkaiden kerhot. Kuitenkaan tavoitteellista, säännöllistä, asiakaskohtaisesti räätälöityä päiväkuntoutusta ei Akselin alueella vielä ole ollut.

Yhteistyötä kuntien ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa on ollut, mutta vähän, yhteistyökanavat ovat olleet huonosti tiedossa, koska toimijoita ikäihmisten terveyttä ja hyvinvointia edistävissä palveluissa on sekä kunnissa, Akselissa että kolmannen sektorin toimijoissa, ja palvelut ja etenkin niistä saatava tiedotus on ollut näin ollen varsin hajallaan.

Omaishoidontuki ja tilapäishoitojärjestelyt

Läheistään kotona hoitaville maksetaan omaishoidon palkkiota, joka myönnetään vahvistettujen kriteerien mukaisesti kolmessa maksuluokassa. Omaishoidon tukea on maksettu Akselikuntien alueella hieman maan keskiarvoa enemmän.

Intervalli- eli lyhytaikaishoito tukee sekä ikäihmisen kotona asumista että omaishoitajana toimivan läheisen

jaksamista. Tällä hetkellä lyhytaikaisen hoidon paikkoja on palveluasumisyksiköissä ja laitoshoidossa. Kotona asuville muistisairauksia sairastaville on omia lyhytaikaishoidonpaikkoja.

Muistihoitaja

Muistisairaudet lisäävät palveluiden tarvetta ja johtavat toimintakyvyn alenemiseen. Tällöin palvelujen tarve kohdistuu ensin avopalveluihin ja myöhemmin ympärivuorokautiseen hoitoon palveluasumisyksiköissä ja vanhainkodeissa. On arvioitu, että vaikeaa ja keskivaikeaa dementiaa sairastavista puolet tarvitsee hoiva- tai ryhmäkotia tai laitostasoista hoitopaikkaa. On esitetty arvio, että suomalaisista 65–75-vuotiaista 4 % sairastaa vaikeaa ja keskivaikeaa dementiaa, 75–84-vuotiaista 11 % ja yli 85 - vuotiaista jo 35 %. (Tilvis et al. 2001.) Muistisairaat ovat myös yhä nuorempia. Kotihoidon asiakkaista Varsinais-Suomessa 20,1% sairastaa muistisairautta. Kuntayhtymän alueella on pyritty ottamaan huomioon muistisairauksia sairastavien erityistarpeet palvelurakennetta kehitettäessä. Akselin muistihoitaja on aloittanut vuonna 2015, lisäksi Akselissa on pienimuotoista muistisairaille suunnattua kerhotoimintaa kotihoidon asiakkaille. Kuitenkaan tavoitteellista, säännöllistä, kaikille muistisairaille asiakkaille räätälöityä päiväkontoutusta ei Akselin alueella vielä ole ollut.

Kotihoito

Akselikuntien alueella noin 89 prosenttia 75 vuotta täyttäneistä asui kotona, joka oli valtakunnallista ja vertailukuntien tasoa vähemmän. Myös yksin kotona asuvia 75 vuotta täyttäneitä oli vähemmän Akselikunnissa kuin muissa vertailukunnissa ja maassa keskimäärin.

Säännöllisen kotihoidon piirissä olevien 75 vuotta täyttäneiden osuus vastaavan ikäisestä väestöstä oli vuonna 2017 maan ja maakunnan keskiarvoa alhaisempi, mutta korkeampi kuin Raisiossa ja Naantalissa. Kotiin annettava kotihoito sisältää kotipalvelun, kotisairaanhoidon ja tukipalvelut. Kotiin annettavia ja kotona asumista tukevia palveluja ovat ateria-, kylvytys-, vaatehuolto-, kuljetus-, ja turvapuhelinpalvelut sekä omaishoidon tukeminen. Vuonna 2015 kotihoidossa siirryttiin neljästä kotihoitoalueesta kahteen. Tällöin kahden lähiesimiehenä toimivan sairaanhoitajakoulutetun työntekijän työpanos siirtyi välittömään asiakastyöhön ja sairaanhoidollista osaamista saatiin vahvistettua. Vuonna 2015 kotihoidossa otettiin käyttöön Mobiili kotihoito -toiminnanohjausjärjestelmän avulla mm. asiakastietojen kirjaaminen voidaan tehdä asiakkaan kotona. Tällöin nähdään asiakkaan luona käytetty välitön työaika ja pystytään vertailemaan sekä seuraamaan tilannetta kuukausitasolla. Koska Mobiilikotihoito-toiminnanohjausjärjestelmä on otettu käyttöön vasta 2015, ei ole käytettävissä vertailutietoja aikaisempaan ajankäyttöön.

Akselissa on panostettu ikäihmisten palveluiden kehittämiseen myös erilaisten hankkeiden muodossa, mm. kotihoidon vuonna 2014 – 2016 toteutuneessa Yhteisvoimin kotona -hankkeessa ja vuonna 2016 käynnistyneessä KomPassi-hankkeessa.

Laitoshoido ja palveluasuminen

Vanhainkodeissa tai pitkäaikaisessa laitoshoidossa terveyskeskuksissa olevien 75 vuotta täyttäneiden suhteellinen osuus oli Akselikunnissa vuonna 2017 suurempi kuin maassa ja Varsinais-Suomessa keskimäärin, eli noin kolme prosenttia. Myös vertailukunnissa osuus on alhaisempi. Osuus on kuitenkin edelleen vähentynyt merkittävästi viiden vuoden takaiseen tilanteeseen verrattuna. Tavoitteena on, että pitkäaikaisessa laitoshoidossa asuvien määrää vähennetään. Perusturvakuntayhtymä Akselin vanhainkodeissa asukaspaikkojen määrää on jo vähennetty. Lisäksi vanhainkotien asukaspaikkoja on muutettu ja vastaisuudessa muutetaan tehostetun palveluasumisen paikoiksi. Palveluasumisyksiköiden ja vanhainkotien toimintaa on kehitetty Akselin oman Mielekäs arki -hankkeen kautta.

Akselin alueen kaksi vuodeosastoa yhdistyi vuonna 2016 yhdeksi vuodeosastoksi. Terveyskeskuksen vuodeosastolla ei ole pitkäaikaisen laitoshoidon paikkoja, vaan siellä hoidetaan ainoastaan akuuttihoitoa tarvitsevia. Sijoituksia terveyskeskuksen vuodeosastolle tehdään kuntayhtymässä ainoastaan, mikäli potilaalla on terveydentilan vuoksi vuodeosastotason hoidon tarve.

Tehostetun palveluasumisen piirissä on noin seitsemän prosenttia Akselikuntien alueella asuvista 75 vuotta täyttäneistä. Osuus oli vuoteen 2013 mennessä noussut STM:n tavoitteen mukaiseksi.

Ikäihmisten palveluasuminen toteutuu sekä tavallisena että tehostettuna palveluasumisena. Tehostetun palveluasumisen yksiköissä on yövalvonta, ja siellä voidaan hoitaa myös asukkaita, jotka tarvitsevat kahden työntekijän apua. Tehostetussa palveluasumisessa on yksiköitä myös muistisairauksia sairastaville.

Kaiken kaikkiaan ikäihmisten palveluissa kolmiportaisesta hoitojärjestelmästä on pyritty kohti yksiportaista järjestelmää, jossa asiakas ei vaihda asuin- ja hoitoympäristöään toimintakyvyn heiketessä. Ympäri vuorokautisen hoidon yksiköissä on seurattu asiakasmääriä, paikkamääriä, käyttöasteita ja asukkaiden hoidettavuutta niin, että resurssit ovat optimaalisessa käytössä, ja asiakkaat saavat tarvitsemansa hoidon. Tätä tukee vuonna 2015 toimintansa aloittanut kotisairaaloiminta. Akselin RAVA-siirroista erillinen teksti liitteenä.

Koko maan osalta yksinäiseksi yli 65-vuotiaista itsensä tuntee 7,2%, Varsinais-Suomessa 6,4%. Liikuntaa harrastamattomien osuus koko maa 23%, VS 26% yli 65-vuotiaista. Onnelliseksi itsensä kokee 54% yli 65v. Liikkumattomuuteen indikaattori Akselin 80 vuotiaiden hyvinvointikyselystä! ja tämän avaus vielä tekstiksi!

Kaikki ikäryhmät

Suun terveydenhuolto

Suun terveydenhuollon tehtävänä on edistää ja ylläpitää alueen väestön suun terveyttä, ennaltaehkäistä suun sairauksia sekä huolehtia suun perushoidosta laadukkaasti ja tarkoituksenmukaisesti. Suun terveydellä on huomattava merkitys yksilön ja väestön kokonaisterveyteen ja hyvinvointiin. Suun sairaudet ovat pääosin sellaisten tekijöiden aiheuttamia joihin yksilö tai perhe ja elinympäristö pystyvät vaikuttamaan. Terveystiedon edistämistä suun terveydestä pidetään mahdollisuuksien mukaan kouluissa. Ensimmäisistä tunteista pidetään esikoulu-, 3- ja 5-luokille, mahdollisesti muillekin. Oppitunteja pitävät hammashoitajat tai suuhygienistit. Pääpaino kaikissa ikäryhmissä on omahoitoon ohjaaminen. Lisäksi esikoululaisille ja sitä pienemmille harjausopetus, hampaat ja niiden hoito ja hammashoitolan tutuksi tekeminen. 3-luokkalaisten painotetaan harjausopetuksen lisäksi ksylitol-, fluori ja ravitsemusasioita. 5-luokkalaisten painotetaan harjausopetuksen lisäksi ientulehdus-, karies-, ravitsemus-, ksylitol-, tupakka- ja nuuska-asioita.

Ensimmäistä lasta odottavalle perheelle annetaan tietoa suunterveydestä ensimmäisellä perhevalmennuskerralla. Hammashoitaja tai suuhygienisti pitää ryhmätilaisuuden. Alle 18-vuotiaat kutsutaan vastaanotoille hammashoitajalle, suuhygienistille tai hammaslääkärille. Asetusten mukaan kunnan on järjestettävä alle kouluikäiselle lapselle suun terveystarkastus kun tämä on 1-2-vuotias, 3-4-vuotias ja 5-6-vuotias. Kouluikäisille on järjestettävä suun terveystarkastus 1-, 5-, ja 8-luokilla. Opiskelijoille on järjestettävä suun terveystarkastus vähintään kerran opiskeluaikana.

6 MASKU

Lapset ja lapsiperheet

Varhaiskasvatus

Kaikkien kunnan kustantamassa varhaiskasvatuksessa olevien lasten osuus oli Akselikuntien alueella valtakunnallista tasoa korkeampi, noin 66% (Masku 67% vuonna 2017) prosenttia vuonna 2017. Myös varhaiskasvatuksessa olleiden 3-5-vuotiaiden osuus vastaavan ikäisestä väestöstä on valtakunnallisesti korkea: 75 prosenttia. Osuus on huomattavasti maan keskiarvoa ja vertailukuntia korkeampi. Vertailukunnista ainoastaan Naantalin osuus on suurempi.

Masku on mukana Turun seudun yhteistyössä, jossa varhaiskasvatuspaikkoja voidaan ostaa muilta kunnilta joustavasti. Mynämäessä ei ole yksityistä päiväkotitoimintaa, sen sijaan Nousiaisissa palveluita ostetaan yksityiseltä palveluntuottajalta 54 paikkaa ja Maskussa 1.8.2014 alkaen aluksi 35 päivähoitopaikkaa, myöhemmin 66 (2017). Alueilla tarjotaan avoimien varhaiskasvatuspalvelujen leikkipuistotoimintaa, perhepäivähoitoa, perhepäivähoidon varahoitoa, esiopetusta sekä päiväkotihoidon.

Kotihoidontukea saaneita perheitä oli Akselikunnissa yhteensä 413 vuonna 2017 (Masku keskiarvo 140). Määrä on laskenut viime vuosina tasaisena. Yksityisen hoidon tuen kuntalisän käyttö kertoo palvelujärjestelmän ulkopuolella hoidettujen lasten määrästä, sillä he eivät käytä kunnallista päivähoitoa. Akselikunnissa yksityisen hoidon tuella hoidettujen lasten osuus ja sitä käyttäneiden perheiden määrä on edelleen ollut kasvussa viiden vuoden takaiseen tilanteeseen verrattuna. Myös Kelan maksamaa kuntalisää on käytetty aiempaa enemmän. Määrä on silti edelleen Naantalia ja Raisiota vähäisempi. Kelan yksityisen hoidon tuen kuntalisää maksetaan Maskussa ja Mynämäellä. Sen sijaan hoitolisää saaneiden perheiden määrä on edelleen laskussa. Hoitolisä on kotihoidon tulostilanteen lisä, jota saaneiden perheiden vähäisempi määrä kertoo näin ollen perheiden taloudellisen tilanteen kohentumisesta.

Leikkitoiminnan piirissä olleiden lasten määrä oli keskimäärin 9 vuonna 2017, joka on selkeästi vähemmän kuin Naantalissa, ja Raisiossa. Maskussa on tarjolla avoimien varhaiskasvatuspalvelujen leikkitoimintaa. Masku järjesti aiemmin Nousiaisen ohella myös avointa varhaiskasvatustoimintaa, joka käsittää päiväkodissa järjestetyn ohjatun toiminnan, johon vanhemmat voivat osallistua kerran viikossa. Toiminta loppui osallistujien puuttumisen vuoksi. Sitä on kuitenkin toivottu uudelleen. Leikkitoimintaan osallistuneet eivät käytä päivähoitopaikkaa. Toimintaan osallistuneiden osuutta on tarpeellista seurata ja sitä tulisi pystyä nostamaan.

Esiopetuksessa olevien lasten määrä on ollut 306 vuonna 2014 ja lukumäärä on ollut laskussa. Tämä johtunee esiopetusikäisten määrän laskusta. Esiopetuksessa olevien lasten määrän lasku viitoittanee tietä alkuopetuksen ja mahdollisen koululaisten aamu- ja iltapäivähoidon tarpeen vähentymiseen jatkossa. Uusi varhaiskasvatussuunnitelma otettu käyttöön 2017

Tulevaa:

- Kotihoidontuki vähenevä-> varhaiskasvatuksen kysyntä kasvanut.
- Palveluseteli käyttöön Maskussa 1.8.2019, ostopalvelua tarvittaessa.
- Maskussa tarjolla avoimia varhaiskasvatuspalveluja (Leikkitoiminta -> kehittäminen 2018).

Opetus

Maskun perusopetuksen päätavoitteena on, että kaikki perusopetuksen päättävät 9.-luokkalaiset saavat päättötodistuksen ja sen jälkeen jatko-opintopaikan jossakin nuorisostaan oppilaitoksessa.

Maskussa toimii viisi alakoulua (Askaisten koulu, Kurittulan koulu, Lemun koulu, Seikelän koulu, Tammenahjon koulu), joista Tammenahjon koulu on esi- ja alkuopetuskoulu. Vuosiluokkien 7-9 opetusta annetaan Maskun Hemmingin koulussa.

Vaikeita tarkkaavuuden häiriöitä-, autismia- ja kehitysvammaisten opetusta lukuun ottamatta erityistä tukea tarvitsevien opetus on pystytty pääsääntöisesti järjestämään omassa kunnassa. Kurittulan-, Lemun-, Seikelän- ja Tammenahjon alakouluissa, sekä Maskun Hemmingin yläkoulussa toimii erityisen tuen pienryhmä/pienryhmiä, mutta osa erityistä tukea tarvitsevista oppilaista integroidaan yleisopetuksen ryhmiin erityisopettajan tuella. Laaja-alaista erityisopetusta annetaan kunnan kaikissa kouluissa.

Edellä mainittua laajempaa tukea tarvitsevien oppilaiden erityisopetuspalveluja ostetaan Turun kaupungin erityiskouluilta (Hannunniitun koulu, Katariinan koulu, Luolavuoren koulu), Satulavuoren koulusta, Raisiosta Friisilän- ja Tikanmaan kouluista, sekä Mylly-Antin koulusta.

Maskun kunta ostaa ruotsinkielisten perusopetuksen oppilaiden opetuspalvelut Turun kaupungilta.

- Varhainen puuttuminen poissaoloista 2017 alkaen.
- Nykyään ostettu kehitysvammaisille oppilaille 2017 alkaen myös Raisiosta Turun lisäksi.
- Mylly-Antin koulusta ostetaan palveluja tarvittaessa.
- Ei ole yhteistyöhankkeita Nousiaisten kanssa tällä hetkellä.
- Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta Maskussa jokaisella alakoululla.

Lapsiperheiden hyvinvointipalvelut

- Yksi suuhygienisti lisää 1.6.2016 .
- Laajennettu perhevalmennus alkanut 2013-2014. Tässä mukana monta eri sektoria, myös 3. sektorin toimijoita.
- Vuonna 2017 kasvatus- ja perheneuvolan asiakasmäärän lasku -> selittyy työntekijävajeella puolen vuoden ajalta. Asiakkaita ohjattu Raision perheneuvolaan.
- 2013 eteenpäin ollut ikähaarukka alle kouluikäiset, myöhemmin nostettu ikäraja 13v (2015?).
- Lapsiperheiden ja nuorten monipuoliset kirjastopalvelut eivät näy tässä (kirjastolähtöinen kontakti kouluihin ja varhaiskasvatukseen). Kirjavinkkaukset, yökirjasto, satutunnit, kirjastoaineiston ohjausta.
- 2018-> neuvolan perhetyöntekijän toimi
- Avopediatri aloitti 2017.
- Terveellisyys- ja turvallisuustarkastukset kolmen vuoden välein, nyt kaikissa Akselikunnissa.

- Yhteistyö varhaiskasvatus ja hyvinvointipalvelut (kulttuuri).
- Vanhempainyhdistykset aktiivisia eri alueilla.
- Kolmannen sektorin näkemykset puuttuvat.
- 5.lk oppilaista koonti, oppilaiden selviytyminen ja hyvinvointi oppilaitoksissa alkanut 2017- (THL kouluterveyskysely).
- Hammashoitaja käy eskareissa, 3.lk ja 5.lk kertomassa hampaiden harjauksesta ym. (ollut jo aiemmin).

Nuorisopalvelut lapsille ja perheille

Nuorisotyö tarjoaa alakouluikäisille erilaisia ohjattuja vapaa-ajanpalveluja ja retki- ja leiritoimintaa. Kesäisin mm. päiväleiritoimintaa sekä kaikkina loma-aikoina erilaisia retkitoimintoja. Lisäksi liikuntapuoli tarjoaa kerhotoimintaa koulun toiminta-aikana.

Lapsiperheille hyvinvointipalvelut tarjoaa erilaisia koko perheen tapahtumia ja retkiä mm. Vanhemmuudenviikon toiminnot sekä loma-aikojen retkitoiminnot.

Kirjasto tarjoaa lapsille ja perheille mm. satutunteja, alakouluikäisille kirjavinkkausta, kirjastokäytön opetusta sekä erilaisia tapahtumia mm. yökirjasto ja kesälukukamppanja. Kulttuuritoimi tukee lasten ja nuorten taideharrastuksia.

Nuorisopalvelut nuorille ja nuorille aikuisille

Nuorisotyö tarjoaa eri-ikäisille nuorille vapaa-ajantoimintaa, tukea ja ohjausta. Näitä toimintoja ovat mm. avoin nuorisotilatoiminta 3 kunnan nuorisotilassa viikoittain sekä erilaiset tapahtumat, retket ja leirit. Lisäksi tehdään koulu yhteistyötä mm. Vertti-vertaistiedottajatoiminnan muodossa. Nuorisotyö tekee myös seutukunnallista ja kuntien välistä yhteistyötä. Nuorisofoorumi toimii kunnassa.

Turun seutukunnassa järjestetään Mihi-toimintaa ylikuntarajojen. Mihi on maksutonta liikuntaa 13-18-vuotiaille.

Kirjasto tarjoaa nuorille mm. kirjavinkkausta yläkouluikäisille, kesälukukamppanjan sekä erilaisia tapahtumia yhteistyössä muiden tahojen kanssa. Kainaloinen – esikoululaisille tarkoitettu kirjastoon tutustuminen. Kulttuuritoimi tukee lasten ja nuorten taideharrastuksia.

Nuoret aikuiset ja nuorten hyvinvointi

Moniammatillinen ennaltaehkäisevän päihdetyön työryhmä on toiminut kunnassa vuodesta 2012 alkaen.

Turun läntisten kuntien moniammatillinen operatiivinen työryhmä, johon kuuluu nuorisotoimet, etsivä nuorisotyö, sosiaalitoimi, te-palvelut, puolustusvoimat ja poliisi.

Etsivä nuorisotyö Masku-Mynämäki-Nousiainen alueella 15-29-vuotiaille nuorille. Etsivä nuorisotyö on aloitettu uutena yhteisenä työmuotona Maskun, Mynämäen ja Nousiainen kunnissa tammikuussa 2014 vastaamaan nuorisolain vaatimuksiin. Etsivä nuorisotyö tekee työtä koulutus- ja työelämän ulkopuolella olevien nuorten kanssa. Nuoria autetaan myös asumiseen, toimeentuloon ja muuhun elämänhallintaan liittyvissä asioissa. Etsivän nuorisotyöhön nuoret ohjautuvat oppilaitosten, puolustusvoimien, Akselin sosiaalitoimen, terveystoimen, työkkärin ja muiden kuntien etsivien nuorisotyöntekijöiden kautta. Myös nuoret ja heidän läheisensä ovat ottaneet suoraan yhteyttä etsivään nuorisotyöntekijään. Etsivä nuorisotyö on tuottanut kokeillen erilaisia ennaltaehkäiseviä palveluita, muun muassa kesätyöinfoja ja kesätyöllistymistukea, täysi-ikäisille suunnattua avointa toimintaa ja koulu yhteistyötä peruskoulun, lukioiden ja ammatillisten oppilaitosten kanssa.

Nuorten työpaja Masku-Mynämäki-Nousiainen alueella 16-29-vuotiaille nuorille. Työpajatoiminta on aloittanut toimintansa syksyllä 2015. Työpajatoimintaa järjestetty kaikissa kunnissa 1 päivä viikossa. Nuorten työpaja on työttömien nuorten välietappi matkalla koulutukseen ja työelämään. Työpajalla nuori saa säännöllistä valmennusta opiskelu- tai työpaikan hakuun nuoren omien tavoitteiden mukaisesti. Työpajaohjaaja on tukena myös nuoren arjen- ja elämänhallinnan taidoissa. Nuorten työpajalle voi tulla mm. kuntouttavan työtoiminnan sopimuksella. Toimintaan voi osallistua kerran viikossa tai useammin Nousiaisissa nuorisotiloissa, Maskussa nuorisotila Brankkarilla ja Mynämäessä työpajan tiloissa. Nuorten työpajatoiminta on TE-keskuksen määrittämää työllistymistä edistävää palvelua.

TimeOut-toiminta tukee nuorten liikuntaa ja kunnon kohennusta puolustusvoimien palvelukseen astuttaessa. Puolustusvoimien kutsunnoissa tarjotaan koko ikäluokalle maksuttomia liikuntamahdollisuuksia, ennen palvelukseen astumista.

Työikäiset

- Työikäiset voivat Maskussa tilastojen mukaan kohtalaisen hyvin verrattuna muuhun maahan.
- Tänä keväänä 2019 aloittaa sosiaaliohjaaja joka hoitaa Maskun työllisyysasioita ja korvaa yhteysjohtajan.
- Etsivän nuorisotyön asiakasmäärät Maskussa, missä työntekijä kohtaa nuoret ym.

Hankkeet:

- Työttömien terveystarkastukset.
- Lipake-hanke: Liikuntaneuvoja. Ennaltaehkäisevä työikäisille. Perusturvakuntayhtymä Akseli. Liikuntaneuvonnan kohderyhmänä henkilöt, joiden elintavat etenkin vähäisen liikunnan ja merkittävän ylipainon vuoksi vaikuttavat suurentuneeseen riskin sairastua pitkäaikaissairauksiin ja metaboliseen oireyhtymään.
- Rajattomasti liikuntaa- hanke.
- Saattajakortti.

Kolmannen sektorin toiminta: MATKE: Maskun Työkyvyttömyyseläkeläisten kerho, joka kokoontuu viikoittain yhteisen tekemisen merkeissä. Maskun kunta on tarjonnut tiloja ja tukenut toimintaa.

Perusturvakuntayhtymän Akselin alueella toimii erityisryhmien työhön valmentaja, joka on yhteistyössä yksityisten työnantajien kanssa, sekä kuntien omien työpisteiden edustajien kanssa. Työhön kuuluu asiakkaalle paikan hankinta, työn opettaminen ja työntekijän tukeminen. Maskun tilanne on kohtaisen hyvä.

Kehittämiskohteet:

- Edulliset vuokra-asunnot.
- Psykiatrisen sairaanhoitajan jonotilanne.
- Matalan kynnyksen liikuntaryhmät kunnassa. Yhteistyö Perusturvakuntayhtymä Akselin kanssa. (Jatkoryhmät)
- Päätöksen teossa ennaltaehkäisevät tukipalvelut.
- Avataan kulttuuri- ja kirjastopalveluiden toimintaa hyvinvointikertomukseen.
- Asiakkaan osallistaminen / vastuuttaminen.
- Kolmannen sektorin aktivoiminen.
- Työ- ja toimintakyvyn edistäminen tarjoamalla monipuolisesti liikunta- ja kulttuuripalveluja.
- Hyvinvointipalveluiden toimivuuden ja saatavuuden turvaaminen.
- Turvallinen ja viihtyisä asuinympäristö.
- Kannustetaan kuntalaisia osallisuuteen ja työn ulkopuoliseen toimintaan.
- Kunta tarjoaa matalakynnyksisiä liikuntapalveluja huomioiden myös aikaisemmin joskus toimineet selkärühmät, kipuryhmät? Ilmainen jumppa 1x/vkossa työikäisille? Onko mahdollista?
- Kunta järjestää ja tarjoaa liikuntapalveluja myös erityisryhmät huomioiden vrt. Kuntastrategia.
- Työttömien vertaistoiminta/tukitoiminnan kehittäminen
- Kolmannen sektorin ja kunnan välisen yhteistyön tiivistäminen hyvinvointia ja terveyttä edistäviin toimintoihin? Järjestökoordinaattorin tehtävät? -> kuka hoitaa kunnassa?
- Hyvinvointia ja terveyttä edistävien indikaattorien seuranta kuntalaisten hyvinvoinnin tarkastelussa ja mahdolliset jatkotoimet. Indikaattorit ovat: Olemme mukana terve-kunta verkostossa, yhteistyö verkoston jäsenien kanssa.

Akseli/kunta:

- Hyvinvointia ja terveyttä edistävien valintojen tekemisen mahdollistaminen ja kannustaminen -> erilaisten hyvinvointia ja terveyttä edistävien ohjelmien laatiminen-> moniammatillinen yhteistyö Akselin, järjestöjen ja hyvinvointityöryhmän kanssa
- Arkeen voimaa -malli? Onko ollut käytössä Akselissa? Ei ole vielä.
- Terveystieteiden palveluiden kehittäminen esim. digitaalustan kehittäminen (omahoito-ohjeet kuntalaisille) Akselin sivuille?

Ikäihmiset

- Maskussa käynnistetty seutukunnallista vertaisohjaaja- ja ulkoiluystävä koulutusta
- Vuonna 2016 yli 65-vuotiaat ovat voineet hakea Ulpukka-uimahallikorttia. Lisäksi kunnalla ollut erityyppisiä matalan kynnyksen liikuntaryhmiä sekä kuntosaliharjoittelun starttikursseja Voimaa Vanhuuteen projektin -tyyppisesti.
- Seudullinen saattajakortti tullut käyttöön
- Avustajakeskuksella ollut toimintaa Maskun alueella
- Maskun kunta ei ole suunnitelmallisesti kehittänyt ikäihmisille suunnattua kulttuuritoimintaa, toki lähikirjastot, erilaiset kirjastoissa olevat taidenäyttelyt tarjoavat toimintaa ikäihmisille, lisäksi kulttuuripuoli on järjestänyt mm. kaikille kuntalaisille suunnattuja teatterimatkoja
- Maskun alueella paljon kolmannen sektorin toimintaa vapaa-aikatoimen saralla: eläkeläisyhdistykset, SPR, urheiluseurat järjestävät matalan kynnyksen ryhmiä, joihin voi osallistua myös ikäihmiset. Lisäksi mm. kyläyhdistykset ja kotiseutuyhdistykset ovat tuottaneet kaikenikäisille kuntalaisille kulttuuri ja vapaa-ajan toimintaa. SPR:llä on ollut Maskussa mm. ystäväpalvelu sekä saattajatoimintaa. Myös MLL on järjestänyt ikäihmisiä ja lapsiperheitä yhdistävää toimintaa kuten Terhokerho ja lukumummi- ja vaaritoimintaa.
- Maskussa ei ole ollut kokoaikaista liikunnanohjaajaa, mikä on aiheuttanut haasteita Maskun kunnan tuottamille ikäihmiselle suunnatuille liikuntaryhmille.

KEHITTÄMISKOHTEET:

- KUNTA/ AKSELI: Kunnassa ei ole ollut ikäihmisille suunnattujen palveluiden koordinaattoria ja kehittäjää, mikä aiheuttaa sen, että tieto ikäihmisten palveluista on pirstaleista ja sen myötä sitä on vaikea löytää, vaikka toimintoja olisikin. Toisaalta sama koordinaattori tarvitsisi laajasti tietoa myös Akselin tuottamasta, ikäihmisille suunnatusta toiminnasta. Tarvittaisiin koordinaattori yhdistämään kuntien, Akselin ja kolmannen sektorin tuottama ikäihmiselle suunnatut palvelut!
- Ikäihmisten toimintakyvyn ja itsenäisen suoriutumisen tukemiseksi kunnissa tulisi ottaa käyttöön seniorikortti 65+ ikäisille. Kortin tarkoituksena on lisätä ikäihmisten liikuntaa, yhteisöllisyyttä, terveyttä ja hyvinvointia sekä hyvää vanhenemista

Elinvoima

- Yhteistyö kolmannen sektorin kanssa lisää sosiaalisuutta ja tuottaa sitä kautta hyvinvointia. Lisäksi monipuolistaa kunnan "palvelutarjontaa". (Yhdistysten määrä mittarina)
- Hyvinvointi lähtee ensisijaisesti jokaisesta ihmisestä itsestään (yksilön vastuu)
- Väestömäärän lasku pitäisi kääntää nousuun. Väestönkasvu lisää tuloja, mutta asettaa vaatimuksia palvelutarjonnalle.
- Rahalla ylläpidetään ja luodaan mahdollisuuksia sekä puitteita (nykytilanne on hyvä).
- Kaavoitus mahdollistaa esim. liikuntapaikkojen rakentamisen sekä asuin- ja virkistysalueet (luontoarvot).
- Teiden kunnossapito, kevyen liikenteen väylät ja toimiva joukkoliikenne.
- Opetus-, kulttuuri-, ja liikuntapalvelut pystytään tuottamaan ympäri kuntaa.
- Yrityselämän tukeminen ja työpaikkojen luominen (elinkeinopolitiikka)
- Eriarvoistuminen - miten voidaan ehkäistä?
- Yhteisen identiteetin rakentuminen, kun kuntaliitoksesta on kymmenen vuotta -> kuntaan muuttajien integroiminen osaksi yhteisöä
- Moottoritien ansiosta Maskulla on loistavat yhteydet -> tarve vahvemmalle brändäykselle?

7 MYNÄMÄKI

Lapset ja lapsiperheet

- Uusi varhaiskasvatussuunnitelma tullut kaikkiin kuntiin elokuussa 2017. Jokaiselle lapselle tehdään oma varhaiskasvatussuunnitelma.
- Varavaarit ja varamummit päiväkodeissa ja alakouluissa. Käyvät mm. nikkaroimassa, lukemassa ja leipomassa.
- Vuodesta 2017 lähtien toiminut varhaiskasvatuksen luontoryhmä (ryhmä toimii kodassa ja lähimetsässä).
- Sosiaalihuoltolain mukainen sosiaalityö. Alueilla siirretty vuodesta 2017. Ilman lastensuojeluasiakkuutta voi

saada sosiaalihuollon mukaisia palveluja.

- Perusturvakuntayhtymä Akselin kasvatus- ja perheneuvonta on vakinaistettu 1.1.2015. Toiminnan sisältö on muutoin samankaltaista kuin perheneuvontatoiminta, mutta siellä ei tehdä tällä hetkellä psykologisia tutkimuksia eikä anneta pitkäkestoista terapiaa. Apu kohdistetaan tällä hetkellä 13 vuotta täyttäneille ja sitä nuoremmille lapsille ja heidän perheenjäsenille. Perheet, joissa vanhempia lapsia, ohjataan Raision kasvatus- ja perheneuvolaan. Lähtökohtana palveluja annettaessa on varhainen ja nopea puuttuminen.
- Lasten neuvolassa avovastaanotto v. 2017.
- Lapsiperheiden kotipalvelu vuodesta 2016-17.
- Kiertävä nuorisotyö 2014-2016 (eri isäntäkunnat joka vuosi), v. 2017 etsivä nuorisotyö ja työpajatoiminta kaikissa Akselikunnissa. Etsivää nuorisotyötä hallinnoi Nousiainen ja nuorten työpajatoimintaa Mynämäki.
- Avopediatri tullut -> Lasten kuntoutustyöryhmä kehitetty 2017 ja ryhmä ollut toiminnassa vuonna 2018.
- Nuorisoparlamentti (vuodesta 2017) muuttunut nuorten vaikuttajaryhmäksi (ei vaaleilla valittu, koostuu koulujen oppilaskunnan jäsenistä)
- Nuorisotakuu (saa korvauksen ja tulee pajatoimintaan)
- Mietoisten hammashoitola siirtyi v. 2016 Mynämäkeen.

Tulossa:

- Kotihoidon tuki vähentynyt syksyn 2018 aikana.
- 1.8.19 alkaa yksityinen päiväkot.
- 1.8.2019 palveluseteli tulee käyttöön päiväkotipalveluihin.
- Lapsivaikutusten arviointi on otettu mukaan osaksi kunnan päätöksentekoprosessia.
- Neuvolan perhetyöntekijän toimi
- Neuvolan nettichatti koko Akselin alueella
- Neuvola-facebook koko Akselin alueella
- Avovastaanotto äitiysneuvolassa v. 2019.
- Pyydä apua -nappi, vape-hanke, Ilo kasvaa liikkuen -hanke varhaiskasvatuksessa lähtee vuodesta 2019 liikkeelle.
- Lähdetään luontoon, hyödynnetään luontoa oppimisympäristönä.
- Käs- ja taideteollinen toiminta päättyi osittain 2017 aikana. Mynämäellä toimii lukio.
- Tieto- ja neuvontapalvelut. Ulkopuolista rahoitusta saatavilla. Maskua suunniteltu isäntäkunnaksi.
- Aktiivimalli näkyy ja toimii. Pajakuntoiset nuoret hyväkuntoisia -> nuorten sijoittuminen paremmin työelämään.
- Alueellisena haasteena: kela, te-palvelut keskittyvät Turkuun. Asiakkaat moniongelmaisia (päihdetyön tarvetta olisi).
- Yksinäisyyttä -> tuen tarve.

MIHIN HALUTAAN PANOSTAA JATKOSSA?

- Vanhemmuuden tukeminen kaikilla osa-alueilla.
- Panostetaan ennaltaehkäisevään päihdetyöhön (mielenterveys+päihdetukea).
- Varhaiskasvatuksen perhetyöntekijän puute koko Akselissa.
- Tukea maahanmuuttajille.

Nuoret aikuiset ja nuorten hyvinvointi

Turun läntisten kuntien moniammatillinen operatiivinen työryhmä, johon kuului nuorisotoimet, etsivä nuorisotyö, sosiaalitoimi, te-palvelut, puolustusvoimat ja poliisi.

Etsivä nuorisotyö Masku-Mynämäki-Nousiainen alueella 15-29-vuotiaille nuorille. Etsivä nuorisotyö on aloitettu uutena yhteisenä työmuotona Maskun, Mynämäen ja Nousiainen kunnissa tammikuussa 2014 vastaamaan nuorisolain vaatimuksiin. Etsivä nuorisotyö tekee työtä koulutus- ja työelämän ulkopuolella olevien nuorten kanssa. Nuoria autetaan myös asumiseen, toimeentuloon ja muuhun elämänhallintaan liittyvissä asioissa. Etsivän nuorisotyöhön nuoret ohjautuvat oppilaitosten, puolustusvoimien, Akselin sosiaalitoimen, terveystoimen, työkkärin ja muiden kuntien etsivien nuorisotyöntekijöiden kautta. Myös nuoret ja heidän läheisensä ovat ottaneet suoraan yhteyttä etsivään nuorisotyöntekijään. Etsivä nuorisotyö on tuottanut kokeillen erilaisia ennaltaehkäiseviä palveluita, muun muassa kesätyöinfoja ja kesätyöllistymistukea, täysi-ikäisille suunnattua avointa toimintaa ja kouluyhteistyötä peruskoulun, lukioiden ja ammatillisten oppilaitosten kanssa.

Nuorten työpaja Masku-Mynämäki-Nousiainen alueella 16-29-vuotiaille nuorille. Työpajatoiminta on aloittanut toimintansa syksyllä 2015. Työpajatoimintaa järjestetty kaikissa kunnissa 1 päivä viikossa. Nuorten työpaja on työttömien nuorten välietappi matkalla koulutukseen ja työelämään. Työpajalla nuori saa säännöllistä valmennusta opiskelu- tai työpaikan hakuun nuoren omien tavoitteiden mukaisesti. Työpajaohjaaja on tukena myös nuoren arjen- ja elämänhallinnan taidoissa. Nuorten työpajalle voi tulla mm. kuntouttavan työtoiminnan sopimuksella. Toimintaan voi osallistua kerran viikossa tai useammin Nousiaisissa nuorisotiloissa, Maskussa nuorisotila Brankkarilla ja Mynämäessä työpajan tiloissa. Nuorten työpajatoiminta on TE-keskuksen määrittämää työllistymistä edistävää palvelua.

TimeOut-toiminta tukee nuorten liikuntaa ja kunnon kohennusta puolustusvoimien palvelukseen astuttaessa. Puolustusvoimien kutsunnoissa tarjotaan koko ikäluokalle maksuttomia liikuntamahdollisuuksia, ennen palvelukseen astumista.

Opetus

Mynämäen opetustoimeen kuuluu perusopetuksen koulujen lisäksi Mynämäen lukio. Mynämäessä toimi syksyyn 2018 saakka seitsemän alakoulua (Aseman koulu, Ihalaisten koulu, Huolin koulu, Karjalan koulu, Pyhän koulu, Tarvaisten koulu ja Tavastilan koulu), joista Ihalaisten koulun toiminta lakkautettiin 1.8.2018 lukien. Lisäksi Laurin koulu toimii yhtenäiskouluna sisältäen vuosiluokat 1-9.

Erityisen tuen oppilaiden opetus on inklusion hengessä pääsääntöisesti järjestetty oppilaiden lähikouluissa. Laurin ja Tavastilan kouluilla järjestetään myös luokkamutoista erityisopetusta. Suuri osa erityisen tuen pienryhmien oppilaista integroituu osa-aikaisesti yleisopetuksen ryhmiin erityisopettajan/koulunkäynninohjaajan tuella.

Laurin koululla toimii vuosiluokilla 7-9 joustavan perusopetuksen ryhmä sekä erillisenä yksikkönä Mynämäessä sijaitsevan lastensuojelulaitoksen yhteydessä kaksi erityisopetusryhmää Laurin koulun alaisuudessa. Laaja-alaista erityisopetusta annetaan kunnan kaikissa kouluissa.

Vaikeita tarkkaavuuden häiriöitä-, autismia- ja kehitysvammaisten laajempaa tukea tarvitsevien oppilaiden erityisopetuspalveluja ostetaan tarpeen mukaan Turun kaupungin erityiskouluilta, sekä V-S erityishuoltopiiriin Mylly-Antin koulusta.

Uuden opetussuunnitelman myötä perusopetuksen kouluissa on toteutettu monialaisia oppimiskokonaisuuksia ja teemapäiviä hyvinvointiteemaan liittyen.

Työikäiset

- Kuntalaisten sitouttaminen päätöksentekoon ja kerätään kuntalaisten toiveita.
- Yhteistyön lisääminen Perusturvakuntayhtymä Akselin ja Kunnan välillä sekä toimintamallien selkeyttäminen.
- Päihdetyön lisääminen kunnan alueella. Ennaltaehkäisy, kunnan Perusturvakuntayhtymä, seurakunnan ja kolmannen sektorin kanssa. Yhteinen työryhmä / verkosto.
- Kolmannen sektorin toiminta aktiivista. Tuottaa paljon hyvinvointia lisäävää toimintaa, niin kulttuurin ja liikunnan osalta.
- Palveluiden löytäminen, välillä haastavaa.

Kehittämiskohteet /tarve:

- Tiedolla johtaminen mukaan päätöksentekoon.
- Vuokra-asunnot.
- Kriisiasunnon tarve
- Turvallisuuden (esim. suojatie) lisääminen Liuskallion asumispalveluyksikön alueelle.
- Päihdetyöhön ja mielenterveystyöhön panostaminen. Mielenterveyshoitajalle pitkät jonot.
- Toimivat sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämistilat sekä kuntalaisen, että työntekijöiden näkökulmasta.
- Tiedolla johtaminen; Indikaattorit kartoittamaan kuntalaisten hyvinvointia.

Ikäihmiset

Koko maan osalta yksinäiseksi yli 65-vuotiaista itsensä tuntee 7,2%, Varsinais-Suomessa 6,4%. Liikuntaa harrastamattomien osuus koko maa 23%, VS 26% yli 65-vuotiaista. Onnelliseksi itsensä kokee 54% yli 65v.

- Mynämäellä paljon kolmannen sektorin tuottamaa ikäihmisille suunnattua toimintaa kaikenkaikkiaan esim. kyläyhdistykset, SPR:n , MLL:n , eläkeläisyhdistysten tuottamana. Miten tätä yhteistyötä jatkossa koordinoidaan?
- Mynämäellä on paljon ikäihmisille suunnattuja liikuntaryhmiä, mutta niiden tuottajana kolmas sektori sekä yksityiset (yhdistykset, Raisio-opisto, Hani-Halli ym.) ja kunta myös budjetistaan rahallisesti tukee tätä toimintaa. Kunnan omaa ikäihmisille suunnattua toimintaa on vähän, mutta esim. uimahallissa on paljon matalankynnyksen ryhmiä, joihin myös ikäihmiset voivat osallistua. Suurimpana haasteena on kuitenkin se, että miten löytää kaikki yhdistykset, yksityiset ja niiden tuottamat ikäihmisille suunnatut palvelut. Mynämäellä huoltosuhde on Maskua ja Nousiaista korkeampi.
- Mynämäellä reilut kymmenen vapaaehtoistoimijaa
- Mynämäellä ikäihmisten vuokra-asuntoja vähän, ne mitä ovat, ovat harvemmin esteettömiä.

KEHITTÄMISKOhteet:

- Kunnassa ei ole ollut ikäihmisille suunnattujen palveluiden koordinaattoria ja kehittäjää, mikä aiheuttaa sen, että tieto ikäihmisten palveluista on pirstaleista ja sen myötä sitä on vaikea löytää, vaikka toimintoja olisikin. Toisaalta sama koordinaattori tarvitsisi laajasti tietoa myös Akselin tuottamasta, ikäihmisille suunnatusta toiminnasta. Tarvittaisiin koordinaattori yhdistämään kuntien, Akselin ja kolmannen sektorin tuottama ikäihmiselle suunnatut palvelut!
- Miten saada lisää vapaaehtois-/ vertaistoimijoita?

Elinvoima

Tärkeimmät teemat:

- Uudet työpaikat
- Uudet asukkaat
- Toimivat palvelut
- Toimivat tilat kulttuuri- ja kirjastopalveluiden järjestämiseen
- Palveluiden tekninen tuki ja infran tehokas hyödyntäminen

Indikaattorit:

Asukasmäärän kasvu:

- Painotamme poikkeuksellisen laajaa palvelutarjontaa Mynämäellä
- Kestävien kulkutapojen osuuden kasvu turvataan innovatiivisella ja ennakkoluulottomalla suunnittelulla.
- Asuntotarjonnan kasvattaminen ja monipuolistaminen.

Työpaikkojen määrä lisääntyy:

- Kunnan käytöstä poistuvan/poistuneen kiinteistöomaisuuden hyödyntäminen yritystiloina.
- Kunta on tukena ja mahdollistajana uusien yritystilojen luomisessa.

Kustannustehokas toiminta:

- Kiinteistöjä muokataan tehokkaan palvelutuotannon tarpeita vastaavaksi.
- Kunnan nykyisten prosessien tarkastelu ja kuvaaminen. Prosessien uudelleensuunnittelu tarpeita vastaaviksi yli toimialuerajojen. (kuntalaisen polku).

Velkaantumisen hallinta:

- Uudet hankintamuodot ja rahoitustavat.
- Tuotto – Panostus suhteen laskenta investointikohteissa

Palvelut tehokkaita ja uudistuvia

- Palveluiden uudistaminen tarvetta vastaavaksi esimerkiksi kuntalaiskyselyjen avulla.
- Henkilökunnan osallistaminen palveluiden kehittämiseen.

Hyvinvoivat ja osallistuvat kuntalaiset

8 NOUSIAINEN

Lapset ja lapsiperheet

Varhaiskasvatus

- Varhaiskasvatussuunnitelma käyttöön 1.8.2017
- 1.9.2018 uusi varhaiskasvatuslaki voimaan. Lapsen etu painotusalueena.
- Kotihoidon tuki vähentynyt myös Nousiaisissa.
- Ostopalveluna yksityiseltä palveluntarjoajalta 54 kokopäiväpaikkaa.
- Ei palvelusetelistä suunnitelmia.
- Alle 3v osallistuminen lisääntynyt.
- Avointa päiväkotitoimintaa ei ole, mutta 3. sektori tarjoaa perhekerhotoimintaa. Lisäksi seurakunta tarjoaa perhekerhotoimintaa, päiväkerhoa ja muskaria.
- Sosiaalihuoltolain mukainen sosiaalityö (tähän tulee lisää tekstiä)
- Avopediatri aloitti syksyllä 2017 toimintansa neuvolassa.
- Neuvoloissa aloitti myös avovastaanotto.
- Perhetyöntekijä aloitti alkuvuonna 2017
- Liikunnanohjaajan pitämät liikuntahetket päiväkodeissa
- Perhepäivähoitajien tiimityöskentely nuorisotiloissa
- Kirjastoyhteistyö tiivistä; satutunteja, lukuvinkkausta
- 3.sektorin kanssa yhteistyötä vierailuin ja
- Luontoteeman korostaminen
- Yhteistyö alakouluikäisten ja päiväkotilasten välillä säännöllisesti, jatkuu 2019 kevääseen asti ainakin
- Perhepäivähoitajien määrä vähentynyt
- Lasten kuntoutusryhmä aloitti 2017, 2018 toiminut täysillä

Tulossa:

- Vappulan päiväkotijoukko suljettu sisäilmaongelmien vuoksi, lapset Paijulassa ja Nuppulassa evakossa. Suunnitelmat valmiina modulipäiväkodin rakentamisesta syyskuu 2019.
- Pyydä apua -nappi.
- Ilo kasvaa liikkuen -hankkeeseen mukaan 2019
- Suunnitelmia liikuntapainotuksen lisäämistä päiväkodeissa
- Luontoteeman hyödyntäminen edelleen
- Äitiysneuvolassa avovastaanottotoiminta aloitettiin tammikuussa 2019
- ICF-koulutushanke menossa parhaillaan
- Alle kouluikäisille liikuntakerhotoimintaa Kirkonpiirin ja Paijulan kouluilla, sisältää temppusirkusta, naperosirkusta, TemppuGymia jne. Esite toiminnasta jaetaan kaikkiin koteihin.

Nuorisotyön palvelut lapsille ja perheille

- Nuorisotyö tarjoaa alakouluikäisille erilaisia ohjattuja vapaa-ajanpalveluita ja retki- ja leiritoimintaa. Keskusta-alueella järjestetään avointa nuorisotilatoimintaa kerran viikossa,. Päiväleiritoimintaa tarjotaan alakouluikäisille koulujen kesäloma-aikoina 6 viikkoa. Lapsiperheille vapaa-aikatoimi tarjoaa erilaisia koko perheen tapahtumia ja retkiä mm. Vanhemmuudenviikon toiminnot sekä loma-aikojen retkitoiminnot.
- Nousiaisten vapaa-aikatoimessa on syksyllä 2013 vakinaistettu kokoaikainen liikunnanohjaaja, jonka työtehtävänä on ollut lasten ja nuorten harrasteliikunnan kehittäminen.
- Kirjasto tarjoaa lapsille ja perheille mm. satutunteja, alakouluikäisille kirjavinkkausta, kirjastokäytön opetusta sekä erilaisia tapahtumia mm. kesälukukamppanja. Kainaloinen – esikoululaisille tarkoitettu kirjastoon tutustuminen.

Nuorisopalvelut nuorille ja nuorille aikuisille

- Nuorisotyö tarjoaa eri-ikäisille nuorille erilaisia vapaa-ajan toimintaa, tukea ja ohjausta. Nuorisopalvelut järjestävät avointa nuorisotilatoimintaa, tapahtumia, retkiä, leirejä sekä toimii yhteistyössä koulujen kanssa, mm. aamunavaukset, teemaviikot ja Vertti-vertaistiedottajanuoret. Nuorisotyö tekee myös seutukunnallista ja kuntien välistä yhteistyötä.
- Nuorisotilat ovat avoinna keskustan alueella 5 päivänä viikossa 13-18-vuotiaille. Nuorisotiloilla on käytössä seutukunnallinen nuorisokortti. Nuorisovaltuustotoiminta aloitti 2015 keväällä.
- Turun seutukunnassa järjestetään Mihi-toimintaa ylikuntarajojen. Mihi on maksutonta liikuntaa 13-18-vuotiaille.
- Nousiaisten vapaa-aikatoimessa on keväällä vakinaistettu kokoaikainen nuorisotyön koordinaattori, joka vastaa nuorisotyön suunnittelusta ja toteuttamisesta.
- Kirjasto tarjoaa nuorille mm. kirjavinkkausta yläkouluikäisille sekä erilaisia tapahtumia yhteistyössä muiden tahojen kanssa.

Nuoret aikuiset ja nuorten hyvinvointi

Turun läntisten kuntien moniammatillinen operatiivinen työryhmä, johon kuului nuorisotoimet, etsivä nuorisotyö, sosiaalitoimi, te-palvelut, puolustusvoimat ja poliisi.

Etsivä nuorisotyö Masku-Mynämäki-Nousiainen alueella 15-29-vuotiaille nuorille. Etsivä nuorisotyö on aloitettu uutena yhteisenä työmuotona Maskun, Mynämäen ja Nousiaisten kunnissa tammikuussa 2014 vastaamaan nuorisolain vaatimuksiin. Etsivä nuorisotyö tekee työtä koulutus- ja työelämän ulkopuolella olevien nuorten kanssa. Nuoria autetaan myös asumiseen, toimeentuloon ja muuhun elämänhallintaan liittyvissä asioissa. Etsivän nuorisotyöhön nuoret ohjautuvat oppilaitosten, puolustusvoimien, Akselin sosiaalitoimen, terveystoimen, työkkärin ja muiden kuntien etsivien nuorisotyöntekijöiden kautta. Myös nuoret ja heidän läheisensä ovat ottaneet suoraan yhteyttä etsivään nuorisotyöntekijään. Etsivä nuorisotyö on tuottanut kokeillen erilaisia ennaltaehkäiseviä palveluita, muun muassa kesätyöinfoja ja kesätyöllistymistukea, täysi-ikäisille suunnattua avointa toimintaa ja koulu yhteistyötä peruskoulun, lukioden ja ammatillisten oppilaitosten kanssa.

Nuorten työpaja Masku-Mynämäki-Nousiainen alueella 16-29-vuotiaille nuorille. Työpajatoiminta on aloittanut toimintansa syksyllä 2015. Työpajatoimintaa on järjestetty kaikissa kunnissa 1 päivä viikossa. Nuorten työpaja on työttömien nuorten välietappi matkalla koulutukseen ja työelämään. Työpajalla nuori saa säännöllistä valmennusta opiskelu- tai työpaikan hakuun nuoren omien tavoitteiden mukaisesti. Työpajaohjaaja on tukena myös nuoren arjen- ja elämänhallinnan taidoissa. Nuorten työpajalle voi tulla mm. kuntouttavan työtoiminnan sopimuksella. Toimintaan voi osallistua kerran viikossa tai useammin Nousiaisissa nuorisotiloissa, Maskussa nuorisotila Brankkarilla ja Mynämäessä työpajan tiloissa. Nuorten työpajatoiminta on TE-keskuksen määrittämää työllistymistä edistävää palvelua.

TimeOut-toiminta tukee nuorten liikuntaa ja kunnon kohennusta puolustusvoimien palvelukseen astuttaessa. Puolustusvoimien kutsunnoissa tarjotaan koko ikäluokalle maksuttomia liikuntamahdollisuuksia, ennen palvelukseen astumista.

Opetus

- Uusi opetussuunnitelma käyttöön 1.8.2016, uudet arviointimenetelmät käyttöön, lisää osallisuutta vanhemmille.
- KiVa-koulutoiminta.
- Lukumamma kouluilla säännöllisesti.
- Paijulan koulu remontissa ja lapset evakossa Henrikin yläkoulussa.
- Move-mittaukset 5. ja 8. luokilla.
- Oppilaiden selviytyminen ja hyvinvointi koulussa-lomake, hoidetaan 1,5 ja 8. luokkien laajan terveystarkastuksen yhteydessä.
- 5.luokan oppilailla koonti luokan hyvinvoinnista (THL-pilotti).
- Liikunnanohjaajan pitämät liikuntakerhot Paijulan ja Valpperin kouluilla iltapäivisin.
- Koulujen terveellisyys ja turvallisuus-kierrokset 3.vuoden välein, tarkistus kerran vuodessa (THL-lomake).
- Avopediatri aloitti 2017 syksyllä toimintansa.
- Aamu- ja iltapäivätoimintaa koulujen yhteydessä (Yhtenäiskoulu ja Kirkonpiiri) iltapäivätoimintaa myös Valpperissa ja Paijulassa.

- Lasten kuntoutusryhmä aloitti 2017, 2018 toiminut täysillä.
- Varhaisen puuttumisen malli käyttöön poissaolojen suhteen.
- Kehitysvammapalveluita oppilaille ostetaan Turusta (Mylly-Antin ja Luolavuoren koulu).
- Yhtenäiskoululla elokuvaesitykset kerran kuussa.
- Perhetapahtumia järjestetty vapaa-aikatoimen toimesta.
- Keväisin vietetään vanhemmuuden viikkoa viikolla 17, järjestetään viikon aikana erilaisia tapahtumia liikunnan ja luontoteeman ympärillä.

Tulossa

- Yhtenäiskoulu aloitti syksyllä 2018, (Nummen alakoulu ja Henrikin yläkoulu yhdistettiin hallinnollisesti, uudisosan rakentamista suunnitellaan.
- Pajulan koulu aloitti remontin jälkeen syksyllä 2018 ja lapset siirtyivät takaisin Yhtenäiskoulusta.
- Nummen koulun tehosiivous sisäilman parantamiseksi aloitettu 2018 lopulla ja jatkuu edelleen.
- Pajulan koulun oppilaat käyvät edelleen Yhtenäiskoululla käsityön opetuksessa Vappulan päiväkotilasten vuoksi.

Nuorisopalvelut nuoret ja nuoret aikuiset

Nuorisotyö tarjoaa eri-ikäisille nuorille erilaisia vapaa-ajan toimintaa, tukea ja ohjausta. Nuorisopalvelut järjestävät avointa nuorisotilatoimintaa, tapahtumia, retkiä, leirejä sekä toimii yhteistyössä koulujen kanssa. Nuorisotyö tekee myös seutukunnallista ja kuntien välistä yhteistyötä. Nuorisotilat ovat avoinna keskusta-alueella 5 päivänä viikossa 13-18-vuotiaille. Kävijämäärät keskimäärin 10-25 nuorta / ilt. Nuorisovaltuustotoiminta aloitti 2015 keväällä. Nuorisotalo on auki 5 iltaa viikonlopun ylitse.

Tulossa

Nuorisotoiminnan tarjontaa on laajennettu alueellisesti Valpperiin. 13-18 vuotiaiden nuorisoiiloissa on käynyt vielä vähän osallistujia. Nuorisovaltuusto saanut enemmän jalansijaa kunnallisessa päätöksenteossa: läsnäolo-oikeudet kunnan lautakunnissa, kunnanvaltuustossa ja erilaisissa työryhmissä.

Etsivässä nuorisotyössä asiakasmäärät säilyneet samalla tasolla kuin aiemmin. Enemmän nuoret ottaa itse yhteyttä etsivään nuorisotyöhön, kuin aiemmin. Etsivä nuorisotyö näkyy enemmän oppilaitoksissa, kuntien omien oppilaitosten lisäksi näkyvyyttä lisätty myös mm. Rasekossa.

- Ehkäisevän päihdetyöryhmän perustaminen ja nuorten ehkäisevän päihdetyön edistäminen Nousiaisissa.
- Seutukunnallisen sähköisen nuorisotieto- ja tiedotusjärjestelmän kehittäminen.
- Ohjaamotyyppisen toiminnan kehittäminen nuorille ja nuorille aikuisille etsivän nuorisotyön ja työpajatoiminnan rinnalle.
- Nuorisotilojen uudelleen sijoitus, paikka vielä epävarma.

Lapsiperheiden hyvinvointipalvelut

- Noustien päivillä hammashoitajilla oma infopiste vuonna 2016.
- 2018 käyty Nousiaisten kouluilla pitämässä terveyskasvatustunteja.
- Pääosin samat kuin muissa kunnissa, vrt. ma ja ke-työryhmät.

Nuoret aikuiset ja nuorten hyvinvointi

- Etsivä nuorisotyö 15-29-vuotiaille.
- Ehkäisevän päihdetyön työryhmä Nousiaisiin kevään 2019 aikana.
- Ohjaamopalveluiden kehittäminen, vielä ajatuksen tasolla kolmen kunnan alueella.

Työikäiset

- Yhteistyön ja tiedonkulun lisääminen kunnan ja Perusturvakuntayhtymä Akselin alueella.
- Kolmannen sektorin yhteistyön aktivoiminen alueella.
- Kuntalaisten aktivoiminen alueella.
- Lähi-palveluiden säilyttäminen alueella.
- Ammattitaitoisen henkilöstön säilyminen kunnassa.
- Palveluiden oikea-aikaisuus ja resurssien riittävyys.

- Osatyökykyisyyden tukeminen.
- Alueellisen työllisyys-suunnitelman päivitys kuntien alueella.
- Nousiaisissa kokoaikainen liikunnanohjaaja toimessa.
- Nousiaisissa hyvä laadukas kuntosal.
- Nousiainen investoi tulevaisuudessa mahdolliseen liikuntahallihankkeeseen.
- Edulliset vuokra-asunnot. Sekä muu asuntotarjonta kuin oma-koti asuminen.
- Kulkuyhteyksien lisääminen ja saavutettavuuden lisääminen.
- Vaikeasti työllistyville motivoiva järjestelmä (esim seutulippu tai Föli kortti).
- Yhteisöllisyyden lisääminen.

Ikäihmiset

- Nousiaisissa ei ole varsinaista erillistä vapaa-aikatoimen ikäihmisstrategiaa, mutta eläkeläiset osallistetaan ikäihmisten liikuntatoimintaan kutsumalla heidät kokoon kolme kertaa vuodessa kehittämään kunnan tuottamaa ikäihmisille suunnattua liikuntatoimintaa
- Nousiaisissa oma liikunnanohjaaja, mikä mahdollistaa paljon liikuntatoimintaa eri-ikäryhmissä ja kunnan tuottamaa ikäihmisille suunnattua liikuntatoimintaa on paljon.
- Nousiaisten alueella Mynämäkeä ja Maskua vähemmän kolmannen sektorin tuottamaa ikäihmisten liikuntatoimintaa, Eläkeliitto on aktiivinen toimija, mutta myös muut myös järjestöt järjestävät ikäihmisille aktiviteetteja. SPR:llä Nousiaisissa mm. ystäväpalvelu sekä saattajatoimintaa. MLL järjestää ikäihmisiä ja lapsiperheitä yhdistävää toimintaa kuten Terhokerho toimintaa. Lisäksi kouluissa toimiin lukumummi - ja vaaritoimintaa.
- Avustajakeskuksen toimintaa Nousiaisten alueella myös.
- Kunnassa ei ole ollut ikäihmisille suunnattujen palveluiden koordinaattoria ja kehittäjää, mikä aiheuttaa sen, että tieto ikäihmisten palveluista on pirstaleista ja sen myötä sitä on vaikea löytää, vaikka toimintoja olisikin. Toisaalta sama koordinaattori tarvitsisi laajasti tietoa myös Akselin tuottamasta, ikäihmisille suunnatusta toiminnasta. Tarvittaisiin koordinaattori yhdistämään kuntien, Akselin ja kolmannen sektorin tuottamaa ikäihmiselle suunnattua palvelut.

Elinvoima

- Elinvoima muodostuu useista eri osatekijöistä ja on vahvasti sidoksissa kuntalaisten hyvinvointiin.
- Tärkeitä mittareita esimerkiksi väestökehitys. Tämä on tulevaisuuden kehityskohde, sillä Nousiaisten väestömäärä on lähtenyt laskemaan ja myös tonttikaupan vilkastuminen olisi tärkeää. Vuonna 2018 kokeiltu omakotitontin huutokauppaamista Nousiaisten päivien yhteydessä, ja kokeilun perusteella käytäntöä tultaneen jatkamaan tulevina vuosina. Kaitaraisten yritysalue on rakentunut ja tontit hinnoiteltu, seuraavana vaiheena yritysalueen markkinointi.
- Eri alueiden kehittäminen; Valpperin uusi koulu ja Paijulan koulun peruskorjaus. Uuden yhtenäiskouluhankkeen suunnittelu alkanut keväällä 2016. Keskustan alueelle suunnitteilla liikuntahallihanke.
- Palveluiden saavutettavuuden tukeminen, esim. terveyskeskusten saavutettavuus ikäihmisille. Vt8-moottorie rakentunut vuonna 2015 ja on parantanut merkittävästi kulkuyhteyksiä. Vuonna 2018 tehty Kuhankuonon joukkoliikennekokeilu yhteistyössä Turun seudun kuntien kanssa. Myös esteettömyyteen on kiinnitetty huomiota, ja tämä tulee kasvamaan jatkossa palvelutarjonnan ja tilojen suunnittelussa.
- Tulevat isot taloudelliset investoinnit asettavat haasteen kunnan taloudelle, uudessa vuonna 2018 laaditussa strategiassa kiinnitetty erityistä huomiota resurssien viisaaseen käyttöön tehostamalla yhteisten resurssien käyttöä.
- Elinvoiman kannalta tärkeää kuntalaisten osallistaminen ja kunnan yhteistyö yritysten ja järjestöjen kanssa. Vuonna 2015 laadittiin Nousiaisten kunnan elinkeino-ohjelma vuosille 2016-2019.
- Muita elinvoimatekijöitä: avoin tiedonkulku, sujuva päätöksenteko, laadukas- ja oikea-aikainen palvelutuotanto, viihtyisä ympäristö, vahva paikallisidentiteetti

9 Kertomuksen laatijat

Johtoryhmä:

- Akseli: Johtaja Marika Tuimala ja Palvelulinjajohtaja Tuija Hassinen-Laine
- Masku: KJ Arto Oikarinen, KJ-sijainen Hallintojohtaja Maija Löfstedt, Sivistysjohtaja Pekka Karenmaa, hyvinvointipäällikkö Sarianna Koivisto.
- Mynämäki: KJ Seija Österberg, kasvatusta- ja sivistysjohtaja Matti Kompuinen, HyTe-koordinaattori.
- Nousiainen: KJ Teemu Heinonen, Hallintojohtaja Riikka Liljeroos.

Työryhmät:

Masku

Ryhmä 1: lapset ja lapsiperheet

- Rehtori Eliisa Hyle-Sjövall,
- Varhaiskasvatusjohtaja Hanna Rousku,
- Nuorisotyön koordinaattori Jatta Ihaksi,
- Kirjastovirkailija Mervi Nikula,

SOTE eli Akselin edustajat:

- Terveyst: Suuhygienisti Essi Asikainen, Terveystenhoitaja Leena Puisto, Terveystenhoitaja Maija-Liisa Savolainen
- Sosiaalityö: Perheohjaaja Kaarina Jorva

Ryhmä 2: työikäiset

- Hyvinvointilautakunnan puheenjohtaja Kirsi Siira,
- Hyvinvointiryhmän ja vammaisneuvoston jäsen Mika Välimaa,
- Kunnanjohtaja Arto Oikarinen,
- Vapaa-aikasihteeri Maarit Lindström,

SOTE eli Akselin edustajat:

- Vammaispalvelut: Sosiaaliohjaaja Leena Sulander
- Sosiaalityö: Sosiaaliohjaaja, joka valitaan hoitamaan Maskun työllisyysasioita, nimi ei vielä tiedossa
- Työikäiset: Terveystenhoitaja Anniina Peltola, Fysioterapeutti Sirpa Auramo

Ryhmä 3: ikäihmiset

- Hyvinvointipäällikkö Sarianna Koivisto,
- Lähikirjastonhoitaja Armi Jaakkola,
- Hyvinvointiryhmän jäsen Minna Rautanen,
- Vanhusneuvoston edustaja

SOTE eli Akselin edustajat:

- Laitoshoidto: Sairaanhoidtaja Sanna Koskinen
- Avopalvelut: Sosiaaliohjaaja Leena-Maija Virtanen ja geronomi Sirpa Levy
- Terveyst: Suuhygienisti Erja Hakamäki, Fysioterapeutti Hanna-Maaret Kuusisto

Ryhmä 4: elinvoima

- Hallintojohtaja Maija Löfstedt,
- Talous- ja henkilöstöpäällikkö Jenni Sipilä,
- Tekninen johtaja Jukka Niemeläinen,
- Kyläasiamies Tauno Linkoranta

Mynämäki

Ryhmä 1: lapset ja lapsiperheet

- Erja Santanen ja Matti Kompuinen

SOTE eli Akselin edustajat:

- Terveys: Suuhygienisti Essi Asikainen, Terveystenhoitaja Leena Puisto, Terveystenhoitaja Maija-Liisa Savolainen
- Sosiaalityö: Sosiaalityöntekijä Tanja Keto

Ryhmä 2: työikäiset

- Aleksi Kytö ja toinen vapaa-aikapuolen edustaja

SOTE eli Akselin edustajat:

- Vammaispalvelut: Sosiaaliohjaaja Leena Sulander
- Sosiaalityö: Sosiaalityöntekijä Anni Heinonen
- Työikäiset: Terveystenhoitaja Anniina Peltola, Fysioterapeutti Sirpa Auramo

Ryhmä 3: ikäihmiset

- Aleksi Kytö

SOTE eli Akselin edustajat:

- Laitoshoidto: Sairaanhoidtaja Sanna Koskinen
- Avopalvelut: Sosiaaliohjaaja Leena-Maija Virtanen ja Geronomi Sirpa Levy
- Terveys: Suuhygienisti Erja Hakamäki, Fysioterapeutti Hanna-Maaret Kuusisto

Ryhmä 4: elinvoima

- Vesa-Matti Eura, Juha Liukkonen (Seija Österberg)
- Kulttuuripalvelujen puolelta Viktoria Kulmala.

Nousiainen

Ryhmä 1: lapset ja lapsiperheet

- Varhaiskasvatusjohtaja Minna Halonen
- Sivistysjohtaja Pasi Isokangas
- Vapaa-aikatoimen päällikkö Jouni Kangasniemi
- Nuorisotyön koordinaattori Henna Isotalo
- Etsivä nuorisotyöntekijä Taru Leppimäki

SOTE eli Akselin edustajat:

- Terveys: Suuhygienisti Essi Asikainen, Terveystenhoitaja Leena Puisto, terveystenhoitaja Maija-Liisa Savolainen
- Sosiaalityö: Perheohjaaja Heidi Pakarinen

Ryhmä 2: työikäiset

- Vapaa-aikatoimen päällikkö Jouni Kangasniemi

SOTE eli Akselin edustajat:

- Vammaispalvelut: Leena Sulander
- Sosiaalityö: Sosiaaliohjaaja Mona Kolkka-Veneskoski
- Työikäiset: Terveystenhoitaja Anniina Peltola, Fysioterapeutti Sirpa Auramo

Ryhmä 3: ikäihmiset

- Vapaa-aikatoimen päällikkö Jouni Kangasniemi

SOTE eli Akselin edustajat:

- Laitoshoito: Sairaanhoidaja Sanna Koskinen
- Avopalvelut: Sosiaaliohjaaja Leena-Maija Virtanen ja Geronomi Sirpa Levy
- Terveyst: Suuhygienisti Erja Hakamäki, Fysioterapeutti Hanna-Maaret Kuusisto

Ryhmä 4: elinvoima

- Kunnanjohtaja Teemu Heinonen
- Hallintojohtaja Riikka Liljeroos
- Vapaa-aikatoimen päällikkö Jouni Kangasniemi

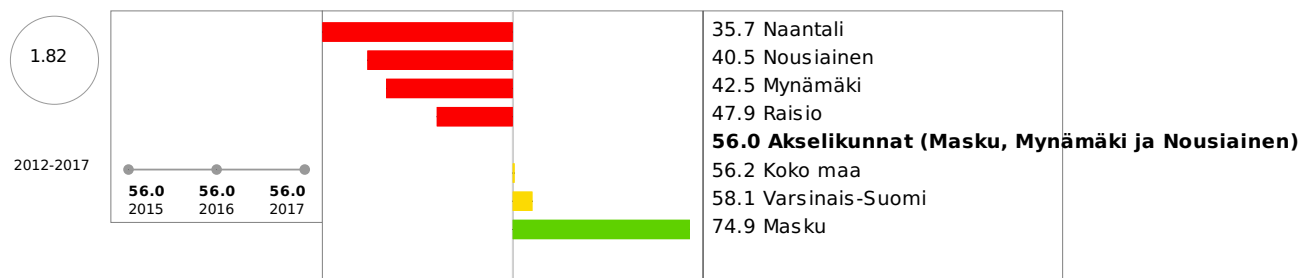
10 Indikaattorit

TALOUS JA ELINVOIMA

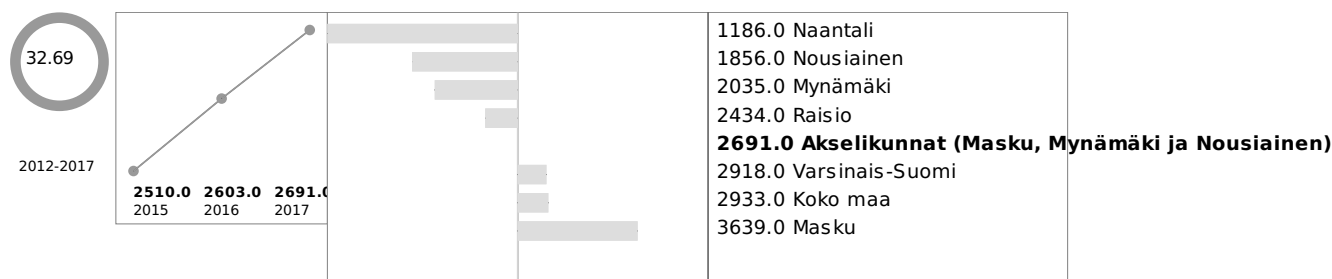
Talous

Tulot

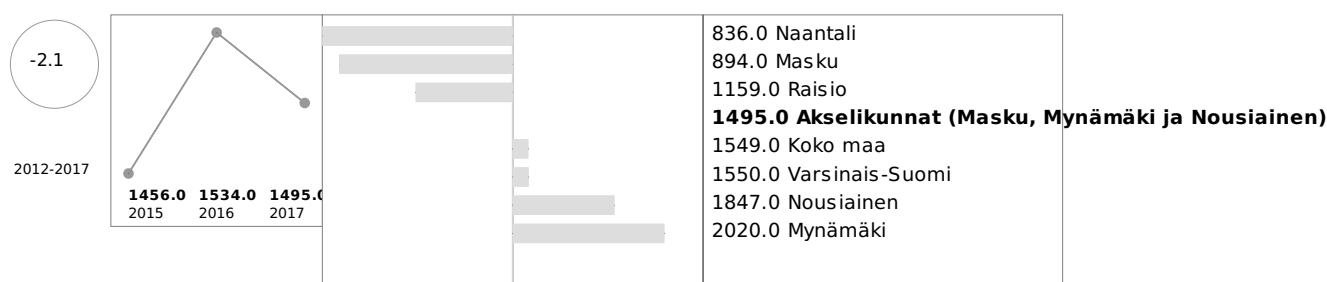
Suhteellinen velkaantuneisuus, %

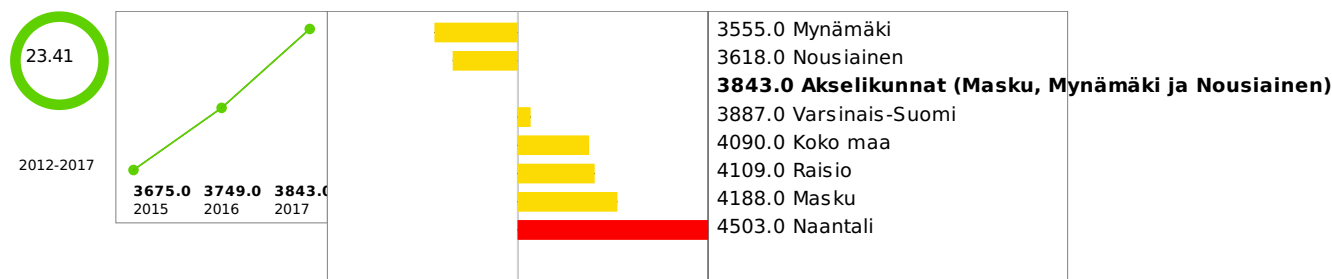
Lainakanta, euroa / asukas

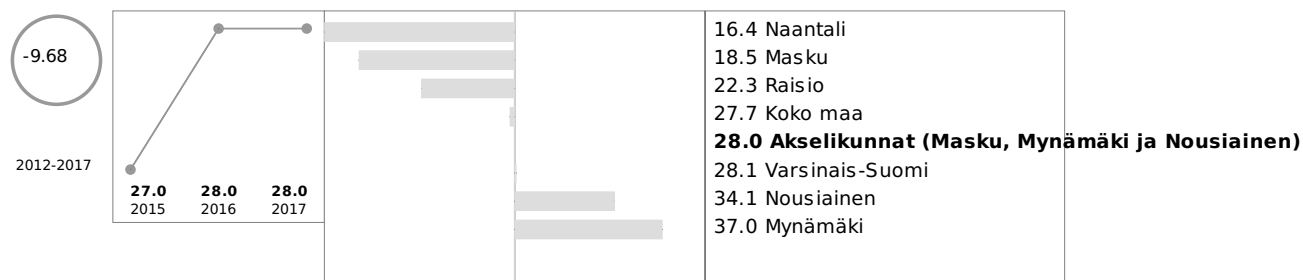
Valtionosuudet yhteensä euroa / asukas

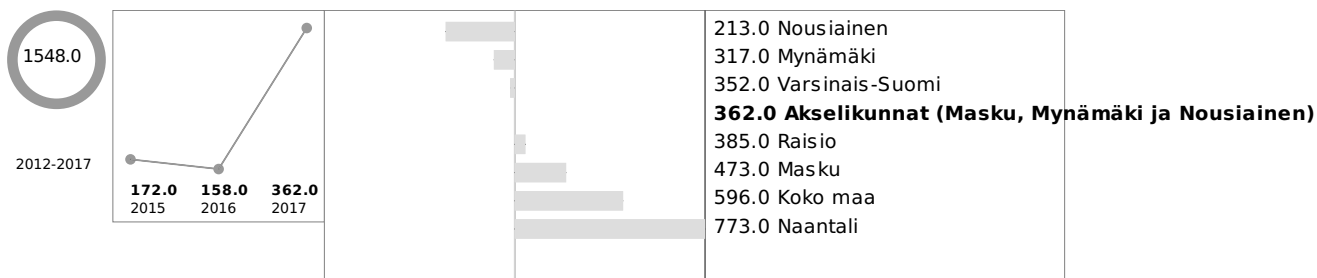
Verotulot, euroa / asukas

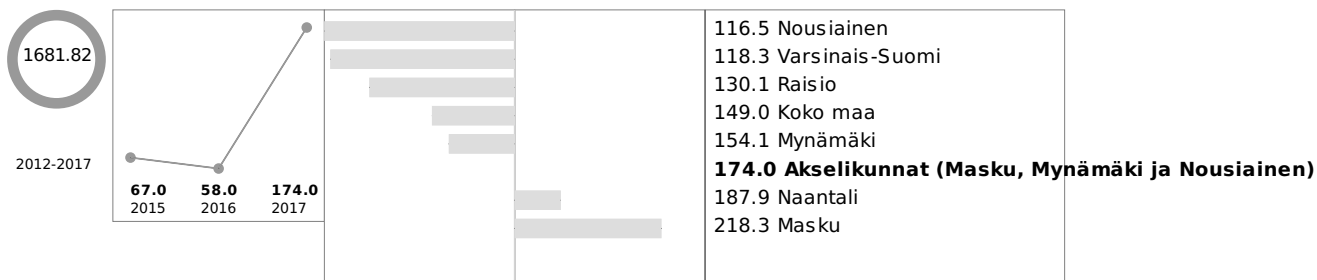
Valtionosuudet, % nettokustannuksista

Vuosikate, euroa / asukas

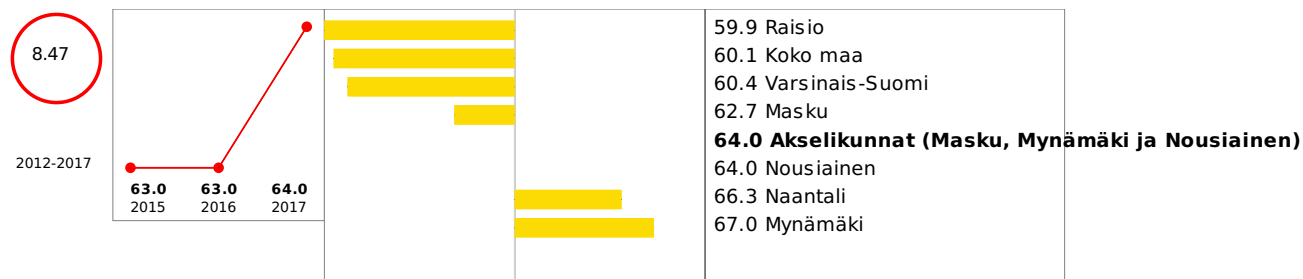
Vuosikate, % poistoista

Elinvoima

Väestö

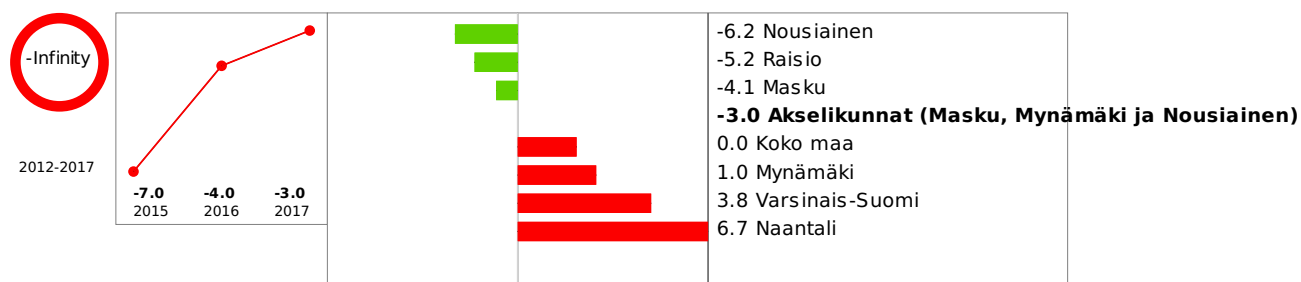
Huoltosuhde, demografinen

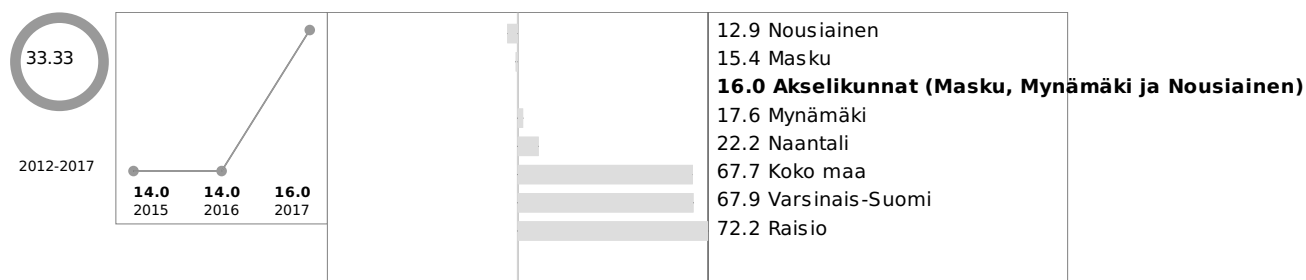
Väestöennuste 2030

?				null fi.shvk.LocalizedName : 6867
---	--	--	--	-----------------------------------

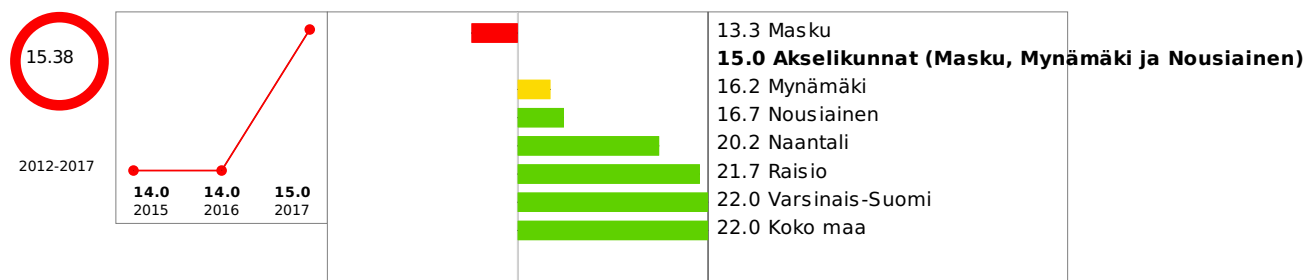
Kuntien välinen nettomuutto / 1 000 asukasta

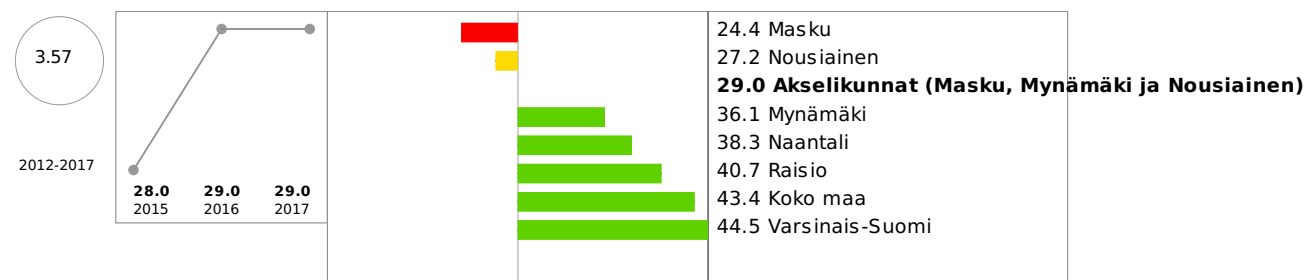
Muu kuin suomi, ruotsi tai saame äidinkielenä / 1 000 asukasta

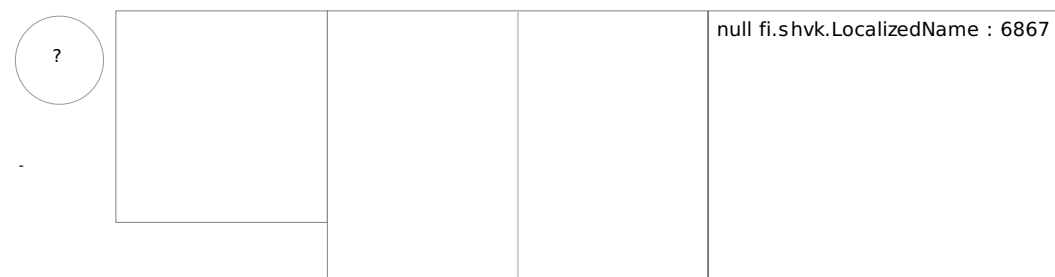
Yksinhuoltajaperheet, % lapsiperheistä

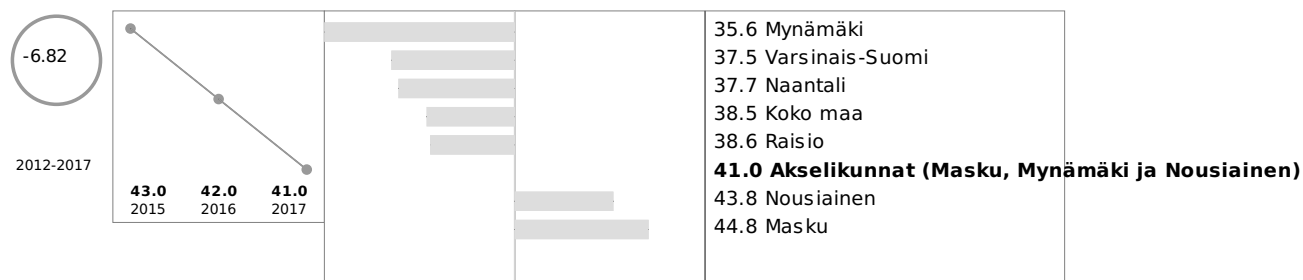
Yhden hengen asuntokunnat, % asuntokunnista

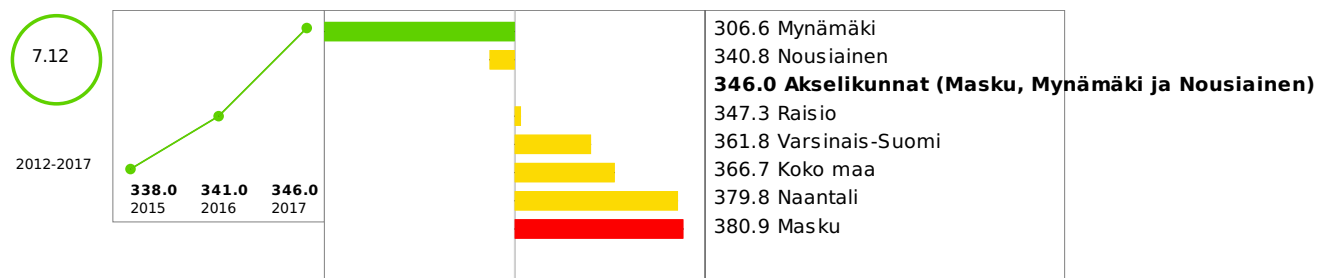
75 vuotta täyttäneet, % väestöstä, väestöennuste 2030

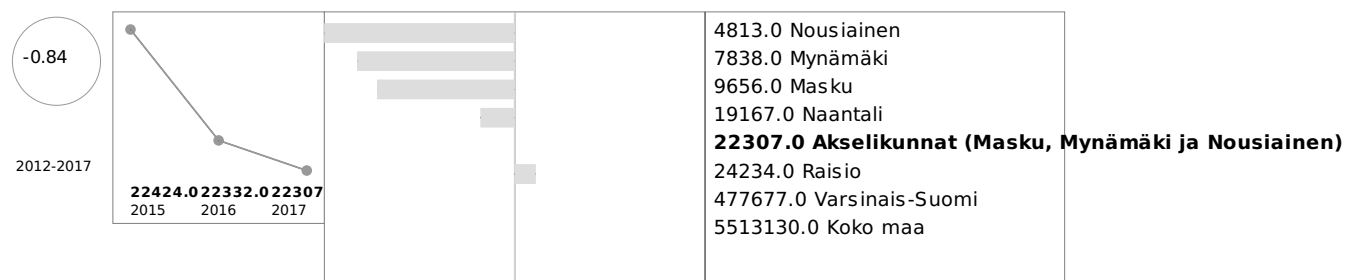
Lapsiperheet, % perheistä

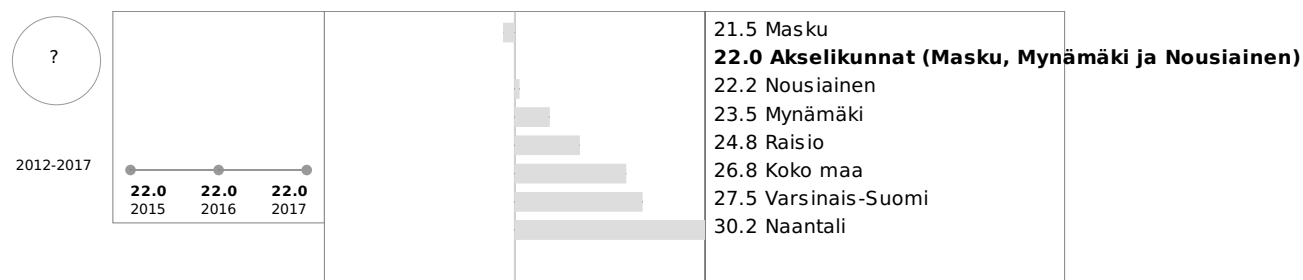
Koulutustasomittain

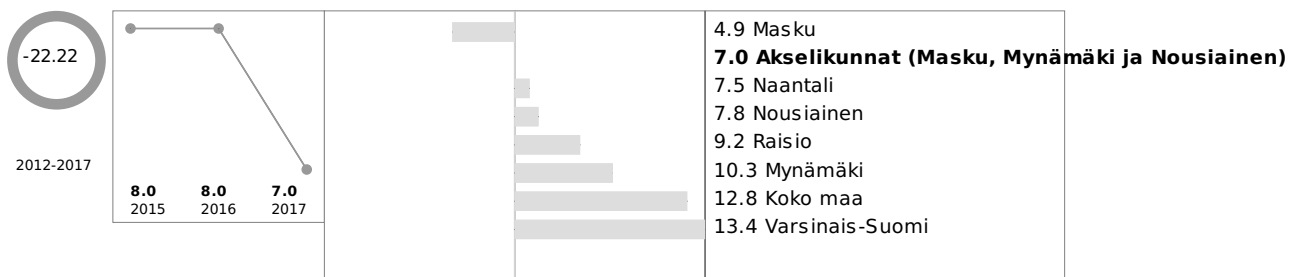
Väestö 31.12.

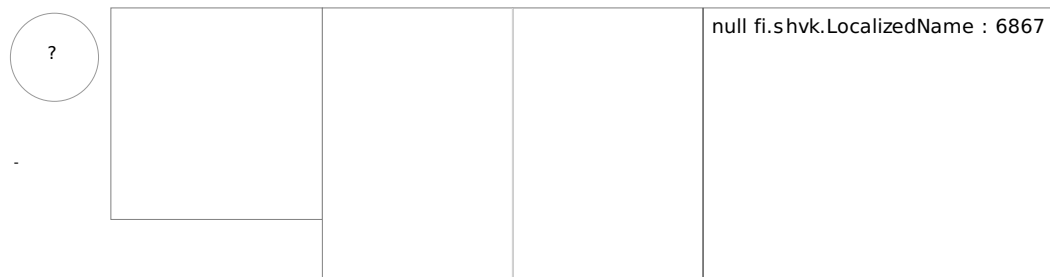
Gini-kerroin, käytettävissä olevat tulot

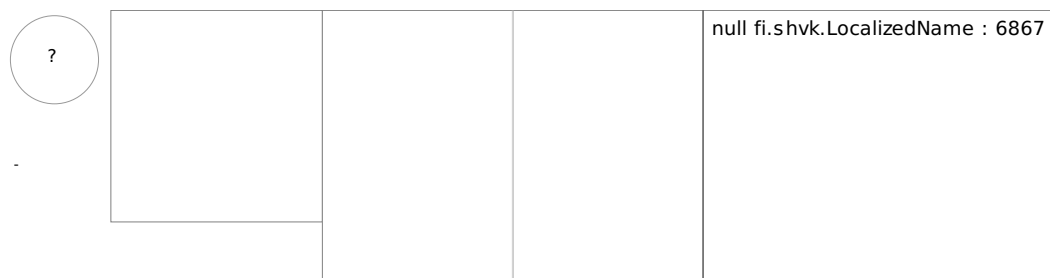
Kunnan yleinen pienituloisuusaste

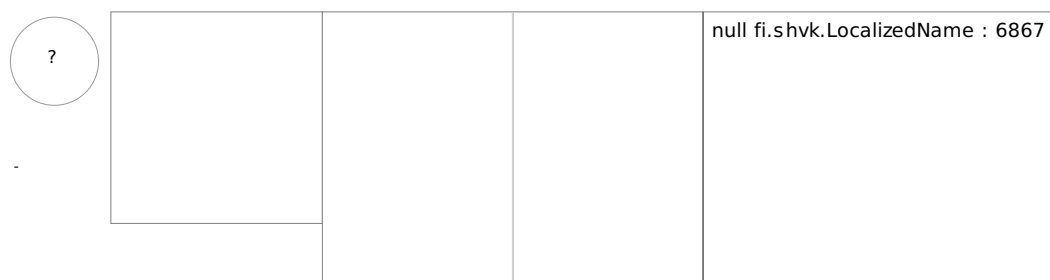
75 vuotta täyttäneet, % väestöstä, väestöennuste 2020

85 vuotta täyttäneet, % väestöstä, väestöennuste 2020

85 vuotta täyttäneet, % väestöstä, väestöennuste 2030

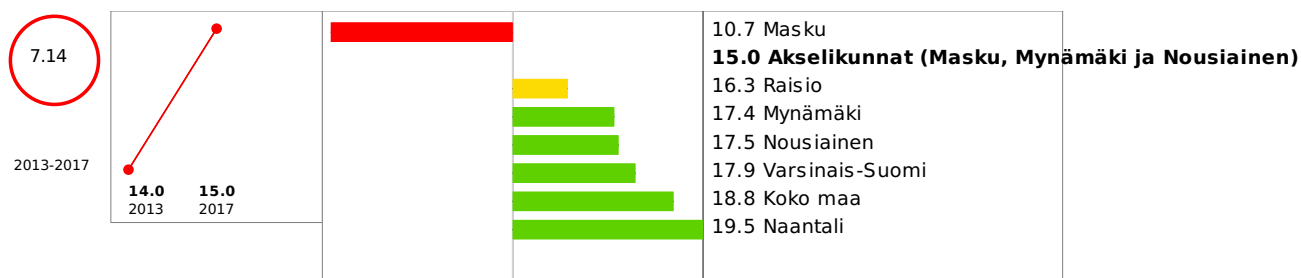

LAPSET, VARHAISNUORET JA LAPSIPERHEET

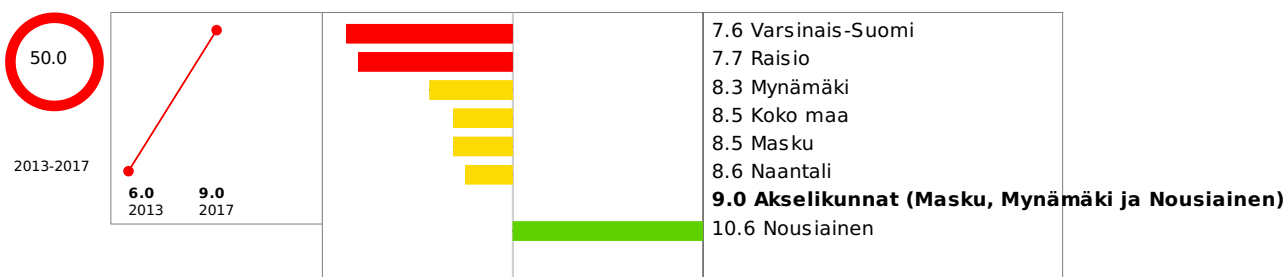
Hyvinvointi

Elämänlaatu ja osallisuus

Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Ei yhtään läheistä ystävää, % 8. ja 9. luokan oppilaista

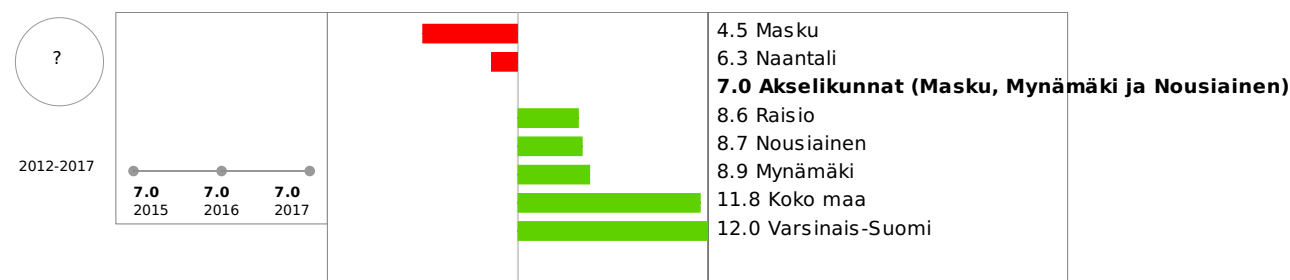

Opiskelu, työ ja toimeentulo

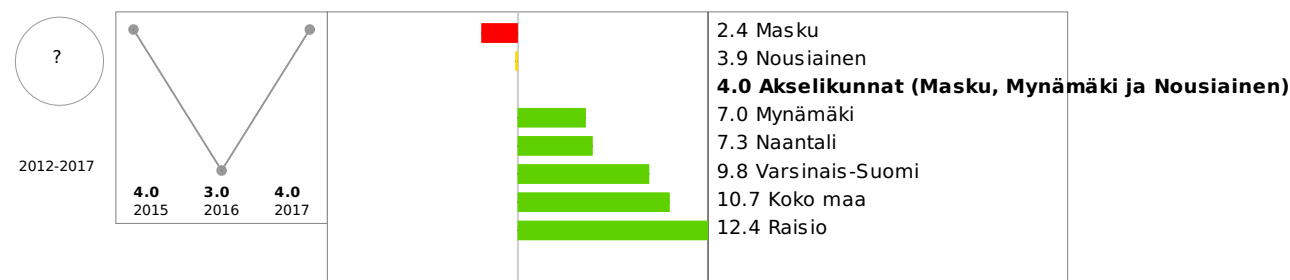
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet yksinhuoltajakotitaloudet, % toimeentulotukea saaneista kotitalouksista

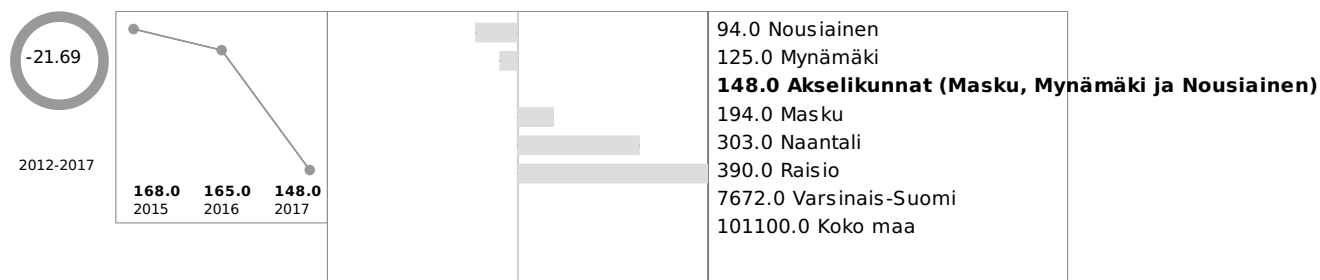
Lasten pienituloisuusaste

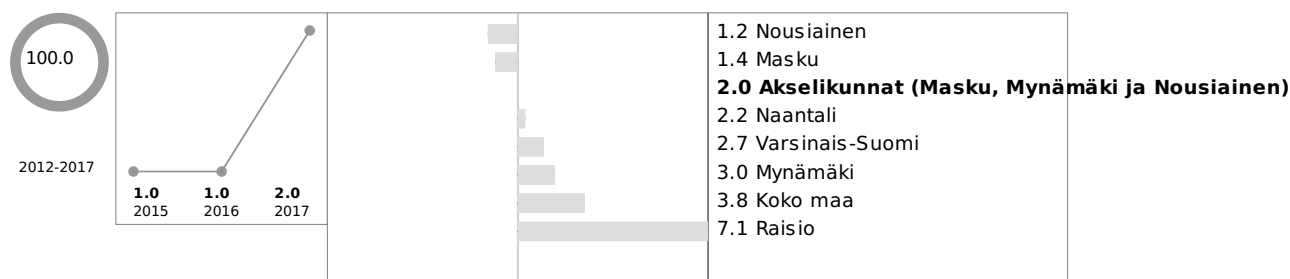
Toimeentulotukea saaneet lapsiperheet, % lapsiperheistä

Kotihoidon tukea saaneita perheitä vuoden aikana

Ehkäisevä toimeentulotuki, euroa / asukas (reaalihinnoin)

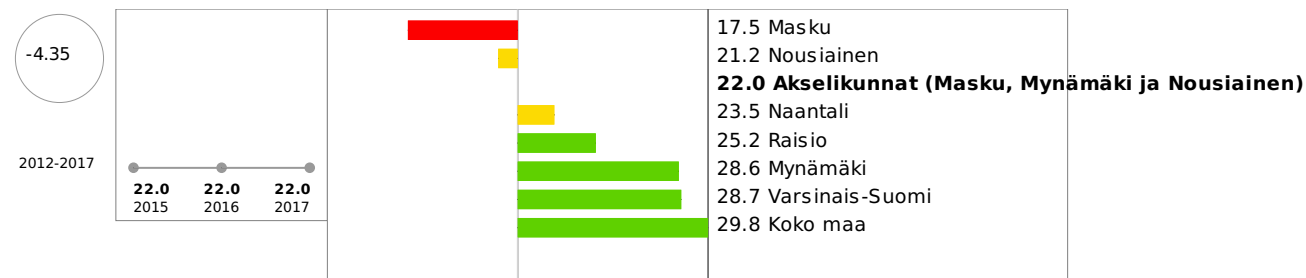

Täydentävä toimeentulotuki, euroa/asukas (reaalihinnoin)

Turvallisuus, asuminen ja ympäristö

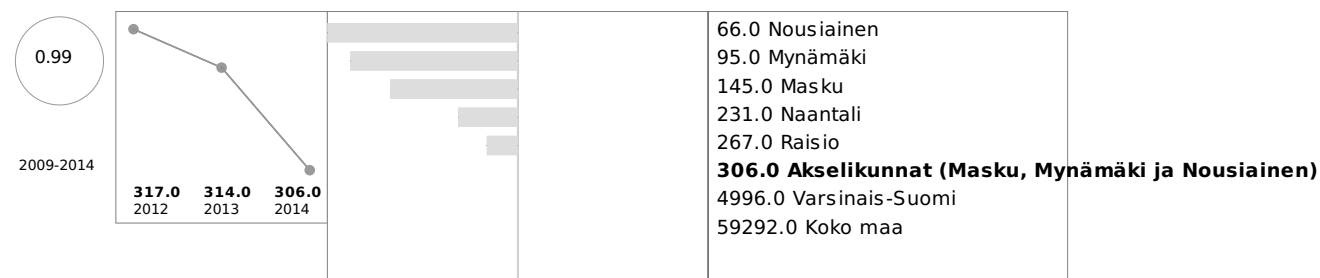
Ahtaasti asuvat lapsiasuntokunnat, % kaikista lapsiasuntokunnista

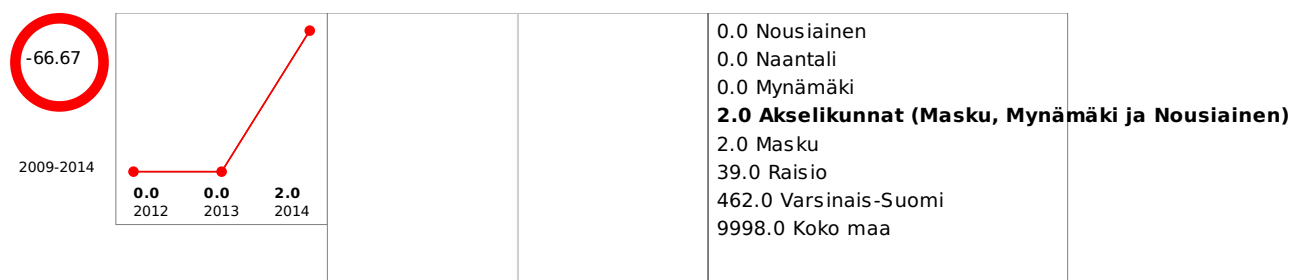
Kunnan palvelut

Päivähoito

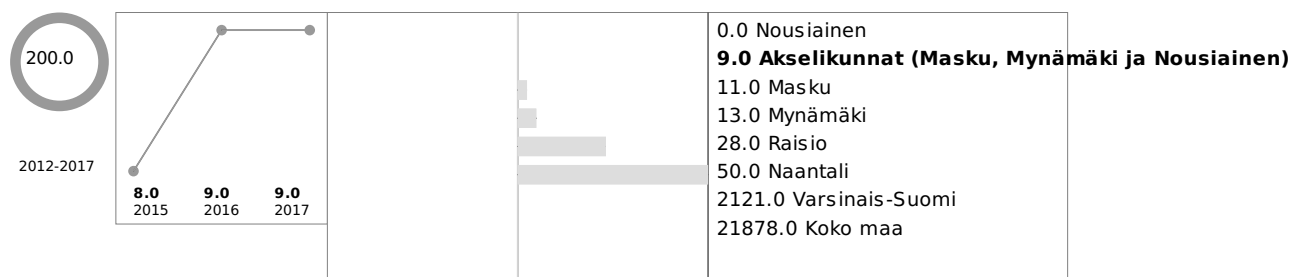
Esiopetuksen piirissä lapsia 20.9. yhteensä, lkm

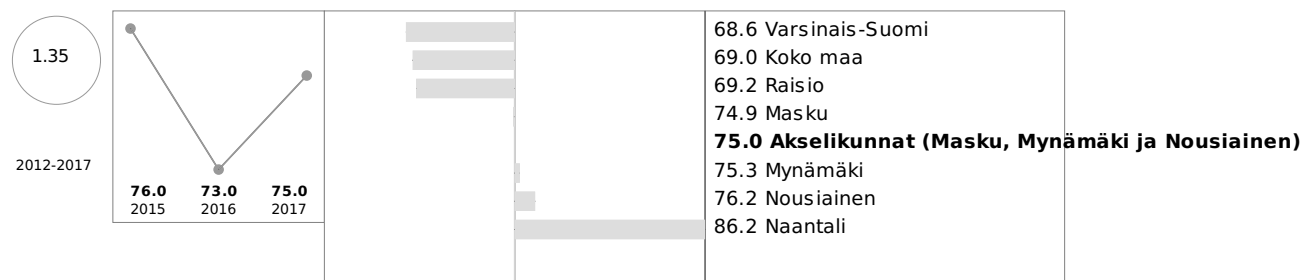
Kodinhuoltoapua vuoden aikana saaneita lapsiperheitä, kunnan kustantamat palvelut

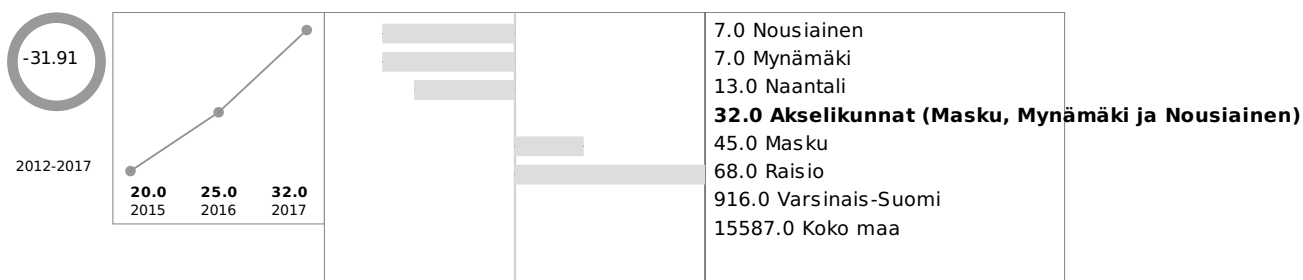
Leikkitoiminnan piirissä keskimäärin toimintapäivänä olleet lapset, kunnan kustantamat palvelut

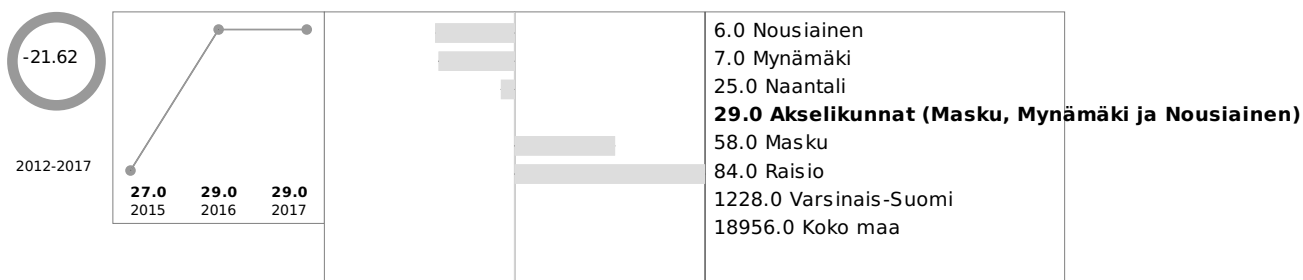
Lasten päivähoitossa olleet 3 - 5-vuotiaat % vastaavanikäisestä väestöstä

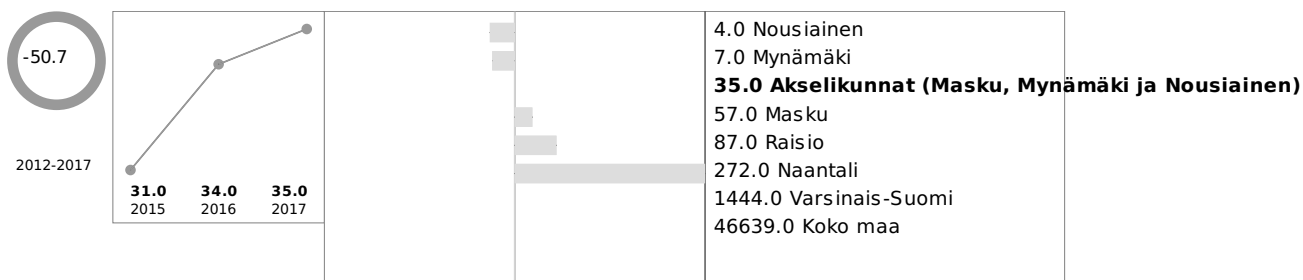
Yksityisen hoidon tuella hoidetut lapset, lkm 31.12.

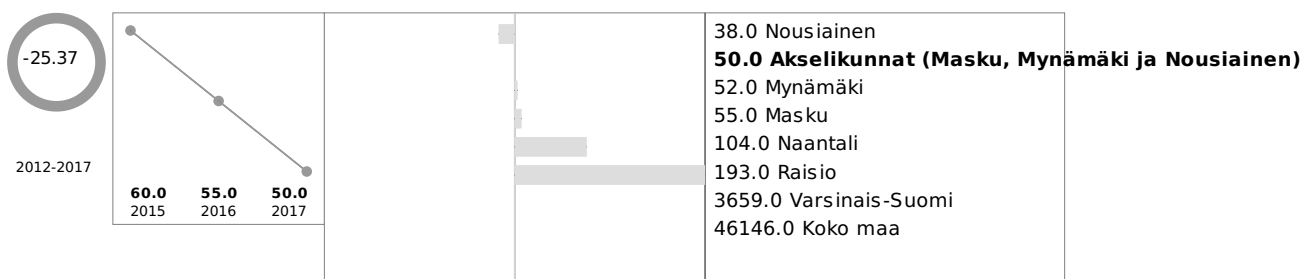
Yksityisen hoidon tukea saaneita perheitä vuoden aikana

Kuntalisää (Kelan maksamat) saaneita perheitä vuoden aikana

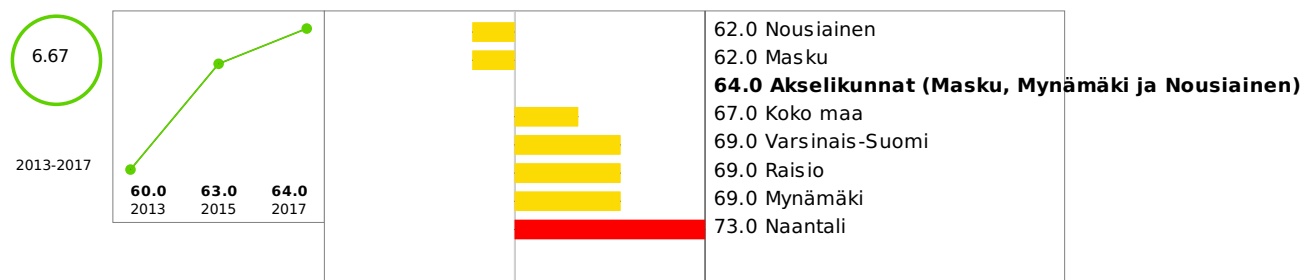

Hoitolisää saaneita perheitä vuoden aikana

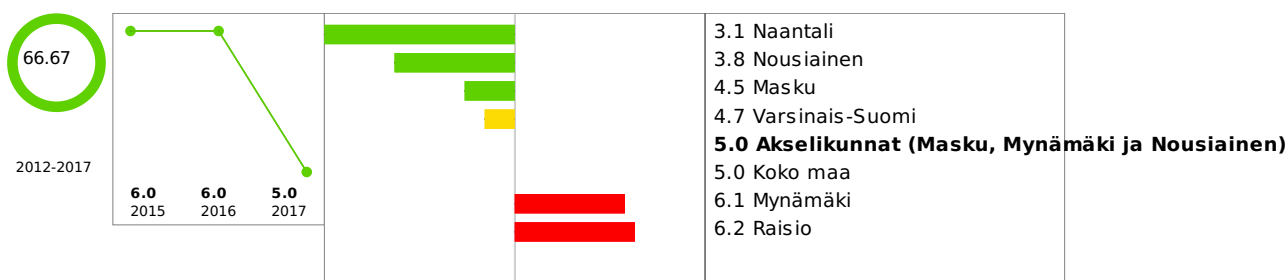
Koulu

Terveystiedonvälittämisaktiivisuus (TEA) perusopetuksessa, pistemäärä

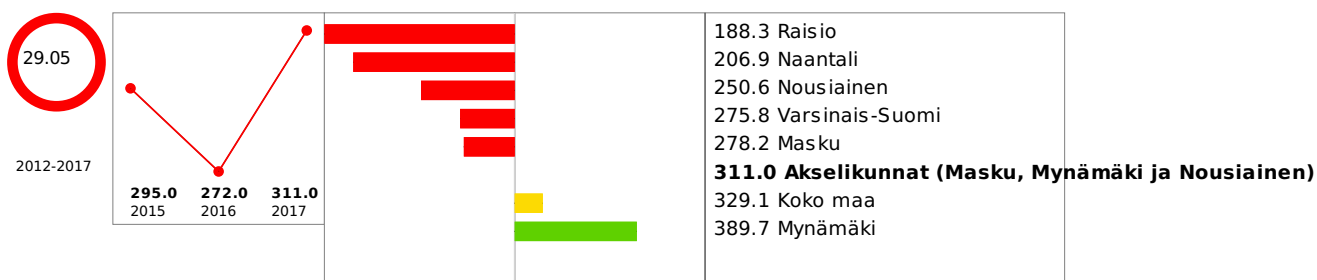

Sosiaali- ja terveydenhuolto

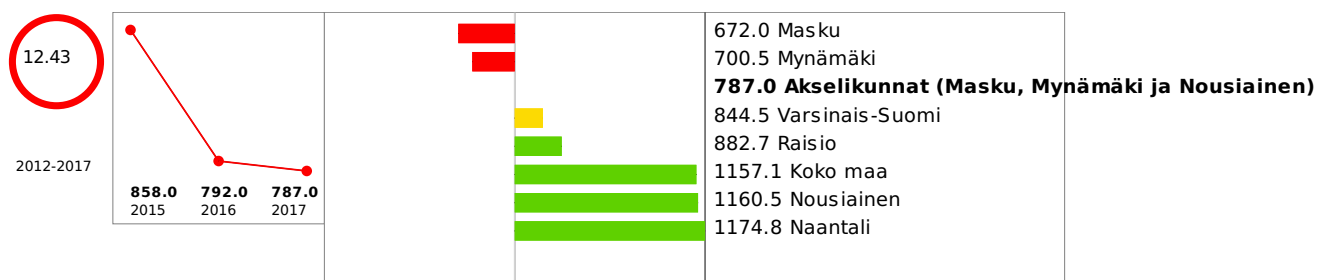
Lastensuojelun avohuollollisten tukitoimien piirissä 18 - 20-vuotiaita vuoden aikana, % vastaavanikäisestä väestöstä (THL)

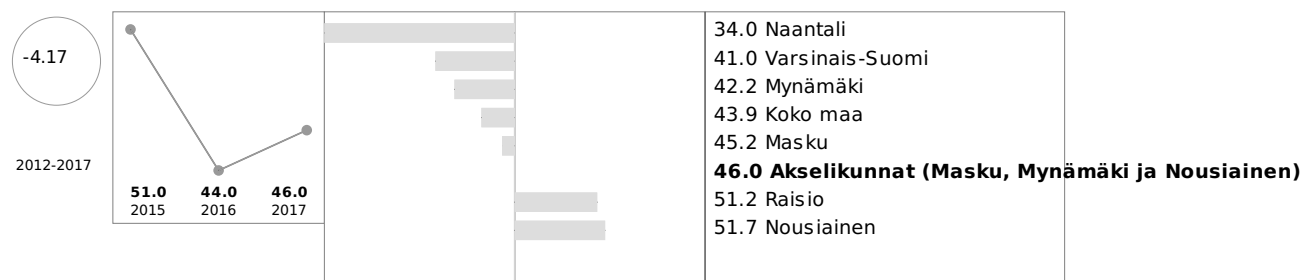
Erikoissairaanhoidon avohoitokäynnit, lastenpsykiatria / 1 000 0 - 12-vuotiaista

Erikoissairaanhoidon avohoitokäynnit, nuorisopsykiatria / 1 000 13 - 17-vuotiaista

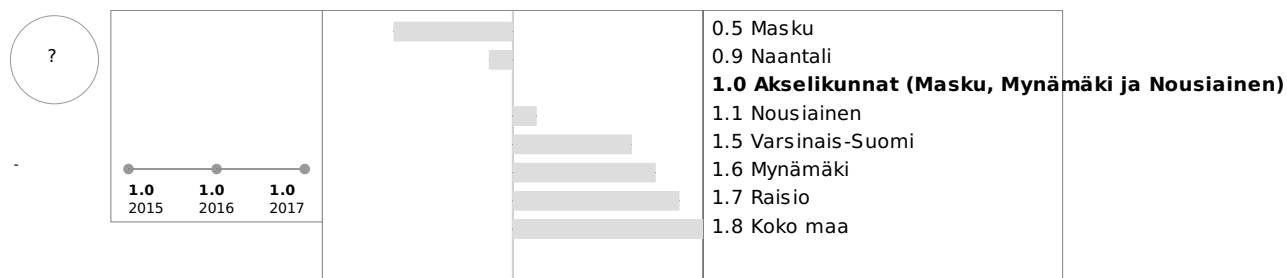
Synnyttäneisyys / 1 000 15 - 49-vuotiaista naista

Perheitä sosiaalihuoltolain mukaisessa perhetyössä, % lapsiperheistä, kunnan kustantamat palvelut

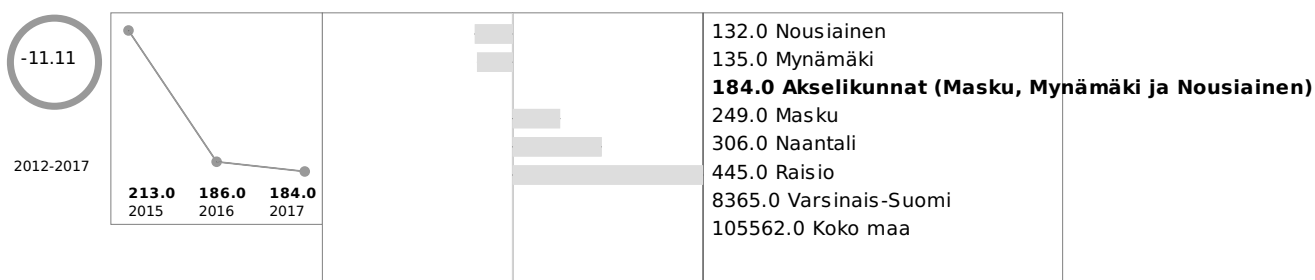

Perheitä lastensuojelun tehostetussa perhetyössä, % lapsiperheistä, kunnan kustantamat palvelut

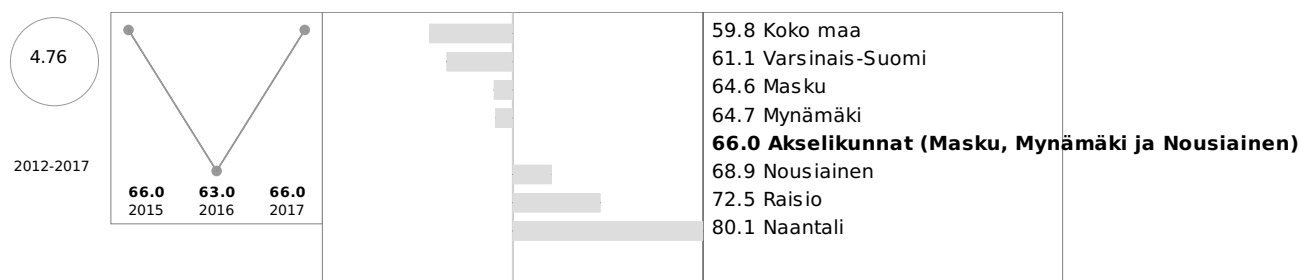

Muut palvelut

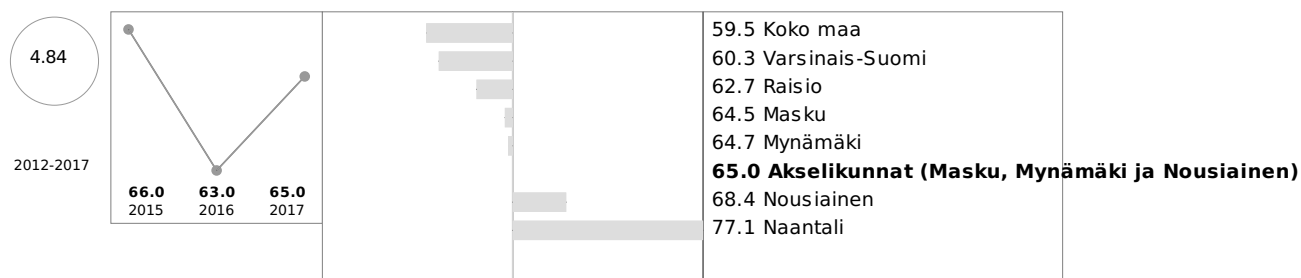
Kokopäivähoidossa päiväkodeissa ja perhepäivähoidossa olleet 3 - 5-vuotiaat lapset 31.12., kunnan kustantamat palvelut

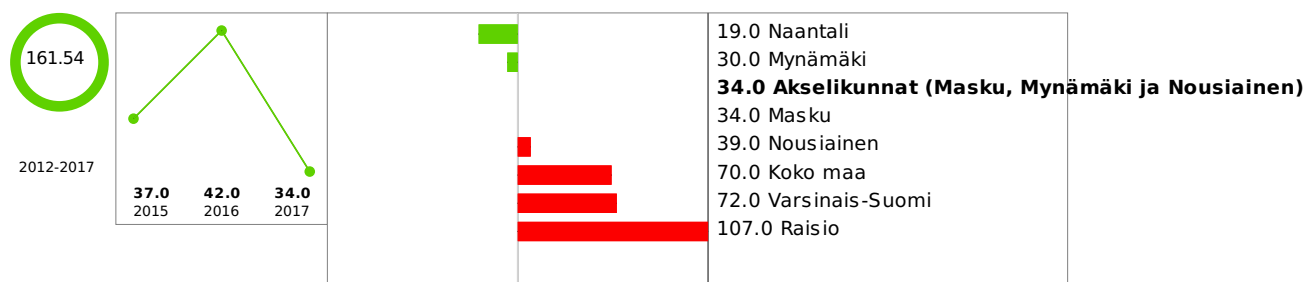
Kaikki kunnan kustantamassa päivähoidossa olleet, % 1 - 6-vuotiaista

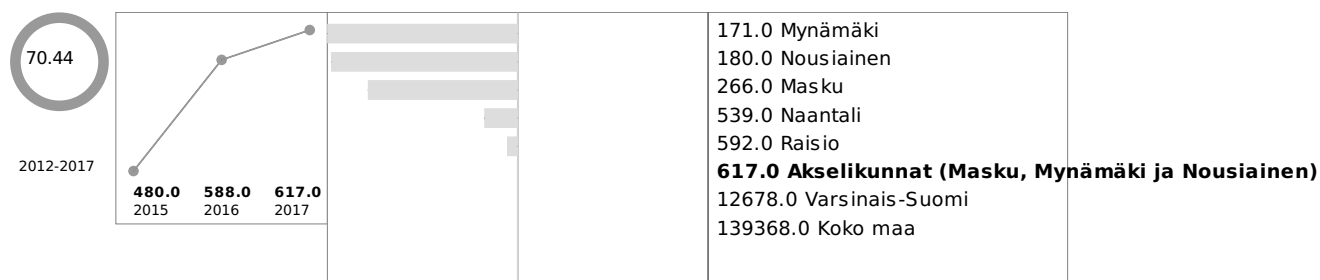
Kunnan kustantamassa päivähoidossa olleet 1 - 6-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

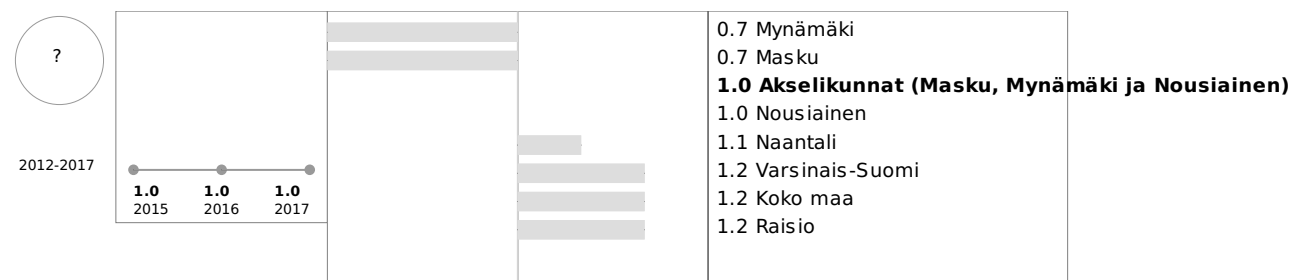
Kasvatus- ja perheneuvonnan asiakkaat vuoden aikana / 1 000 alle 18-vuotiasta

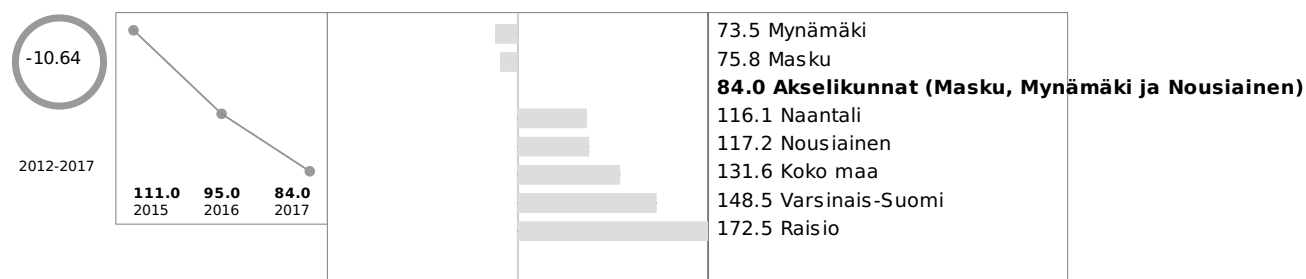
Lastensuojeluilmoitusten lukumäärä (THL)

Huostassa tai kiireellisesti sijoitettuna olleet 0 - 17-vuotiaat viimeisimmän sijoitustiedon mukaan, % vastaavanikäisestä väestöstä (THL)

Lastensuojelun laitos- ja perhehoidon nettokäyttökustannukset, euroa / asukas

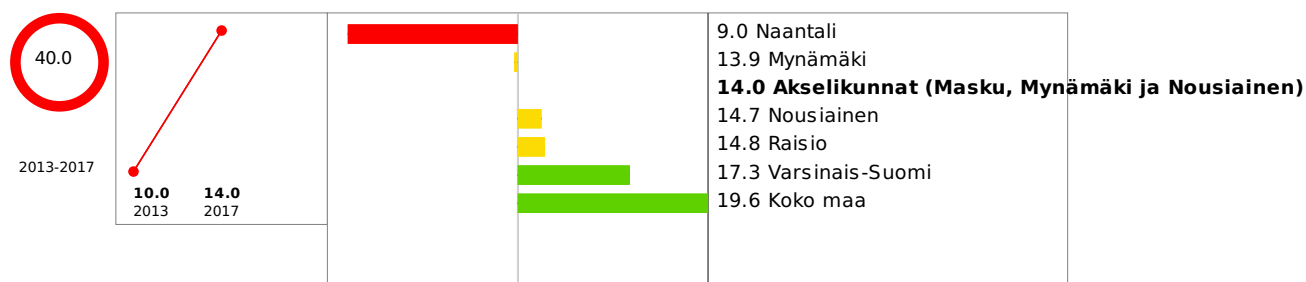
Talous

NUORET JA NUORET AIKUISET

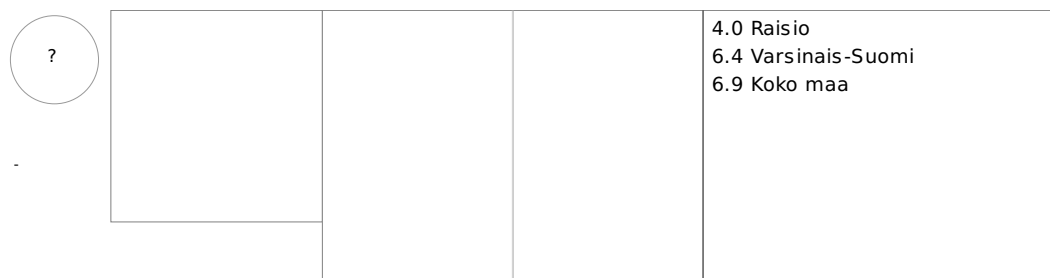
Hyvinvointi

Elämänlaatu ja osallisuus

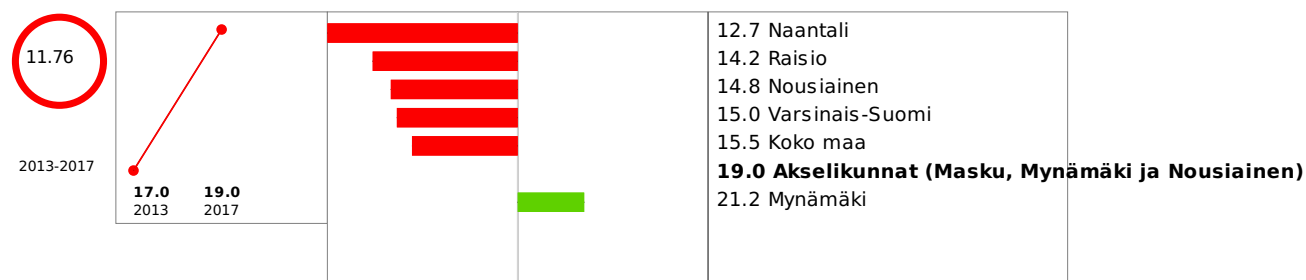
Kokee terveydentilansa keskinäiseksi tai huonoksi, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

Ei yhtään läheistä ystävää, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

Ylipaino, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

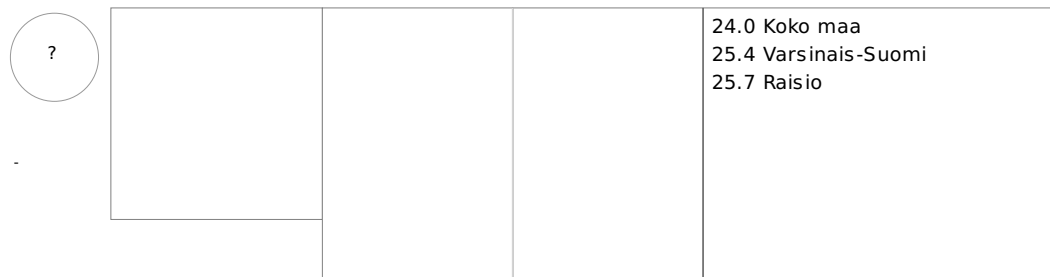
Ei yhtään läheistä ystävää, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat 16 - 24-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

Ylipaino, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

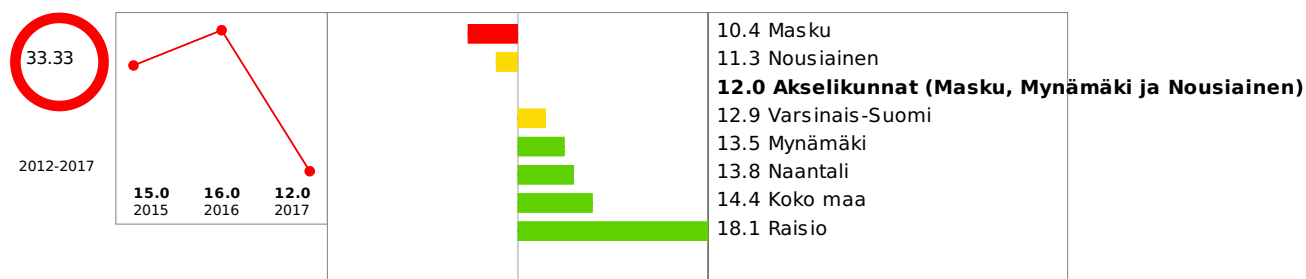

Opiskelu, työ ja toimeentulo

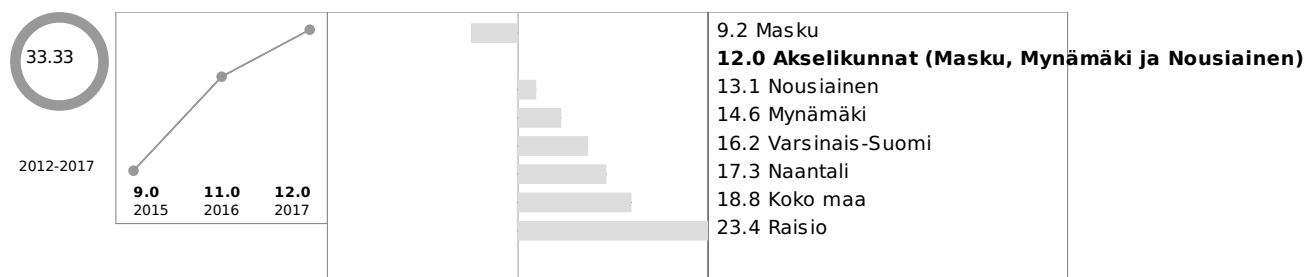
Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17 - 24-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

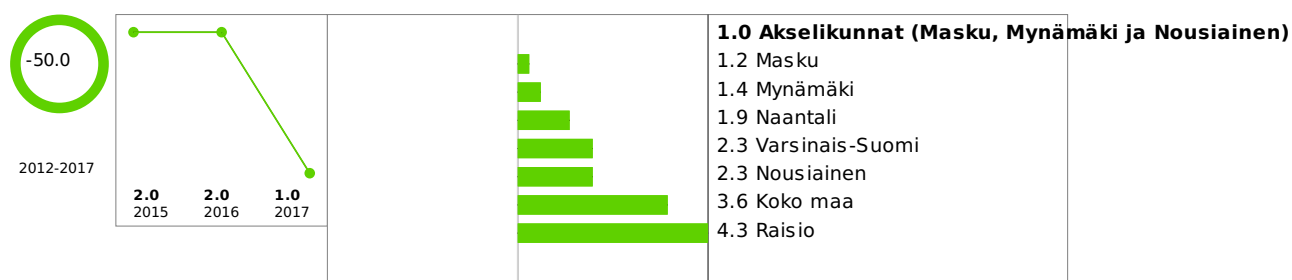
Nuorisotyöttömät, % 18 - 24-vuotiaasta työvoimasta

Toimeentulotukea saaneet 18 - 24-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

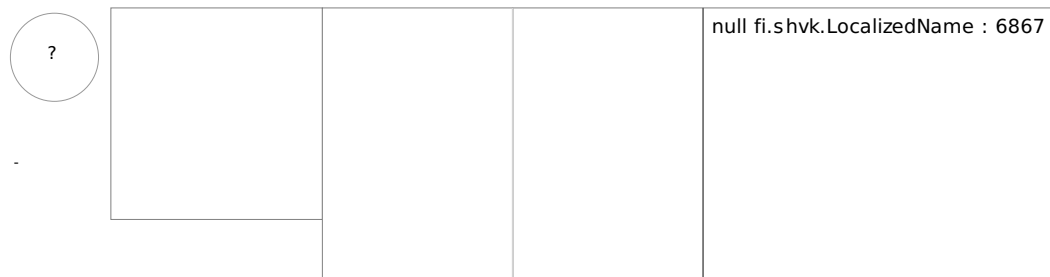

Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 18 - 24-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

Turvallisuus, asuminen ja ympäristö

Koulun fyysisissä työoloissa puutteita, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

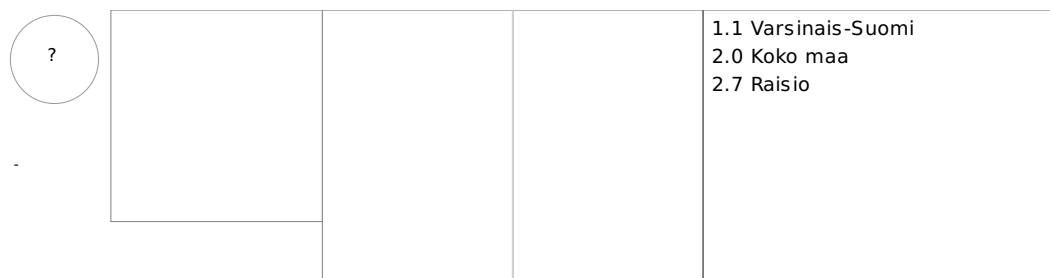
Kodin ulkopuolelle sijoitetut 18 - 20-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä (THL)

Kunnan palvelut

Sosiaali- ja terveydenhuolto

Päihteiden vuoksi sairaaloiden ja terveyskeskusten vuodeosastoilla hoidossa olleet 15 - 24-vuotiaat / 1 000 vastaavanikäistä

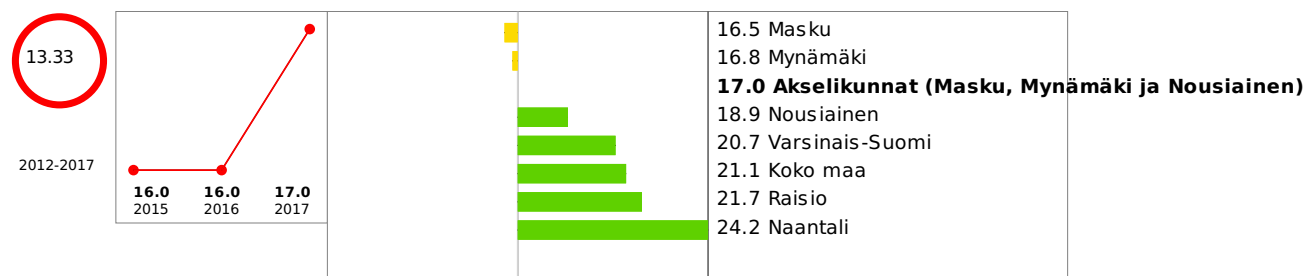
Talous

TYÖIKÄISET

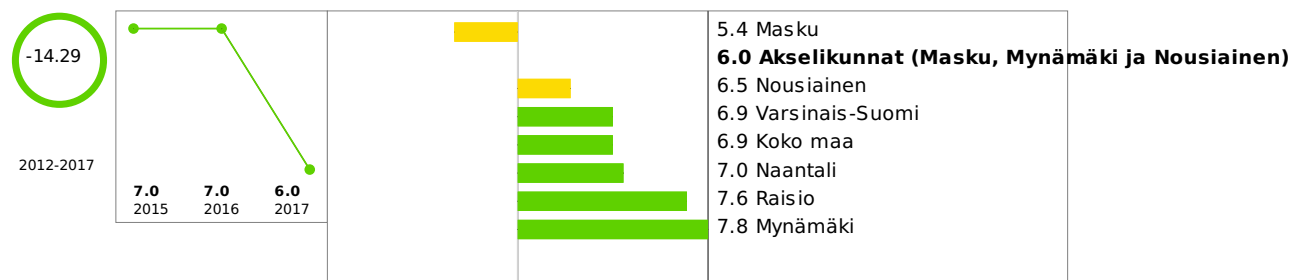
Hyvinvointi

Elämänlaatu ja osallisuus

Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneet 25 - 64-vuotiaat / 1000 vastaavanikäistä

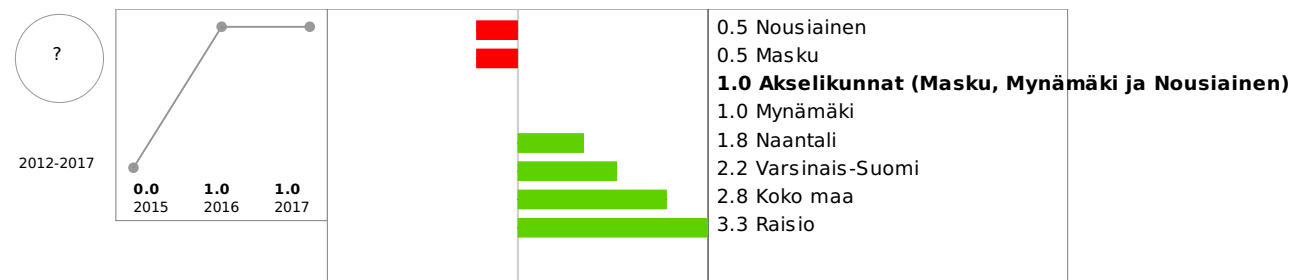

Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 - 64-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

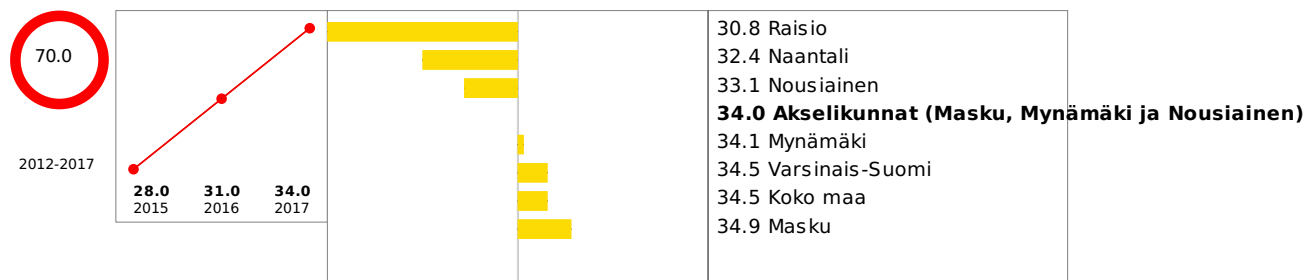

Opiskelu, työ ja toimeentulo

Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25 - 64-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

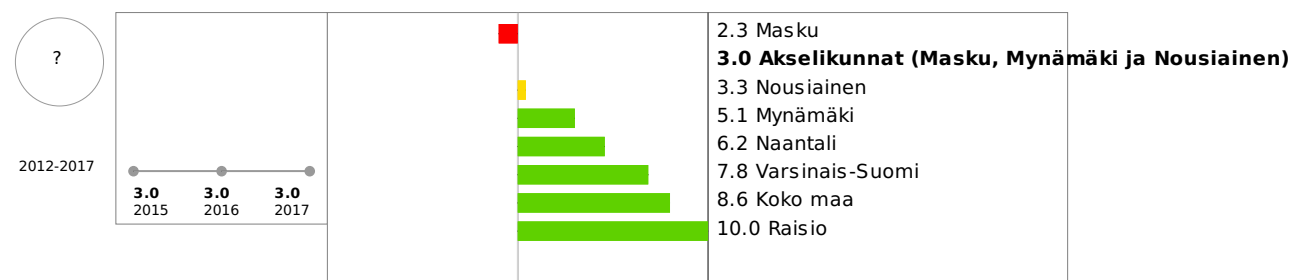
Pitkäaikaistyöttömät, % työttömistä

Vaikeasti työllistyvät (rakennetyöttömyys), % 15 - 64-vuotiaista

Toimeentulotukea saaneet 25 - 64-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

Työttömät, % työvoimasta

Kunnan palvelut

Sosiaali- ja terveydenhuolto

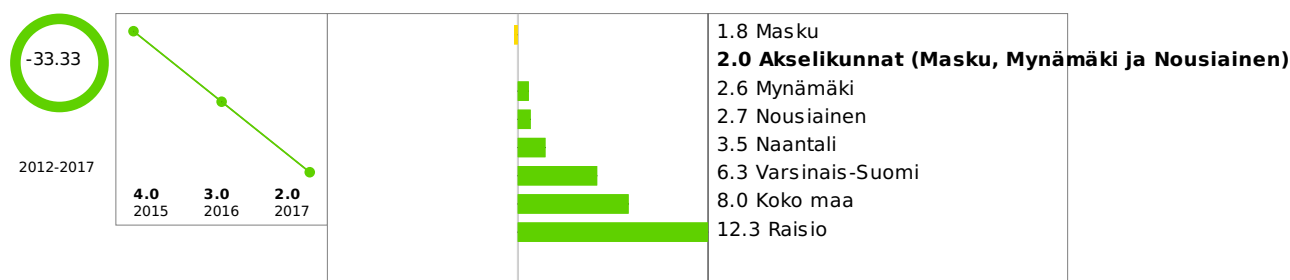
Päihneiden vuoksi sairaaloiden ja terveyskeskusten vuodeosastoilla hoidossa olleet 25 - 64-vuotiaat / 1 000 vastaavanikäistä

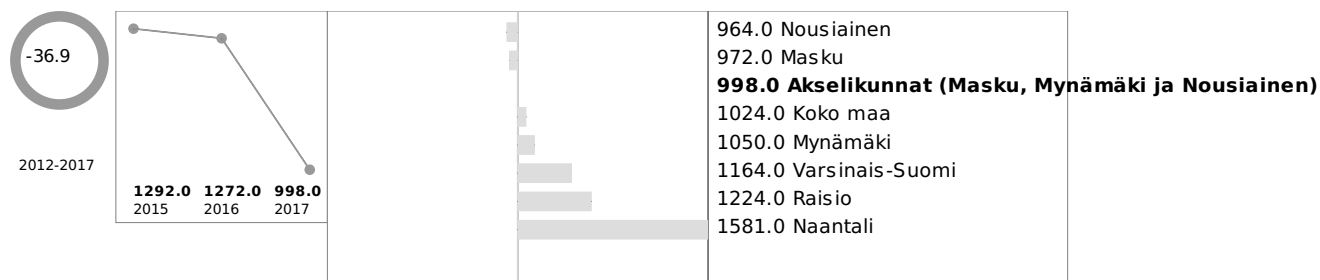
Päihdehuollon laitoksissa hoidossa olleet 25 - 64-vuotiaat / 1 000 vastaavanikäistä

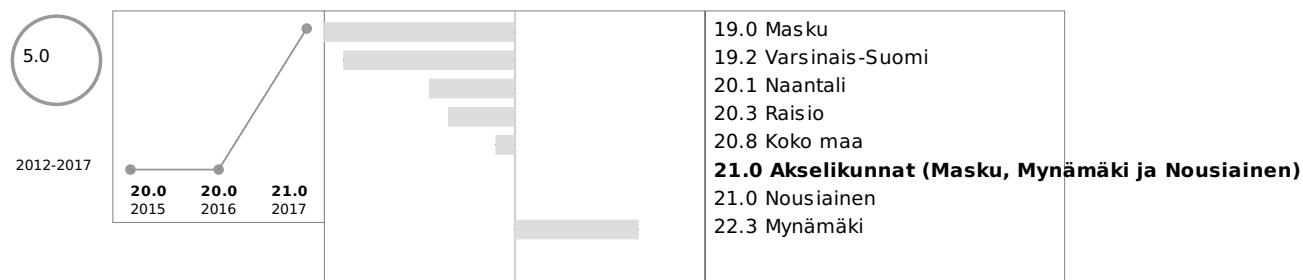
Päihdehuollon avopalveluissa asiakkaita / 1 000 asukasta

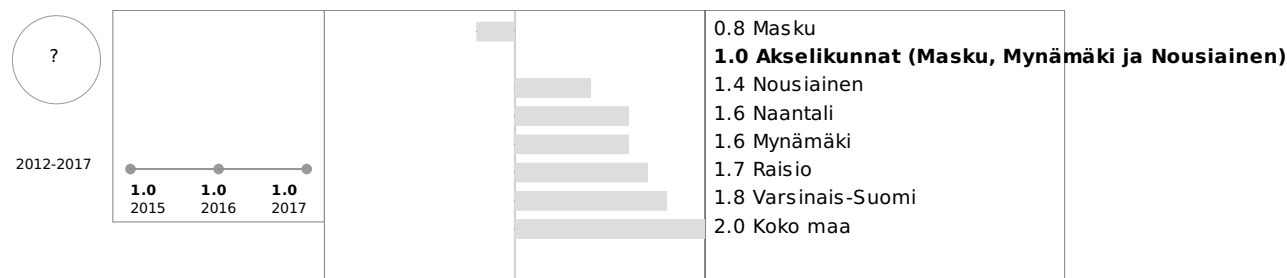
Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäynnit 50 - 64-vuotiailla / 1 000 vastaavanikäistä

Erityiskorvattaviin lääkkeisiin oikeutettuja 25 - 64-vuotiaita, % vastaavanikäisestä väestöstä

Erityiskorvattaviin lääkkeisiin psykoosin vuoksi oikeutetut 18 - 64-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

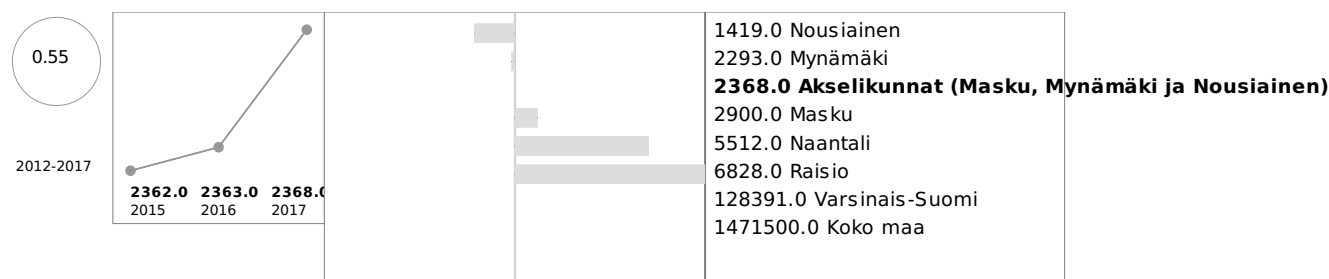

Erityiskorvattaviin lääkkeisiin diabeteksen vuoksi oikeutetut 31.12., ikävakioitu väestöosuus (%)

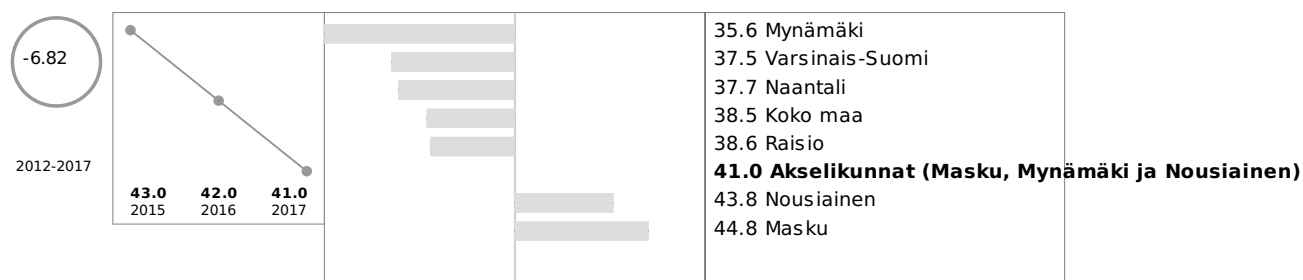

Muut palvelut

Perheet yhteensä

Lapsiperheet, % perheistä

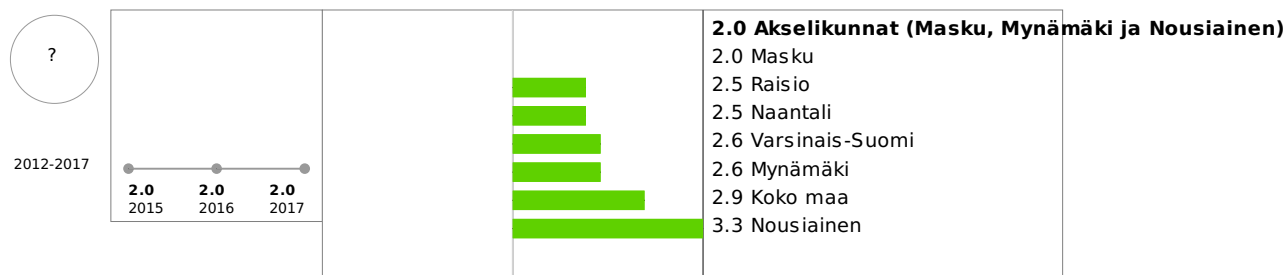
Talous

IKÄIHMISET

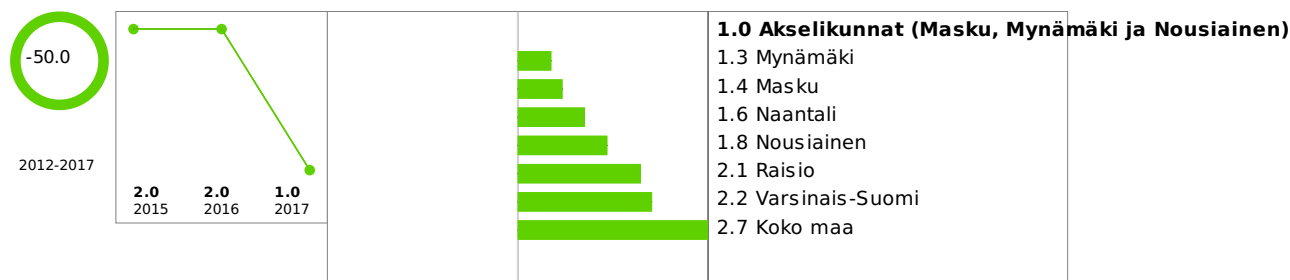
Hyvinvointi

Elämänlaatu ja osallisuus

Vammojen ja myrkytysten vuoksi sairaalassa hoidetut 65 vuotta täyttäneet, % vastaavanikäisestä väestöstä

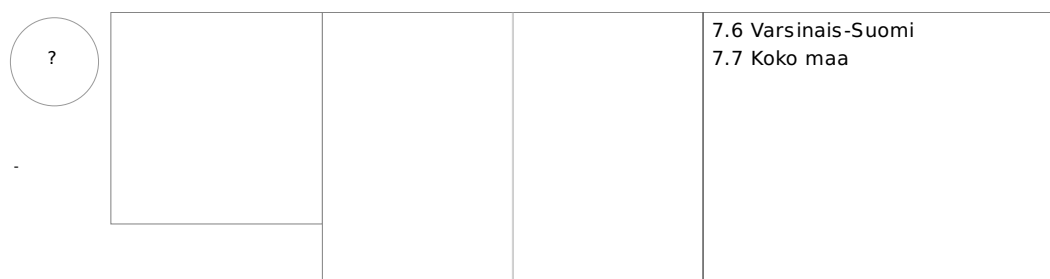
Erityiskorvattaviin lääkkeisiin psykoosin vuoksi oikeutettuja 65 vuotta täyttäneitä, % vastaavanikäisestä väestöstä

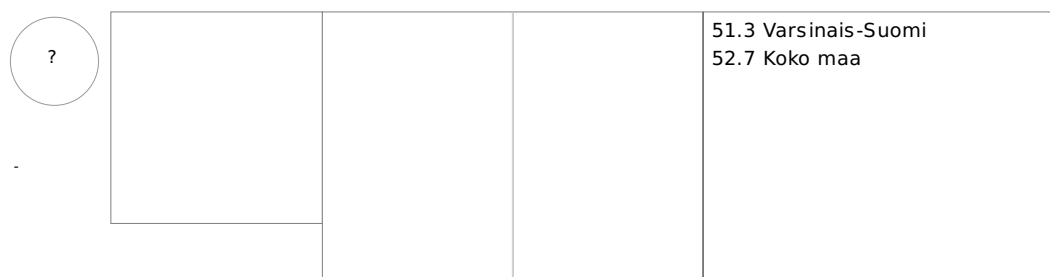
Päihteiden vuoksi sairaaloiden ja terveyskeskusten vuodeosastoilla hoidetut potilaat / 1 000 asukasta

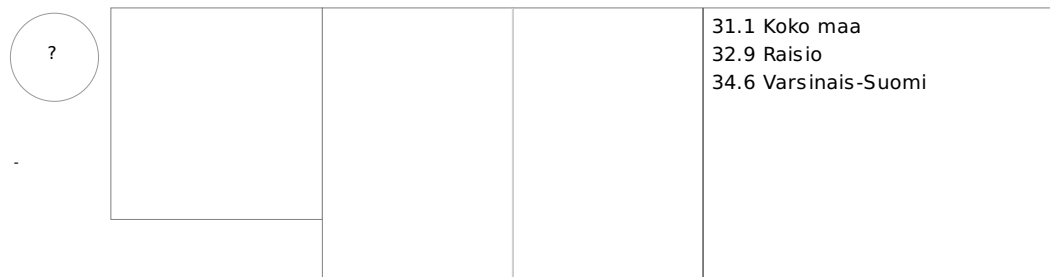
Itsensä yksinäiseksi tuntevien osuus (%), 65 vuotta täyttäneet

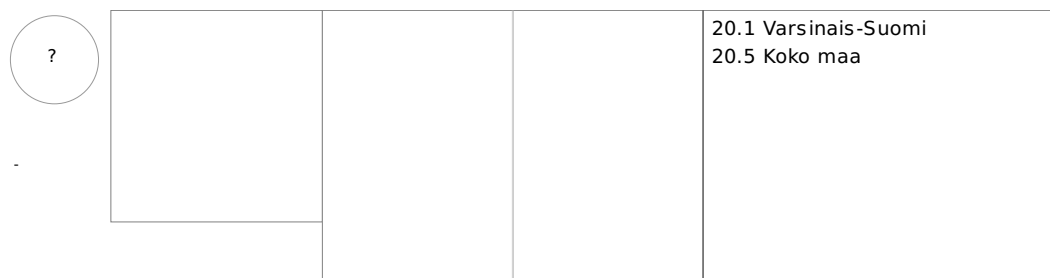
Onnelliseksi itsensä kokeneiden osuus (%), 65 vuotta täyttäneet

Vapaa-ajan liikuntaa harrastamattomien osuus (%), 65 vuotta täyttäneet

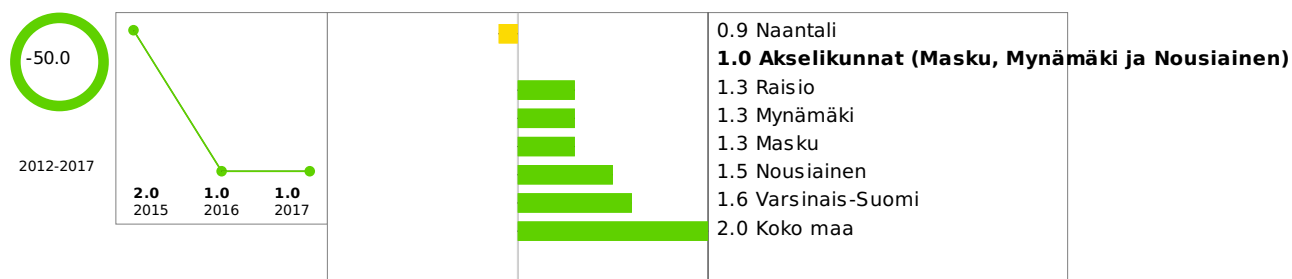

Muistisairaat asiakkaat säännöllisessä kotihoidossa 30.11., % asiakkaista

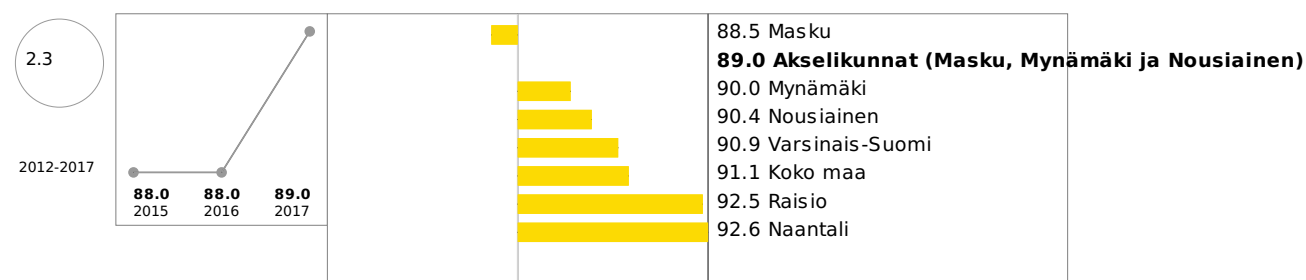
Opiskelu, työ ja toimeentulo

Täyttä kansaneläkettä saaneet 65 vuotta täyttäneet, % vastaavanikäisestä väestöstä

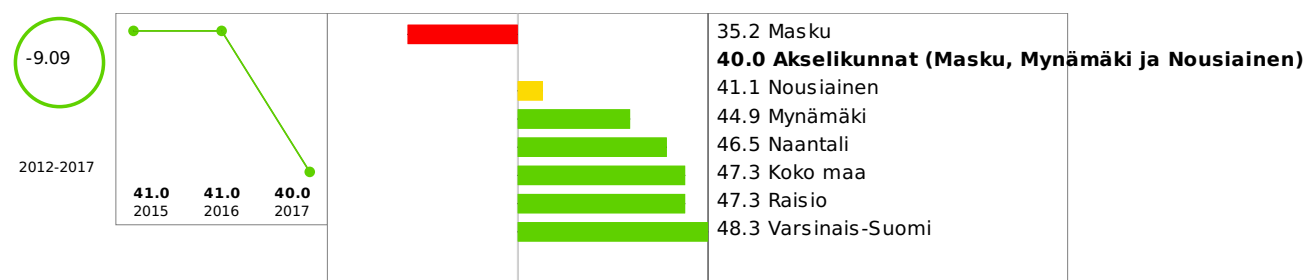

Turvallisuus, asuminen ja ympäristö

Kotona asuvat 75 vuotta täyttäneet, % vastaavanikäisestä väestöstä

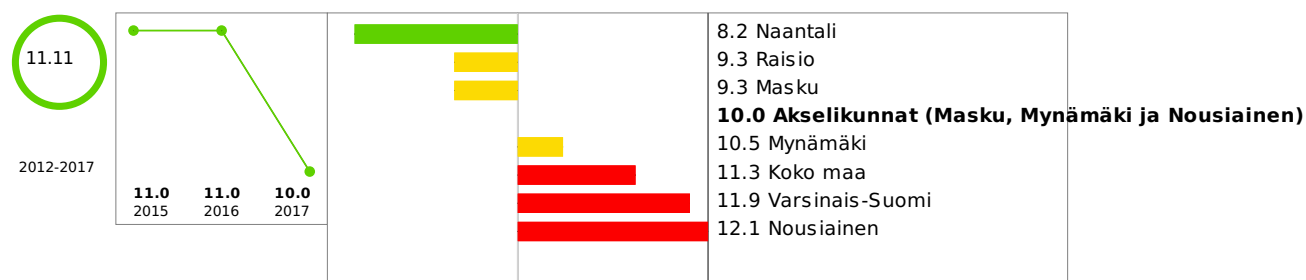
Yksinasuvat 75 vuotta täyttäneet, % vastaavanikäisestä asuntoväestöstä

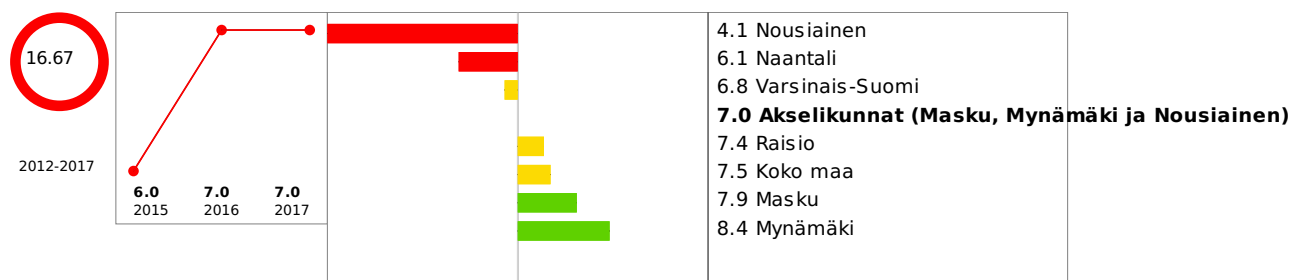
Kunnan palvelut

Sosiaali- ja terveydenhuolto

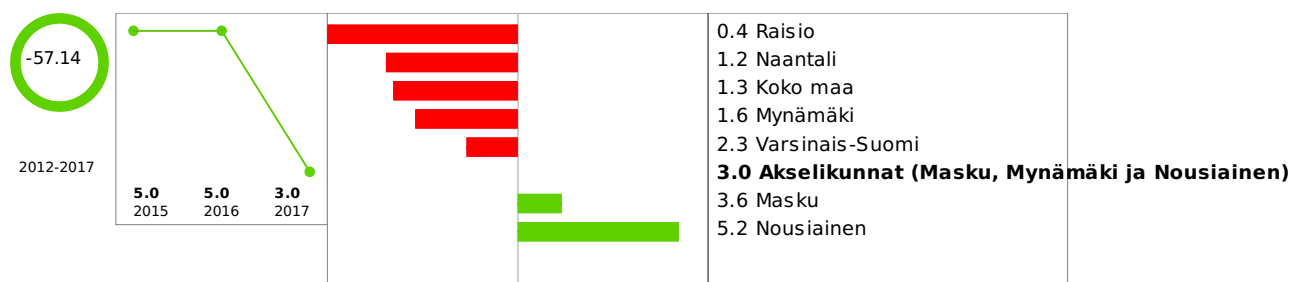
Säännöllisen kotihoidon piirissä 30.11. olleet 75 vuotta täyttäneet asiakkaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

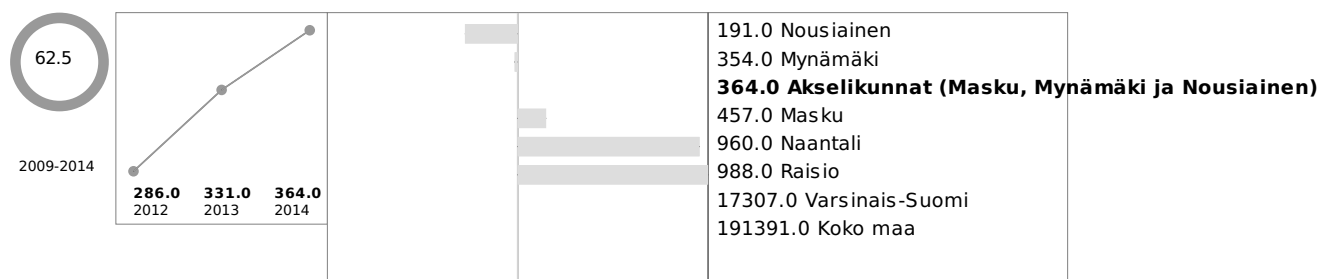
Ikääntyneiden tehostetun palveluasumisen 75 vuotta täyttäneet asiakkaat 31.12., % vastaavanikäisestä väestöstä

Vanhainkodeissa tai pitkäaikaisessa laitoshoidossa terveyskeskuksissa olevat 75 vuotta täyttäneet 31.12., % vastaavanikäisestä väestöstä

Omaishoidon tuki, hoitopalkkiot yhteensä, 1 000 euroa (-2014)

Muut palvelut

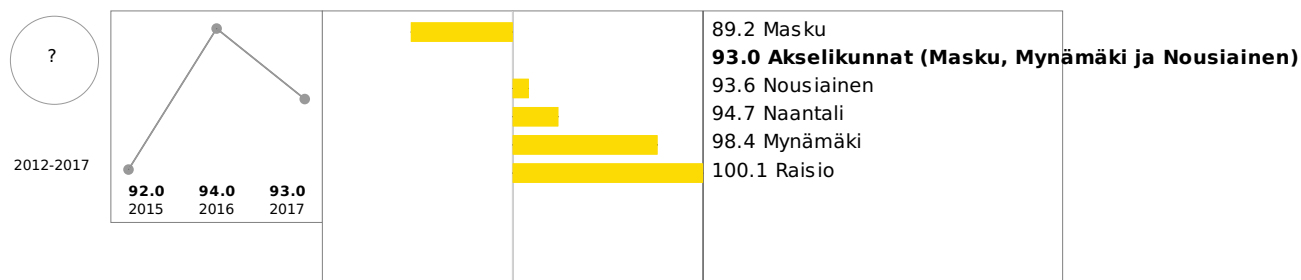
Talous

KAIKKI IKÄRYHMÄT

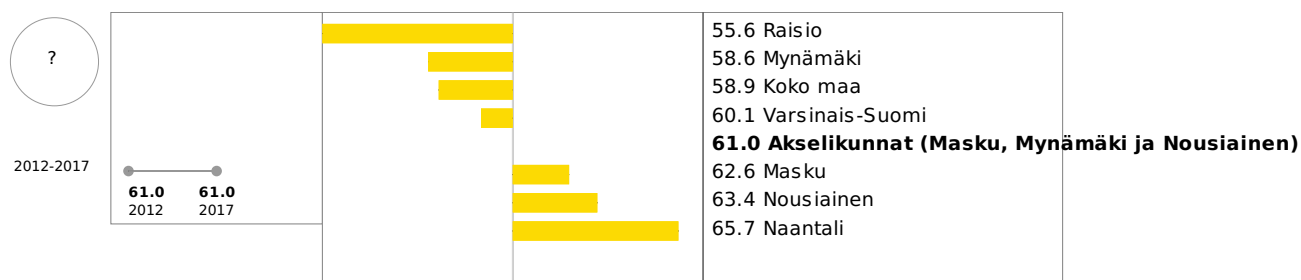
Hyvinvointi

Elämänlaatu ja osallisuus

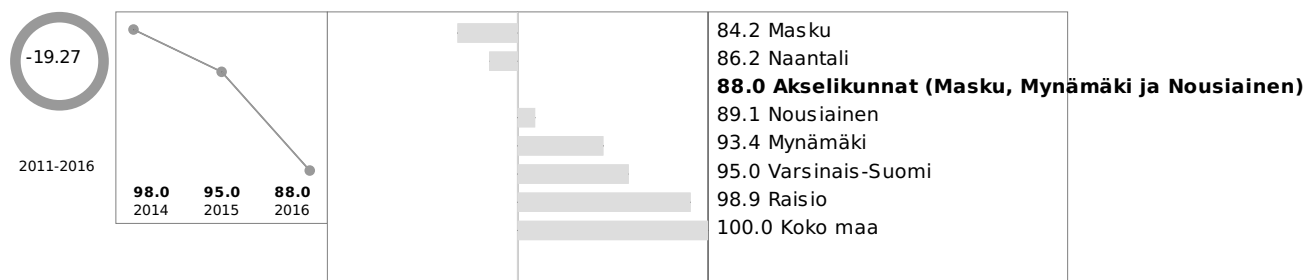
Kelan sairastavuusindeksi, ikävakioidu

Äänestysaktiivisuus kuntavaaleissa, %

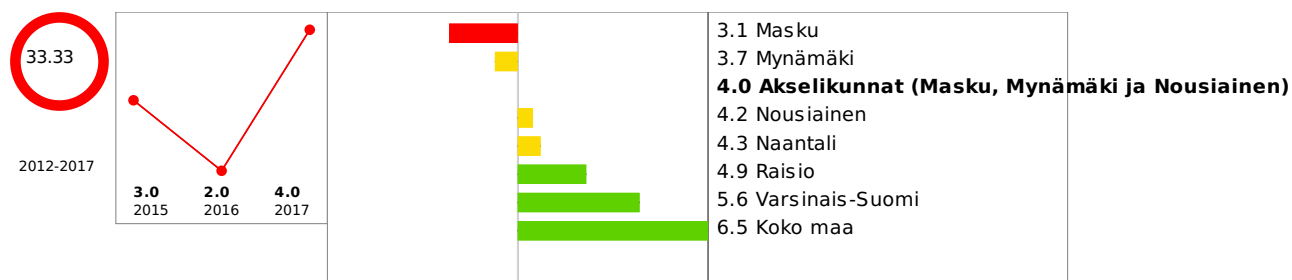
THL:n sairastavuusindeksi, ikävakioidu

Opiskelu, työ ja toimeentulo

Turvallisuus, asuminen ja ympäristö

Poliisin tietoon tulleet henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset / 1 000 asukasta

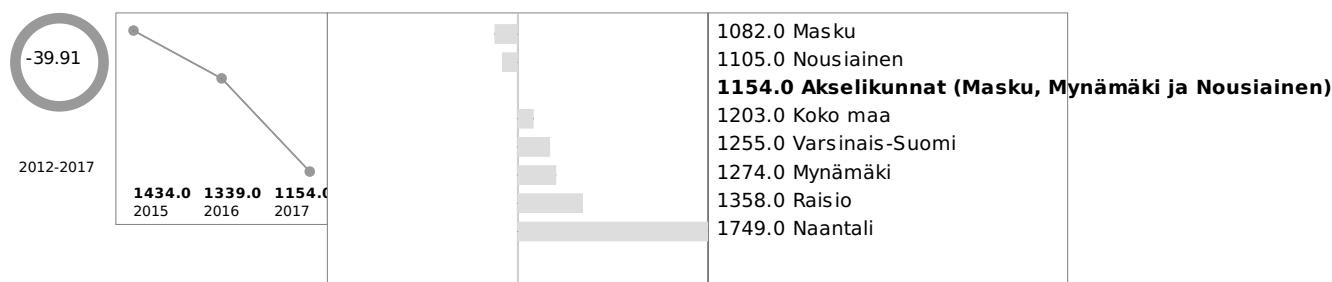
Asunnottomat yksinäiset / 1 000 asukasta

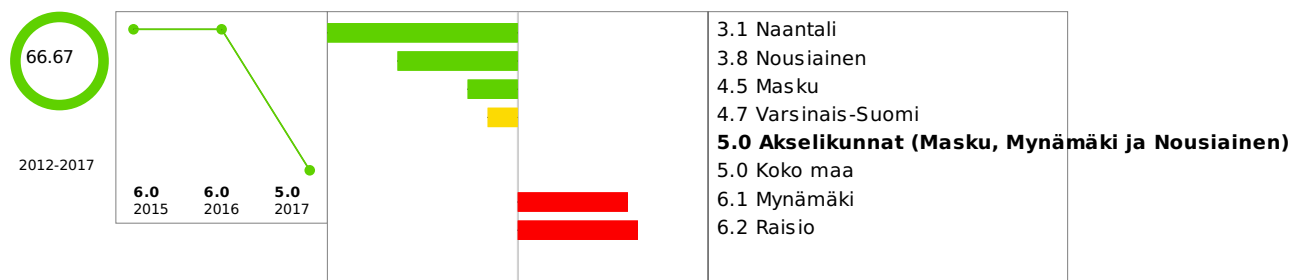
Kunnan palvelut

Sosiaali- ja terveydenhuolto

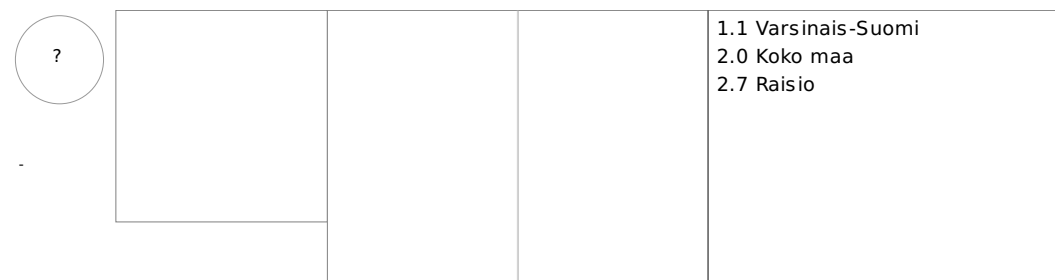
Perusterveydenhuollon avohoidon kaikki lääkärikäynnit / 1 000 asukasta

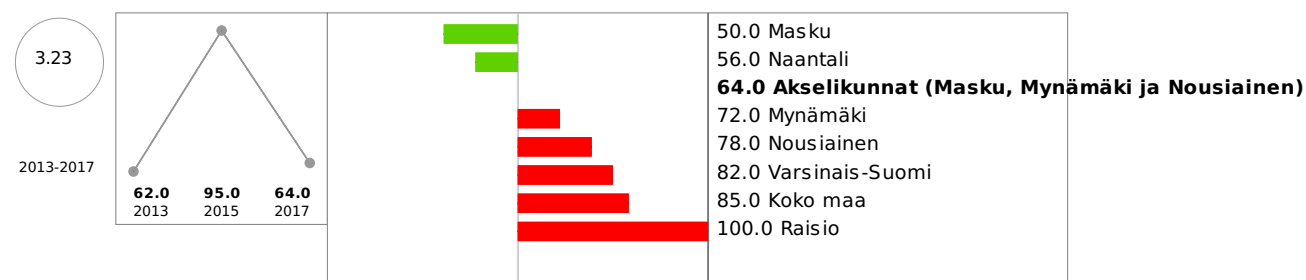
Lastensuojelun avohuollollisten tukitoimien piirissä 18 - 20-vuotiaita vuoden aikana, % vastaavanikäisestä väestöstä (THL)

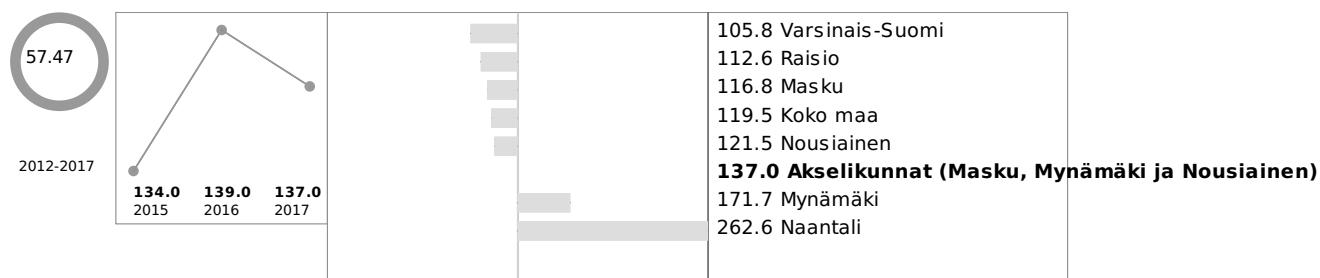
Päihteiden vuoksi sairaaloiden ja terveyskeskusten vuodeosastoilla hoidossa olleet 15 - 24-vuotiaat / 1 000 vastaavanikäistä

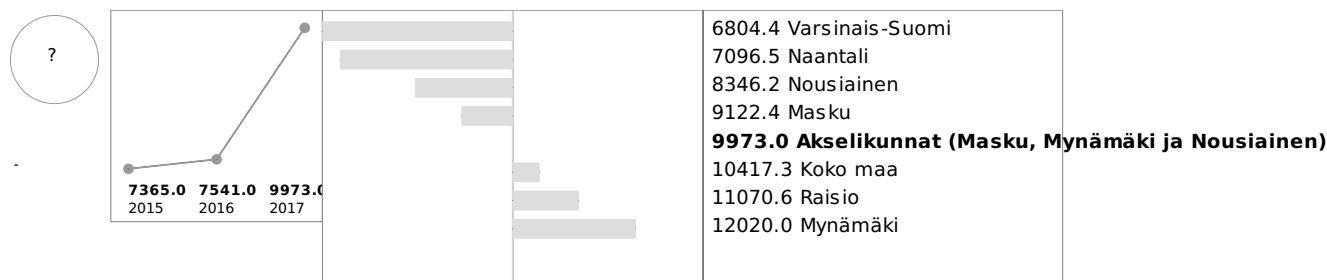
Väestön terveydentilan seuranta ja arviointi kunnan johdossa, pistemäärä

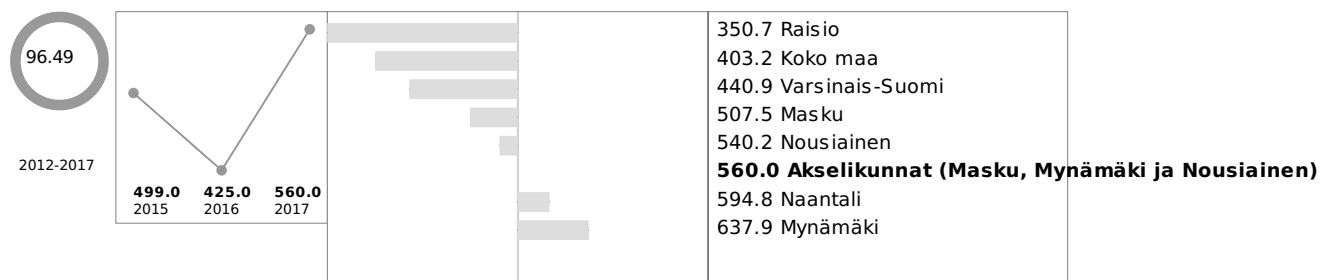
Vammaispalvelulain mukaisten palvelujen ja taloudellisten tukitoimien menot yhteensä, euroa/asukas

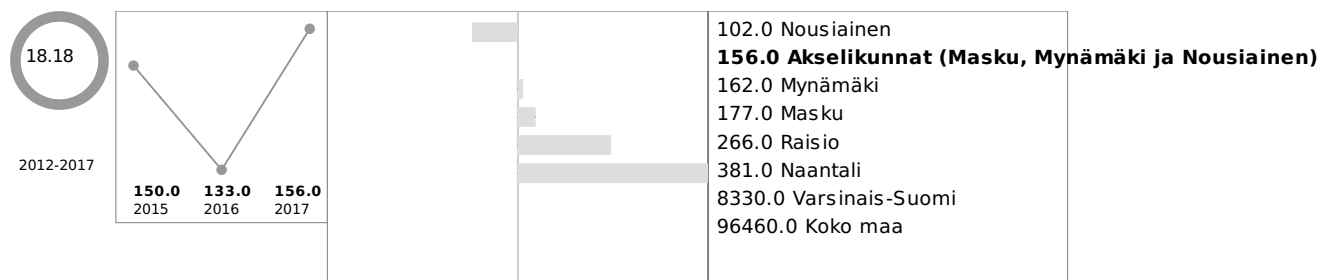
Henkilökohtaisen avun kustannukset vammaispalvelulain mukaisten palvelujen ja taloudellisten tukitoimien kustannuksista, euroa / asiakas

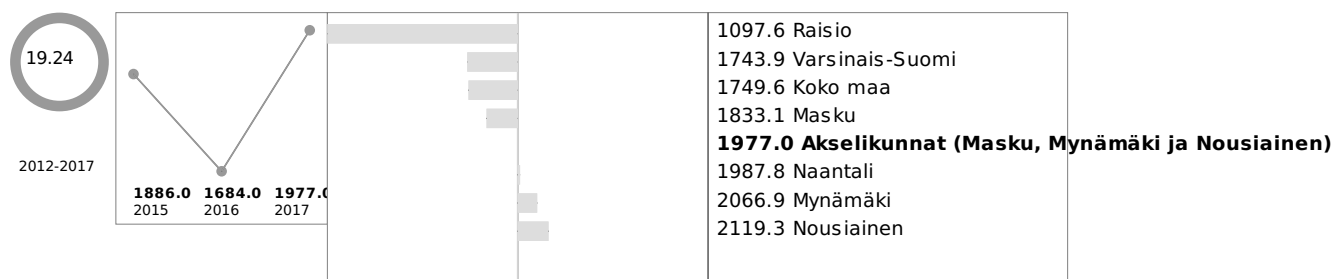
Henkilökohtaisen avun asiakkaita vuoden aikana / 100 000 asukasta

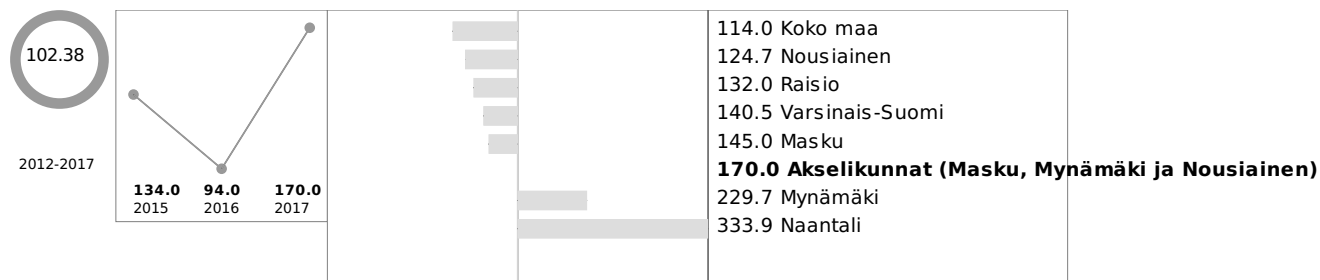
Vaikeavammaisten kuljetuspalvelujen saajia vuoden aikana yhteensä

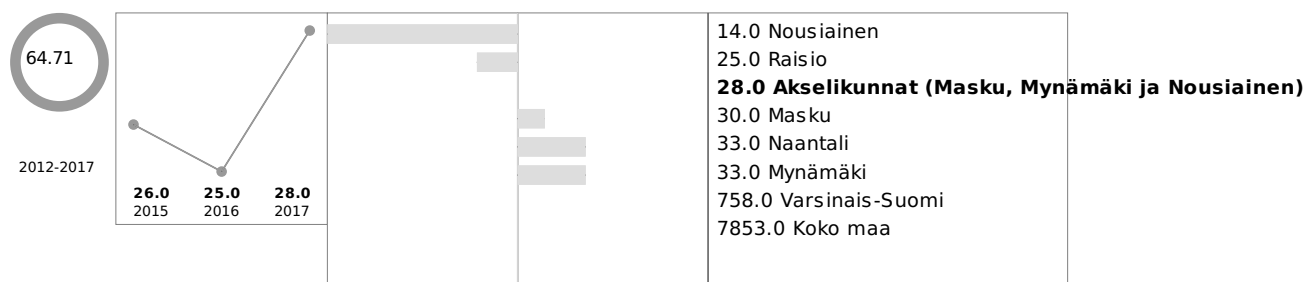
Vaikeavammaisten kuljetuspalvelujen saajia vuoden aikana / 100 000 asukasta

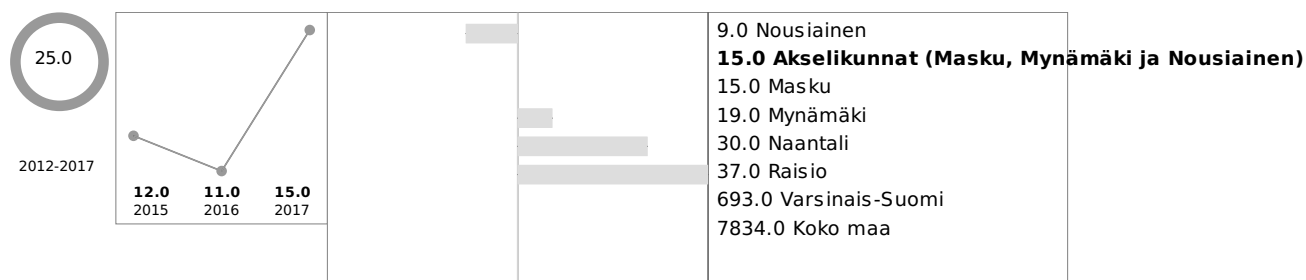
Vaikeavammaisten palveluasumisen piirissä asiakkaita vuoden aikana / 100 000 asukasta

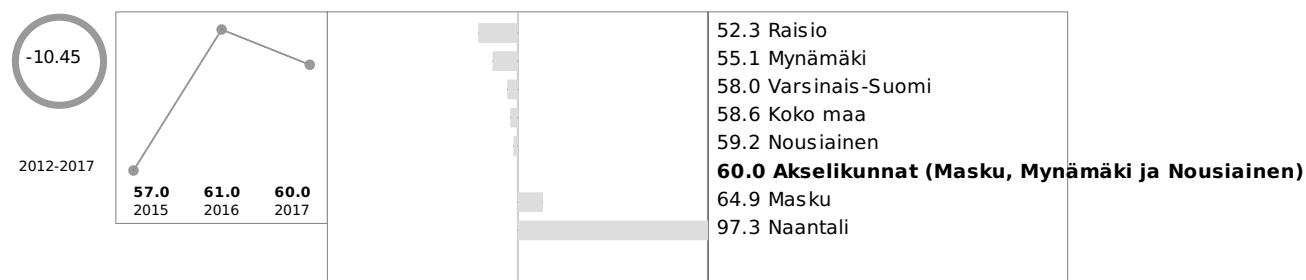
Omaishoidon tuki, 0 - 17-vuotiaat hoidettavat vuoden aikana, kunnan kustantamat palvelut

Omaishoidon tuki, 18 - 64-vuotiaat hoidettavat vuoden aikana, kunnan kustantamat palvelut

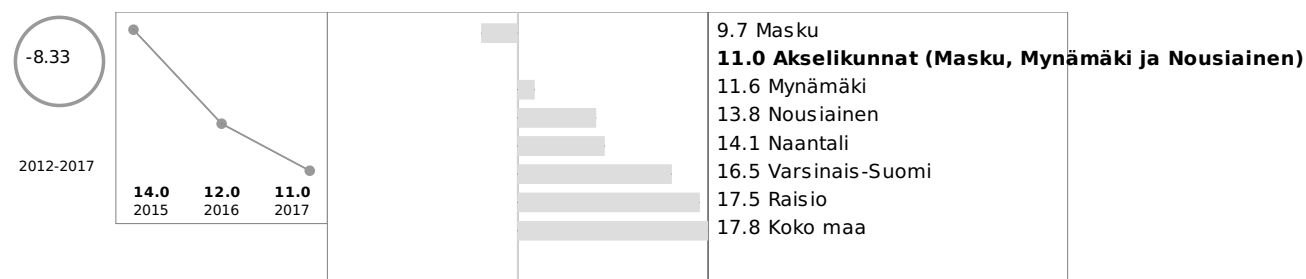

Suun terveydenhuollon asiakkaat, joilla ei karies- eikä ienhoidon tarvetta, %

Vapaa-aika

Avioeroja 25 - 64-vuotiailla / 1 000 vastaavanikäistä naimisissa olevaa

Päivittäin tupakoivien osuus (%)

Hampaiden harjaus 0-17V 2x

?				60.0 Mynämäki 71.0 Nousiainen 73.0 Masku
-				

Hampaiden harjaus 0-17V 1x

?				25.0 Nousiainen 25.0 Masku 35.0 Mynämäki
-				

Hampaiden harjaus 0-17V harvoin

?				3.0 Masku 4.0 Nousiainen 5.0 Mynämäki
-				

Muut palvelut

Talous

11 Kuntastrategiat hyvinvoinnin näkökulmasta

Masku

Masku on kasvava, lapsiystävällinen ja luonnonläheinen kunta, jossa elää kotikunnastaan ylpeitä maskulaisia.

- Kunnassa on monipuoliset asumismahdollisuudet ja toimiva infrastruktuuri, jotka mahdollistavat asukasluvun ja työpaikkojen kasvun.
- Kunta mahdollistaa asukkaiden, yhteisöjen ja yritysten aktiivisen, innovatiivisen ja vastuullisen toiminnan.
- Kunnan markkinointi ja viestintä on ennakkoluulotonta ja nykyaikaista.
- Monipuoliset julkisen liikenteen palvelut toteutetaan yhteistyössä naapurikuntien kanssa
- Luonnon läheisyys ja kulttuuriperintö huomioidaan maankäytön suunnittelussa.
- Asukkaita kannustetaan yhteisölliseen toimintaan asuin- ja elinympäristön viihtyisyyden ja turvallisuuden ylläpidossa.
- Kunnan omistamat toimitilat ovat terveelliset ja turvalliset oleskella sekä työskennellä.
- Palvelujen järjestämisessä huomioidaan ikärakenteen kehitys.
- Jokainen maskulainen liikkuu vähintäänkin valtakunnallisten suositusten mukaisesti
- Laadukas varhaiskasvatus ja opetus

Nousiainen

Nousiainen on vuonna 2021 lämminhenkinen kotipaikka ihmisille ja työlle luonnon helmassa. Puhallamme yhteen hiileen ja uudistamme palveluitamme viisaasti.

Haluamme olla jatkossakin vahva, vireä ja vehreä kunta, jossa perusasiat ja palvelut ovat kunnossa. Meillä on tällä hetkellä korkea työllisyys, hyvä sijainti, ketterä hallinto sekä laadukkaat opetus- ja varhaiskasvatuspalvelut – siis hyvät lähtökohdat tulevaisuuden kunnan kehittämiseksi. Haluamme varmistaa, että meillä on edellytyksiä toimia ja kehittyä myös jatkossa. Näin varaudumme myös mahdollisiin riskeihin: toimintaympäristön ja yleisen taloustilanteen muutoksiin.

Vuoden 2021 jälkeen olemmekin resurssiviisas kunta, jonka korjausvelka on taitettu ja olemme ottaneet askelia kohti palveluiden sähköistämistä. Meillä päättäjät, henkilöstö ja kuntalaiset puhaltavat yhteen hiileen ja kehittävät kuntaa rohkeasti. Kasvamme maltilla Varsinais-Suomen ja Turun imussa, sillä Nousiainiin halutaan muuttaa ja täällä halutaan pysyä. Olemme tehostaneet maapolitiikkaamme ja kaavoitustamme sekä parantaneet näkyvyyttämme ja kulkumahdollisuuksia alueelle.

- Luomme uutta vetovoimaa tarjoamalla mahdollisuuksia yrittäjille ja asukkaille.
- Vuokra-asuntotilanteen parantaminen ja senioriasumisen huomioiminen.
- Tonttivalikoiman kehittäminen ja markkinoiminen.
- Maankäytön ja näkyvyyden parantaminen 8-tien varrella.
- Liikenneyhteyksien parantaminen Turkuun päin.
- Käytämme resursseja viisaasti tehostamalla yhteisten resurssien käyttöä.
- Käyttötalousmenojen väheneminen hankintoja tehostamalla ja palveluita keskittämällä.
- Kiinteistöjen korjausvelan ja huonokuntoisten kiinteistöjen vähentäminen.
- Henkilöstömitoituksen ja työnkuvien tarkastelu.
- Palveluiden sähköistäminen ja tietotekniikan monipuolinen hyödyntäminen.
- Puhallamme yhteen hiileen kehittämällä päätöksenteko- ja hallintokulttuuria.
- Yhtenäinen, sopuisa ja tulevaisuussuuntautunut päätöksentekokulttuuri.
- Yhteisen toimintakulttuurin ja pelisääntöjen luominen.
- Roolijaon kirkastaminen ja hallintosäännön tarkistaminen.
- Päätöksenteon sujuvoittaminen ja kokoustekniikan tehostaminen.
- Panostaminen henkilöstön jaksamiseen ja työtyytyväisyyteen.

Mynämäki

Hyvinvoivat ja osallistuvat kuntalaiset

Mynämäki luo hyvinvointia laadukkailla palveluilla, yhteistyössä yritysten, yhteisöjen ja ympäristökuntien kanssa.

Tavoite: ennaltaehkäisevä työ tukee kuntalaisten hyvinvointia ja arjessa selviytymistä

Toimenpiteet:

- Aktivoimme kuntalaisia eri ikäryhmille suunnatulla monipuolisella toiminnalla.
- Ehkäisemme syrjäytymistä järjestämällä matalan kynnyksen toimintaa ja lisäämällä varhaista tukea.
- Kehitämme elinympäristön ja liikkumisen turvallisuutta.
- Tuemme kuntalaisten vastuuta omasta itsestään.

Tavoite: Meidän Mynämäki, kuntalaiset kokevat kunnan omakseen ja ovat aktiivisia toimijoita

Toimenpiteet

- Edistämme avointa ilmapiiriä ja toimintakulttuuria.
- Luomme kuntalaisille osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia.
- Lisäämme kuntalaisten tietoisuutta vaikuttamistoimielimistä ja niiden toiminnasta.
- Järjestöohjelmalla tuemme kyläyhteisöjen toimintaa ja muuta vapaaehtoistyötä.
- Lisäämme ympäristön viihtyisyyttä taiteen keinoin.
- Jatkamme kuntalaiskyselyä ja kohdennamme ne entistä tarkemmin.
- Käytämme tekniikan mahdollistamia keinoja kanssakäymisessä kuntalaisten kanssa.

Tavoite: Hyödynnämme Mynämäen monipuolista luontoa

Toimenpiteet

- Kehitämme virkistysalueita ja reitistöjä, jotka houkuttelevat luonnossa liikkumiseen.
- Selvitämme luonto- ja elämysmatkailun mahdollisuuksia.

OSA III VALTUUSTOKÄSITTELY

Hyväksytty Sote-Akselin kunnissa osaksi toiminnan ja talouden strategista suunnittelua